

[ปรับปรุง พ.ศ.2559]

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรเตรียมลูกเสือสำรอง และดาวดวงที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

**คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต
ประเภทลูกเสือสำรอง หลักสูตรเตรียมลูกเสือสำรอง
และดาวดวงที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดทำโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ.2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 105 ปี ในปี พ.ศ. 2559 นี้ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	5
หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ	8
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 นิทานเมาคลี	11
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เลียนแบบตัวละครเรื่องเมาคลี	18
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ประวัติการเริ่มกิจกรรมลูกเสือสำรอง	22
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)	29
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ระเบียบแถวเบื้องต้น	35
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย	46
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	50
ดาวดวงที่ 1	
หน่วยที่ 2 อเนกมัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 รู้ทันป้องกันโรค	55
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารดีมีคุณค่า	65
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ส้วมสะอาด	68
หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ความสามารถในการเชิงทักษะ	70
หน่วยที่ 4 การสำรวจ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 กิจกรรมสำรวจ	74
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 นาที่วิกฤต	77
หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 รู้จักและสัมผัสธรรมชาติ	80
หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ความปลอดภัยในบ้าน	84
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย	88
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 รู้เท่าทันโฆษณาชวนเชื่อ	94
หน่วยที่ 7 บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ลูกเสือสำรองบริการ	96
หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่าง ๆ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ประวัติธงชาติไทย	104
หน่วยที่ 9 การฝีมือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 มหัตศรรย์จากจากเศษวัสดุ	107
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 สะกดรอย	110
หน่วยที่ 11 การบันเทิง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	114
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การแสดงเงียบ	118
หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การผูกเงื่อนต่อเชือก	120
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การวิเคราะห์ตนเอง	124
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 หลีกเลียงความรุนแรงต่อสัตว์	127
แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 ทักษะการสื่อสาร	131
แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การรับรู้อารมณ์	134
หน่วยที่ 14 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 31 การประเมินผล	138
หน่วยที่ 15 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 32 พิธีเข้าประจำกองและพิธีประดับดาวดวงที่ 1	152
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	156
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	157
บรรณานุกรม	171

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1.เตรียมลูกเสือสำรอง	1. ปฐมนิเทศ	1	
	2. นิทานแมคลี	2	
	3. เลียนแบบตัวละครเรื่องแมคลี	1	
	4. ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง	1	
	5. การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)	1	
	6. ระเบียบแถวเบื้องต้น	3	
	7. การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย	1	
	8. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	1	
ดาวดวงที่ 1			
2.อนามัย	9. รู้ทันป้องกันโรค	2	ทักษะชีวิต
	10. อาหารดีมีคุณค่า	1	ทักษะชีวิต
	11. ส้วมสะอาด	1	ทักษะชีวิต
3.ความสามารถใน เชิงทักษะ	12. ความสามารถในการเชิงทักษะ	2	
4.การสำรวจ	13. กิจกรรมสำรวจ	2	
	14. นาที่วิกฤต	1	ทักษะชีวิต
5.การค้นหารัชมชาติ	15. รู้จักและสัมผัสธรรมชาติ	1	
6.ความปลอดภัย	16. ความปลอดภัยในบ้าน	1	ทักษะชีวิต
	17. การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย	1	
	18. รู้เท่าทันโฆษณาชวนเชื่อ	1	ทักษะชีวิต
7.บริการ	19. ลูกเสือสำรองบริการ	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
8.ธงและประเทศต่าง ๆ	20. รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1	
	21. ประวัติธงชาติไทย	1	
9.การฝีมือ	22. มหัศจรรย์จากเศษวัสดุ	1	
10.กิจกรรมกลางแจ้ง	23. สะกดรอย	2	
11.การบันเทิง	24. วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	
	25. การแสดงเจียบ	1	
12.การผูกเงื่อน	26. การผูกเงื่อนต่อเชือก	1	
13.คำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือสำรอง	27. การวิเคราะห์ตนเอง	1	ทักษะชีวิต
	28. หลีกเลียงความรุนแรงต่อสัตว์	1	ทักษะชีวิต
	29. ทักษะการสื่อสาร	1	ทักษะชีวิต
	30. การรับรู้อารมณ์	1	ทักษะชีวิต
14.ประเมินผล	31.การประเมินผล	1	
15.พิธีการ	32.พิธีเข้าประจำกองและ พิธีการประดับดาวดวงที่ 1	1	
รวม 15 หน่วยกิจกรรม	รวม 32 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ :

- 1.1 ลูกเสือสามารถจัดแบ่งหมู่และเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
- 1.2 ลูกเสือสามารถแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

- 2.1 การจัดหมู่โดยแบ่งเป็นหมู่สี
- 2.2 การจัดกองลูกเสือสำรอง
- 2.3 การแต่งกายสำหรับการร่วมกิจกรรมลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 รูปภาพการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือสำรอง
- 3.3 ใบความรู้เกี่ยวกับการแบ่งหมู่/จัดกองลูกเสือสำรอง

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองทุกคนพร้อมกันที่ห้องประชุม, บริเวณสนาม, ใต้ร่มไม้ หรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลง
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง
 - การจัดแบ่งหมู่โดยใช้สีต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ของหมู่ เช่น หมู่สีแดง หมู่สีเหลือง หมู่สีเขียว หมู่สีฟ้า ฯลฯ โดยจัดหมู่ละ 6 – 8 คน
 - การเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
 - การจัดกองลูกเสือสำรอง
 - การแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือสำรอง
 - การแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือสำรอง เมื่อร่วมกิจกรรมลูกเสือในแต่ละสัปดาห์
 - ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลงประกอบท่าทางก่อนเลิกการประชุม

5. การประเมินผล

สังเกตความร่วมมือและความสนใจในการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

ยินดีที่รู้จัก

วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ)

ยินดี ยินดี ยินดี

มาเถิดมาเรามาช่วยสนุก

ปลดปล่อยความทุกข์ให้มันสิ้นไป

มาเถิดมาเรามาช่วยจิต

ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

สวัสดี

สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน (ซ้ำ)

เธอกับฉันพบกันสวัสดี

ใบความรู้

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง

กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8-36 คน (ระดับประถมศึกษาปีที่1-3) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4-6 คน รวมหัวหน้าหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่

เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง

เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

1. หมวกทรงกลม มีกระบังหน้าหมวกทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือ และอักษรใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบสีกรมท่า รูปไข่ ยาว4ซม. กว้าง3.5ซม.
2. เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง
3. ผ่าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 90 ซม. ด้านตั้ง 65 ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ่าผูกคอ
4. กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด
5. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทองมีลายคุณตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อพับทุกขั้ว
6. ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

1. เครื่องหมายลูกเสือทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ยาว4 ซม. กว้าง 3.5ซม. มีรูปหน้าเสือและคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า ติดที่อกข้างซ้ายเหนือกระเป๋า
2. เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนดรูปสามเหลี่ยมด้านเท่ายาว ด้านละ 3.5ซม. ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1ซม. ให้มุมแหลมขึ้น
3. เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง 1 ซม. เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ 5 ซม. นายหมู่ 2 แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ 1 ซม. รองนายหมู่ 1 แถบ

เครื่องหมายสังกัด

1. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว
2. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิกเลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง กองลูกเสือที่จัดกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 นิทานแมคลี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ :

- 1.1 ลูกเสือมีความรู้เกี่ยวกับนิทานแมคลี
- 1.2 ลูกเสือสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่องแมคลีได้
- 1.3 ลูกเสือรู้จักสังเกตและจดจำ

2. เนื้อหา

2.1 นิทานเรื่อง แมคลี

- ตอนกำเนิดแมคลี (แมคลีลูกหมาป่า)
- ตอนแมคลีเข้าฝูง (แมคลีที่ผาประชุม)
- ตอนแมคลีถูกลักพาตัว
- ตอนแมคลีออกจากป่า
- ตอนแมคลีพบแม่

2.2 นิสัยตัวละครแมคลี

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 รูปภาพ(พ่อหมาป่า แม่หมาป่า และลูก ๆ 4 ตัว)แมคลี แฮร์คาน (เสือโคร่งขาเก) บาลู (หมีเผ่าสีน้ำตาล) บาเคียร์ (เสือดำมีรอยสีขาวยาวรอบ ๆ คอ) บันดาลัก (ลิงป่า) คา (งูเหลือมขนาดใหญ่) จิล (พญาเหี่ยว) ตาบากิ (สุนัขจิ้งจอก) อาเคล่า (หมาป่า) อิกกี (เม่น) มัง (ค้างคาว)

3.3 ใบความรู้ เรื่อง นิทานแมคลี

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือเล่านิทานแมคลีประกอบรูปภาพ พร้อมให้ลูกเสือสังเกตนิสัยตัวละครที่

ละตอน

- ตอนกำเนิดแมคลี (แมคลีลูกหมาป่า)
- ตอนแมคลีเข้าฝูง (แมคลีที่ผาประชุม)
- ตอนแมคลีถูกลักพาตัว

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปเรื่องราว โดยใช้ภาพตัวละครประกอบ

(3) ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์นิสัยตัวละคร

- เป็นสัตว์อะไร

- มีนิสัยอย่างไร (นิสัยดี – ไม่ดี บอกเหตุผล)

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือเล่านิทานเมาคลีประกอบรูปภาพ พร้อมให้ลูกเสือสังเกตนิสัยตัวละครที่

ละตอน

- ตอนเมาคลีออกจากป่า

- ตอนเมาคลีพบแม่

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปเรื่องราว โดยใช้ภาพตัวละครประกอบ

(3) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามและช่วยเพิ่มเติมข้อคิดจากนิสัยตัวละคร

* เมาคลี เป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี สุขภาพอ่อนน้อม และเชื่อฟังคำสั่งสอน
ของบาลูและบาเคียร์รา จึงเป็นมิตรกับสัตว์ทุกตัว

* บาลู เป็นหมีเผ่าที่มีความรู้เรื่องป่า เป็นผู้กำกับลูกเสือของฝูงหมาป่า
มีเหตุผล ยุติธรรม (มีเกียรติ เชื่อถือได้)

* บาเคียร์รา เป็นเสือดำ เป็นผู้ที่ฝูงหมาป่าให้ความเคารพนับถือเป็นผู้ควบคุมกฎ
ของป่ามีความยุติธรรม มีเกียรติเชื่อถือได้

* ลิงปันดาโล้ก เป็นลิงสกปรก ไม่มีระเบียบและเป็นที่รังเกียจของสัตว์อื่น ๆ ไม่รักษาคำพูดของตน เชื่อถือไม่ได้ ไร้เกียรติ

* อาเคล่า เป็นหัวหน้าฝูงหมาป่า เป็นประธานการประชุมของสัตว์ป่า จะอยู่บนผาสูงกว่าสัตว์อื่น ๆ ในการประชุม เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นประชาธิปไตย

* แชรร์คาน เป็นเสือโคร่งขาเก ขี้โกง โกหก ชอบยุแหย่ ใส่ร้ายป้ายสีให้สัตว์ป่า
แตกแยกความสามัคคี และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จิตใจชั่วร้าย

* จิลและคา จิลคือพญาเหยี่ยวและคาคือพญางูเหลือม เป็นผู้ที่มีจิตใจดี
ช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือดร้อน

(4) มอบหมายให้หมู่ลูกเสือสำรวจจดจำลักษณะของสัตว์ในละคร แล้วฝึกซ้อมเลียนแบบ
ท่าทางของสัตว์มาแสดงให้ลูกเสือในกองได้ชม หรือทายชื่อสัตว์

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) วิธีปัดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สอบถามความเข้าใจเรื่องราวนิทานแมคลี
- 5.2 สังเกตการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครของกลุ่มลูกเสือ
- 5.3 สังเกตความสามารถของลูกเสือในการสังเกตและจดจำตัวละคร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

จิล

จิลจะ ช่วยบอกบาลูที ว่าตัวฉันนี้ถูกสิงพาไป
ถ้าแม่ไม่ช่วย ต้องม้วยชีวา (ซ้ำ)
โปรดกรุณาแก้เมาคลีเทอญ

เมาคลี

เมาคลีเขาเป็นมนุษย์ รักกันสุดๆ อาเคล่าหมาป่า
บาลูหมีสีน้ำตาลเดินมา กับบาเคียร์สัตว์สี่เท้า
บันดาล์ลิงป่าก็มี คาเป็นงูเหลือมที่ขนาดใหญ่ๆ
จิลพญาเหยี่ยวโฉบบินไป ตาบาคีวังไวสุन्छจึงจอก
อิกกีเม่น มั่งคั่งคาว อาศัยอยู่ภูเขาศิโอนี่
ลูกเสือจดจำให้ดี สัตว์ป่ากับเมาคลีเขาเป็นเพื่อนกัน รักกัน รักกัน รักกัน

ตอนที่ 1 กำเนิดแมคลี

มีสามีภรรยาคนหนึ่ง อาศัยอยู่แถวเทือกเขาซีโอนีในประเทศอินเดีย วันหนึ่งสามีภรรยาคู่นี้เข้าไปตัดฟันในป่าโดยพาลูกน้อยไปด้วย พอถึงกลางคืนก็ก่อไฟขึ้น ตกดึกมีเสือโคร่งชื่อ “แซร์คาน” หรือ “ไอ้ซาเก” ผ่านมาพบเข้า เสือโคร่งจึงกระโดดตะครุบใส่แต่พลาดตกลงไปในกองไฟ จึงร้องด้วยความเจ็บปวดและวิ่งหนีไป ส่วนสองสามีภรรยาก็ตกใจวิ่งหนีไปเช่นกันคงทิ้งลูกน้อยไว้ในป่าคนเดียว

เด็กน้อยเดินเตาะแตะไปจนถึงถ้ำที่ครอบครัวฝูงหมาป่าอาศัยอยู่ ฝูงหมาป่านี้มีพ่อแม่และลูก 4 ตัว และเคยได้ยินหมาจิ้งจอกชื่อคาบากิ หรือ “อ้ายเลียจาน” บอกว่า แซร์คานกำลังเข้ามาหากินอยู่ในถ้ำนี้

เมื่อแซร์คานตามมาถึงหน้าถ้ำหวังจะกินเด็ก พ่อแม่หมาป่าจึงเข้าขัดขวาง ทำให้แซร์คานต้องหนีไปด้วยความโกรธแค้น พ่อแม่หมาป่าจึงได้รับเอาเด็กน้อยไว้เลี้ยง และตั้งชื่อให้ว่า แมคลี ซึ่งแปลว่า ลูกกบ เพราะเห็นว่าไม่มีขนเช่นเดียวกับลูกกบตัวน้อย ๆ

ตอนที่ 2 แมคลีเข้าฝูง

คืนวันพระจันทร์เต็มดวง ฝูงหมาป่าประชุมกันที่ผาประชุม มีหัวหน้าฝูงหมาป่าชื่อ อาเคล่านั้นอยู่บนลานหินและมีหมาป่าอื่นๆ นั่งล้อมวงอยู่ก่อนเปิดการประชุมสมาชิกหมาป่าจะส่งเสียงเห่าหอนแสดงความเคารพต่ออาเคล่า หัวหน้าฝูงหมาป่าผู้เป็นประธานผาประชุม

การประชุมคราวนี้ ครอบครัวหมาป่าได้พาแมคลีมาให้ที่ประชุมรับรองเป็นสมาชิกใหม่ของฝูงด้วย หมาป่าบางตัวถูกแซร์คานยุแหย่ไว้จึงไม่ยอมรับแมคลีเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของฝูง

ตามกฎของป่าบอกไว้ว่า “ถ้ามีการขัดแย้งในการรับรองสมาชิกใหม่ จะต้องมีสมาชิกที่ไม่ใช่พ่อแม่ของลูกสัตว์นั้นมารับรอง 2 ตัว ฝูงจึงจะรับลูกสัตว์นั้นเป็นสมาชิกได้”

หมีเผ่า “บาลู” ซึ่งเป็นผู้กำกับลูกเสือของฝูงหมาป่า และเสือด่า “บาเคียร์” ซึ่งเป็นที่นับถือของฝูงหมาป่า ได้ให้การรับรองแมคลี แมคลีจึงได้เข้าเป็นสมาชิกของฝูงได้

แมคลีอาศัยอยู่กับฝูงหมาป่าด้วยความสุขและปลอดภัย โดยมีหมีเผ่าบาลูกอยช่วยสอนกฎของป่า และมีเสือด่าบาเคียร์คอยสอนวิธีการล่าสัตว์ การวิ่งเจียบ และอื่นๆ อีกมาก

แมคลีทำตัวเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี สุภาพอ่อนน้อมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของบาลูและบาเคียร์ แมคลีจึงเป็นที่รักของฝูงสัตว์ แม้พวกลิงบันดาโลก ซึ่งเป็นลิงสกปรก ไม่มีระเบียบ และเป็นที่รังเกียจของสัตว์อื่นๆ แมคลียกคบหาด้วยทั้งๆ ที่บาลูและบาเคียร์ห้ามแล้วก็ไม่เชื่อฟัง

ตอนที่ 3 เมาคลีถูกลักพาตัว

วันหนึ่ง ขณะที่เมาคลี บาลู และบาเคียร์ กำลังนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ พวกลิงบันดาโล้กมาลักพาตัวเมาคลีไปเพื่อจะให้เมาคลีเป็นหัวหน้าของพวกตน เมาคลีถูกลิงโยนจากต้นไม้ต้นหนึ่งไปยังอีกต้นหนึ่งต่อกัน โดยมีลิงคอยส่งคอยรับ ทำให้เมาคลีตกใจมาก พอเมาคลีมองเห็นพญาเหี่ยว จิลบินผ่านมา จึงร้องบอกให้จิลช่วยไปบอกบาลูและ บาเคียร์ให้มาช่วย

เมื่อบาลูและบาเคียร์ได้ทราบข่าวจากจิล จึงไปขอความช่วยเหลือจากพญาชื้อ คา ซึ่งพวกลิงบันดาโล้กกลัวมาก เพราะคาชอบเลี้ยงขี้ดต้นไม้จับลิงพวกนี้กินเป็นอาหารอยู่บ่อยๆ คาซึ่งเคยฟังเรื่องราวของเมาคลีจากเม่นชื่อ “อิกกี” มาก่อนก็ยินดีช่วยเหลือ

บาลู บาเคียร์ และคาได้พากันไปวังน้ำเย็น ซึ่งเป็นเมืองร้างอยู่ในป่า และเป็นที่พวกลิงบันดาโล้ก ชอบไปสิงสู่อยู่ เมื่อไปถึงก็ได้ต่อสู้กับพวกลิง ลิงถูกฆ่าตายไปหลายตัว และช่วยเมาคลีออกมาได้ จากนั้น เมาคลีก็ถูกเสือด้าบาเคียร์ทำโทษตามกฎหมายของป่า แล้วพากันเดินทางกลับที่พักของตน

ตอนที่ 4 เมาคลีออกจากป่า

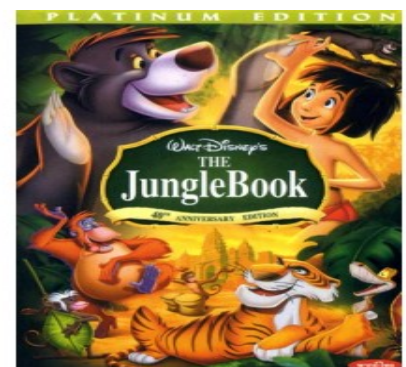
เมื่อเมาคลีมีอายุ 12-13 ปี แร็คคานได้ดูแลให้หมาป่ารุ่นหนุ่มเล็กนับถืออาเคล่า หัวหน้าฝูงหมาป่า เพราะเป็นหมาแก่และยังเป็นผู้เอามนุษย์เข้ามาอยู่ในฝูง รวมทั้งดูแลให้เกลียดเมาคลีอีกด้วย

บาเคียร์ได้ทราบข่าวว่าแร็คคานยังมุ่งร้ายเมาคลีอยู่ จึงบอกให้เมาคลีระวังตัว และแนะนำให้ไปหาดอกไม้แดง (ไฟ) ที่อยู่ข้างกระท่อมของคนมาไว้ เมาคลีก็ทำตาม เมื่อแร็คคานจะมาทำร้ายเมาคลีก็ใช้ไฟไล่ให้หนีไป และประกาศว่าจะเอาหนังของแร็คคานมาปูนอนให้ได้

ต่อมามีการประชุมฝูงหมาป่าที่ผาประชุมอีก หมาป่าส่วนใหญ่ซึ่งเชื่อคำยุแหย่ของแร็คคานก็ไม่ยอมให้เมาคลีอยู่ในฝูงอีก เมาคลีจึงโกรธและบอกที่ประชุมว่าจะไปอยู่กับคน

ตอนที่ 5 เมาคลีพบแม่

เมาคลีออกจากป่าด้วยความจำใจเมื่อเข้ามาในหมู่บ้าน ก็ได้พบกับหญิงคนหนึ่งชื่อนางเมซซัว ซึ่งจำได้ว่าเมาคลี คือนาฐ ลูกชายของนางที่หายไปเมื่อคราวเข้าไปตัดฟันในป่า นางจึงรับเมาคลีไว้เลี้ยงดู สอนให้รู้จักนุ่งผ้า และพูดภาษาคน เมาคลีช่วยทำงานด้วยการต้อนควายของหมู่บ้านไปเลี้ยงที่ชายป่าทุกวัน จึงได้พบกับเกรย์ ลูกหมีปีของพ่อแม่หมาป่าอยู่บ่อยๆ เมาคลีได้รู้จากเกรย์ว่าแร็คคานจะมาดักฆ่าตน และเพื่อป้องกันตนเอง เขาจึงได้วางแผนฆ่าแร็คคานเสียก่อน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เมาคลีเด็กดี

น.ส. จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก เรียบเรียง

ที่ป่าแห่งหนึ่งในประเทศอินเดีย มีเด็กชายตัวเล็กชื่อเมาคลี อาศัยอยู่กับฝูงหมาป่าอย่างมีความสุข มีสัตว์ต่างๆ ช่วยสอนการใช้ชีวิตในป่า คือ บาลูหมีสีน้ำตาลสอน เรื่อง กฎของป่า บาเคียร์รา เสือดำสอนวิธีการล่าสัตว์ วังเจียบและอื่นๆ เมาคลีทำตัวเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี อ่อนน้อมถ่อมตน และเชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่ ทำให้เป็นที่รักของบรรดาสัตว์ต่างๆ

ลูกเสือสำรองก็เช่นเดียวกัน หากเป็นผู้ที่รู้จักอ่อนน้อม สุภาพ และเชื่อฟังผู้กำกับลูกเสือ หรือผู้ใหญ่ก็จะเป็นที่รักของบุคคลทั่วไปเช่นกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าผู้ที่มีความสุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ จะทำให้เป็นที่รักของคนทั่วไป

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เลียนแบบตัวละคร เรื่อง เมาคลี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถ สังเกต จดจำ และแสดงท่าทางเลียนแบบตัวละครในเรื่องเมาคลีได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา

2.1 ลักษณะและเสียงของเมาคลี บาลู บาเคียล่า อาเคล่า คา (งูเห่า) หมาป่า สุนัขจิ้งจอก แร็คคาน และลิงบันคาโล้ก

2.2 นิทานเรื่องเมาคลี ตอนอวสานแร็คคาน เมาคลีช่วยแม่ให้พ้นภัยและกลับสู่สังคมมนุษย์

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ภาพสัตว์จากนิทานเมาคลี

3.3 ใบความรู้ เรื่อง นิทานเมาคลี (ตอนอวสานแร็คคาน, เมาคลีช่วยแม่ให้พ้นภัยและเมาคลีกลับสู่สังคมมนุษย์)

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเพื่อทบทวนถึงเรื่องราวและตัวละครในนิทานเมาคลีในชั่วโมงก่อน

(2) หมู่ลูกเสือร่วมกันเลียนแบบท่าทางและเสียงของตัวละครในเรื่องเมาคลี ตามที่เลือกและฝึกซ้อมมาแล้ว เช่น แร็คคานเตะครูปเหยื่อ บันคาโล้กแย่งเมาคลี ฯลฯ

(3) ผู้กำกับลูกเสือเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครกับกองลูกเสือสำรอง

- กองลูกเสือมีหัวหน้าเป็นผู้นำ เป็นประธานการประชุม เรียกว่า อาเคล่า

- กองลูกเสือมีหมู่ของตน เช่นเดียวกับสัตว์หลาย ๆ ชนิด แต่ละชนิดก็มีนายหมู่ของตนเป็นผู้นำ เช่น นายหมู่สีแดง นายหมู่สีเหลือง สีเขียว ทำหน้าที่ควบคุมดูแลรักษากฎกติกาหรือข้อตกลงของหมู่

- ลูกเสือสำรองต้องทำตามลูกเสือรุ่นพี่ ปฏิบัติตามคำสอนของผู้กำกับลูกเสือ เช่น เมาคลี เชื่อฟังบาลูและอาเคล่า ผู้สอนกฎแห่งป่า

- ลูกเสือสำรองต้องเฉลียวฉลาด รู้จักสังเกต จดจำ กล้าหาญและมีความกตัญญู ดังเช่นเมาคลี

- ลูกเสือสำรองต้องมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เช่น จิลกับคา และเป็นผู้โอบอ้อมอารี สุภาพ เรียบร้อย เช่น เมาคลี ไม่ทำตนเป็นแบบแซร์คาน
- (4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเมาคลีที่เหลืออีก 3 ตอน (อวสานแซร์คาน, เมาคลีช่วยแม่ให้พ้นภัย และเมาคลีกลับสู่สังคมมนุษย์)
- (5) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามชวนคิดชวนคุยและเพิ่มเติมข้อคิดที่ลูกเสือควรได้รับ
 - ใครคือผู้ที่ถูกเรียกว่า “ลูกหมาป่า”
 - หมาป่าในนิทานเมาคลีมีลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร (ฉลาด ว่องไว มีวินัย เป็นนักสอดแนมและเชื่อฟังหัวหน้า)
 - นักเรียนควรฝึกนิสัยตนเองอย่างไรจึงจะเป็นลูกเสือสำรองที่ฉลาด ว่องไว เป็นนักสอดแนม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสามารถในการจดจำและแสดงท่าทางสัตว์ในนิทานเมาคลี
- 5.2 ชักถามให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของสัตว์ตัวละครและการเปรียบเทียบการกระทำของตนเองกับสัตว์ในนิทานเมาคลี เพื่อสังเกตความสามารถในการคิดเชื่อมโยง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

หมาป่าใจดี

อาเคล่า หมาป่า หัวหน้าฝูง	ผู้มีจิตใจสูง จะอยู่บนหน้าผา
เป็นประธานการชุมนุมของสัตว์ป่า	มีจิตใจเมตตาเป็นประชาธิปไตย
รับฟังความคิดของคนอื่น	ทุกวันทุกคืนของเหล่าสัตว์ป่า
ถูกยกย่องให้เป็นหัวหน้า	ท่านอาเคล่าเราจะทำดีที่สุด

ตอนที่ 6 อวสานแฮร์คาน

วันหนึ่ง โอกาสเหมาะแมคลีขี่ควายซื้อราม่า ไล่ต้อนฝูงควายเพื่อไล่แฮร์คานเข้าไปในช่องเขา โดยขอให้อาเคล่าต้อนควายอีกฝูงหนึ่งไปปิดช่องเขาอีกข้างหนึ่งไว้ไม่ให้แฮร์คานออก แฮร์คานจึงถูกฝูงควายเหยียบตายในช่องเขานั้นเอง

เมื่อแฮร์คานตาย แมคลีจึงถลกหนังแฮร์คานออก พอดีกับมีนายพรานชื่อ บันเดโอ ผ่านมาพบ ก็จะเข้าไปแย่งผืนหนังจากแมคลี แต่ถูกเกรย์ขัดขวางไว้ นายพรานจึงจากไปพร้อมกับโกรธแมคลีมาก

บันเดโอ เข้ามาอยู่แห่คนในหมู่บ้านให้เกลียดชังแมคลีโดยใส่ร้ายว่าแมคลีเป็นพอมดหมอผี แมคลีจึงถูกขับออกจากหมู่บ้านและกลับมาอยู่กับฝูงหมาป่าอีกครั้ง

เมื่อมีการประชุมฝูงหมาป่าที่ผาประชุมอีก แมคลีก็เอาหนังแฮร์คานไปคลุมลานหินไว้ และให้เอาเคล่าขึ้นนั่งบนหนังแฮร์คาน ฝูงหมาป่าจึงเลือกเอาเคล่าเป็นหัวหน้าฝูงตามเดิมต่อไป

จากวันนั้นมา แมคลีก็อยู่กับครอบครัวหมาป่าอย่างสงบสุข

ตอนที่ 7 แมคลีช่วยแม่ให้พ้นภัย

ฝ่ายนายพรานบันเดโอ ก็พยายามติดตามจะฆ่าแมคลีถึงในป่า แต่แมคลีรู้ตัวเสียก่อนจึงหลบซ่อนได้ทุกครั้ง

วันหนึ่ง แมคลีแอบได้ยินบันเดโอพูดกับคนตัดฟืนว่า นางเมชชัวและสามีถูกจับขังไว้เพื่อรอประชาทัณฑ์ ก็คิดช่วย จึงไปบอกฝูงหมาป่า ให้ช่วยกันส่งเสียงขู่และไล่บันเดโอจนหนีขึ้นไปอยู่บนต้นไม้ ส่วนตัวแมคลีเองก็รีบเข้าไปในหมู่บ้าน ช่วยแก้มัดนางเมชชัวและสามี และให้แม่หมาป่าคุ้มกันพาหนีไปยังเมืองชานฮิวาระ

เมื่อแมคลีกลับมาอยู่ในป่าดังเดิม ก็วางแผนลงโทษพวกชาวบ้านที่หุเบและใจพาลทั้งหลาย จึงไปขอร้องให้ พญาหัตถิ (ช้าง) นำฝูงสัตว์ป่าเข้าทำลายหมู่บ้าน ก็ได้รับความร่วมมือ เพราะพญาหัตถิเองก็เคยถูกนายพรานบันเดโอทำร้าย

เมื่อพญาหัตถิและฝูงสัตว์ป่าเข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านก็ตกใจและพากันหนีไป บ้านช่องและเรือนเรือนนั้นก็ถูกทำลายจนหมด กลายเป็นหมู่บ้านร้างไป

ตอนที่ 8 สู่สังคมมนุษย์

เมื่อเมากลิอายุ 17 ปี เขาได้พบกับนางเมชชวีกที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง นางเมชชวีกขอให้เมากลิกลับมาอยู่ด้วย เมากลิจึงนำเรื่องนี้กลับมาปรึกษากับพี่น้องหมาป่าทั้งสี่ หมิวาลู และเสือดำบาเคียร์

สัตว์ทุกตัวก็สนับสนุนให้เมากลิไปอยู่กับนางเมชชวีก เพราะรู้ว่าเมากลิเป็นมนุษย์ ก็ต้องอยู่กับมนุษย์จึงจะมีความสุข

เมากลิจึงตัดสินใจกลับมาอยู่กับนางเมชชวีกที่หมู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาเขาก็ได้เป็นเจ้าหน้าที่รักษาป่าไม้ของราชการและได้แต่งงานกับหญิงงามคนหนึ่ง ทั้งสองอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดมา

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อันโดรคัส

ทาสคนหนึ่ง ชื่อ อันโดรคัสได้หลบหนีจากนายเข้าอยู่ไปในป่า ขณะที่เขากำลังท่องไปอย่างไร้จุดหมายก็พบสิงห์โตนอนร้องครวญครางอย่างเจ็บปวด ที่แรกเขาคิดจะวิ่งหนีแต่แล้วก็พบว่าสิงห์โตนั้นบาดเจ็บไม่อาจทำอันตรายเขาได้เมื่อเขาเดินเข้าไปใกล้ ๆ สิงห์โตก็ยื่นอุ้งเท้าของมันที่บวมและมีเลือดออกให้เขาดู

อันโดรคัสจึงมองเห็นว่ามีหนามใหญ่ตำอยู่ในอุ้งเท้าข้างนั้น ซึ่งทำให้มันเจ็บปวดเขารีบดึงหนามออกมาและเอาผ้าพันอุ้งเท้าให้สิงห์โต ไม่นานมันก็ลุกขึ้นยืนได้ มันเลียมือของอันโดรคัสราวกับเป็นสุนัขตัวหนึ่ง

สิงห์โตได้พาอันโดรคัสไปยังถ้ำของมัน หาน้ำมาให้เขาทุกวันแต่ไม่นานทั้งสองก็ถูกจับได้ อันโดรคัสถูกตัดสินโทษโดยจะนำไปโยนให้สิงห์โตกินส่วนสิงห์โตถูกขังให้หิวโหยเป็นเวลาหลายวัน

วันลงโทษ จักรพรรดิและขุนนางทั้งหลายต่างพากันมาดูเหตุการณ์อันน่าตื่นตันทึ่งนี้อันโดรคัสถูกพาออกมาอยู่กลางสนามกีฬาจากนั้นสิงห์โตก็ถูกปล่อยออกมาจากกรงขังมันรีบกระโจนเข้าหาเหยื่ออย่างรวดเร็วพร้อมกับร้องคำรามแต่พอเข้าไปใกล้อันโดรคัส มันก็จำผู้เป็นเพื่อนของมันได้ จึงหมอบลงและเลียมือของเขาราวกับสุนัขเชื่อง ๆ ตัวหนึ่ง จักรพรรดิประหลาดใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นจึงเรียกอันโดรคัสเข้าพบและถามเรื่องราวทั้งหมด เขาได้รับการอภัยโทษและเป็นอิสระส่วนสิงห์โตถูกนำไปปล่อยในป่าตามเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความกตัญญูเป็นสัญลักษณ์ของผู้มีจิตวิญญาณสูงส่ง

ที่มา <http://xn--o3cdbi8era7aon.net/p=24>

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้:

- 1.1 ลูกเสือเล่าประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรองได้
- 1.2 ลูกเสือบอกประโยชน์ของการเป็นลูกเสือสำรองได้อย่างน้อย 2 ข้อ
- 1.3 ลูกเสือแต่งเครื่องแบบลูกเสือสำรองได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

- 2.1 ประวัติการลูกเสือสำรอง
- 2.2 ประโยชน์ของการเป็นลูกเสือสำรอง
- 2.3 เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 บัตรคำ, ภาพ ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ (บี.พี.), เครื่องแบบลูกเสือสำรอง
- 3.3 ใบความรู้ 1) เรื่อง ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง 2) เรื่อง เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรอง
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม(ควรเล่นเกมแต่งตัวเจ้าป่า)
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือเล่าประวัติความเป็นมาของการลูกเสือสำรองให้ลูกเสือสำรองฟัง
อย่างเป็นลำดับขั้นตอน
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับจุดประสงค์ของบี.พี. ในการตั้งกองลูกเสือสำรองใน พ.ศ.
2459 ในประเทศอังกฤษ นับถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 94 ปี ที่ว่า
“เพื่อให้เด็กที่มีอายุ 8 ปี ได้รับการฝึกให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกเสือ ตามนิยาย
เรื่องเมอาคลีที่มีผู้หมาป่าเป็นสัตว์ที่ฉลาดว่องไว มีวินัย เป็นนักสอดแนมและเชื่อฟังหัวหน้า”
และจุดประสงค์ของประเทศไทยที่ตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2507
นับถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 46 ปีมาแล้ว ที่ว่า
“เพื่อให้เด็กที่มีอายุ 8 – 11 ปี ที่เข้ารับการฝึกอบรมให้รู้จักปรับตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบ
วินัย ฉลาดว่องไว เป็นนักสอดแนมและเชื่อฟังหัวหน้า ร่วมทำกิจกรรมและทำงานกันเป็นหมู่คณะ”
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งประเด็น “คิด” ให้กับลูกเสือสำรอง
“เด็ก ๆ คิดว่าการเป็นลูกเสือสำรองจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและโรงเรียนอย่างไรบ้าง
ช่วยกันคิด หมู่ละ 2 ข้อ”

- 4) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามความคิดเห็นของหมู่ลูกเสือและสรุปร่วมกัน
 - มีระเบียบและวินัยในตนเอง
 - ได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
 - มีจิตใจร่าเริง แจ่มใส สนุกสนาน
 - มีร่างกายแข็งแรง อดทน
 - เป็นลูกเสือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้แต่งเครื่องแบบที่สง่างาม
 - ได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
 - ได้เป็นคนฉลาด แคล่วคล่องว่องไว
 - ได้เป็นนักสังเกต มีไหวพริบในการสอดแนม สำ รวจ
 - ได้เป็นลูกเสือที่ทำประโยชน์และชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

ฯลฯ

5) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงว่าผู้ที่เป็นลูกเสือที่ดีจะได้รับอนุญาตให้แต่งเครื่องแบบลูกเสือ และลูกเสือสำรองก็เช่นเดียวกัน

6) ผู้กำกับลูกเสือนำเครื่องแบบลูกเสือสำรองมาให้ดู โดยให้ลูกเสือรุ่นพี่มาสาธิตการแต่งเครื่องแบบ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในหมู่

5.2 ตรวจสอบความเข้าใจ ประวัติของการลูกเสือสำรอง และความสามารถในการคิด และการรู้ประโยชน์ของการเป็นลูกเสือสำรองของแต่ละหมู่

5.3 สังเกตความถูกต้องของการแต่งเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

องค์ประกอบของเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

- 1) เสื้อ กางเกง หรือกระโปรง (เนตรนารี)
- 2) การพันและผูกผ้าผูกคอ
- 3) หมวกและการสวมหมวก
- 4) เข็มขัดและการคาดเข็มขัด
- 5) รองเท้า ถุงเท้า และการผูกเชือกรองเท้า
- 6) การติดเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

ดอกไม้แดนไพร

แดนป่าเขา หนูน้อยเรใจ	เด็ดดอกไม้ สอดใส่แซมผม
ดอกมะลิวัลย์ กรรณิการ์ ลั่นทม	เฝ้าเด็ดดม นิยมแดนไพร
ชวนกันร้องเพลง เพลินเดินไป	หน้าชื่นใจ ดอกไม้ในดง

ล.ลิง

เจียก เจียก เจียก	เป็นเสียงเรียกของลิง
-------------------	----------------------

ลิงมันอยู่ไม่นิ่งมันชอบวิ่งกันอยู่ไปมา
เจียก เจียก เจียกมันร้องเรียกพวกมา
ครั้นพอถึงเวลาออกเที่ยวหาผลไม้กิน.

เกม

เกมแต่งตัวเจ้าป่า

อุปกรณ์การเล่นเกม

1. ผ้าผูกคอ	2. ห่วงผ้าผูกคอ
3. หมวก	4. เข็มขัดลูกเสือ
5. ถุงเท้า	6. รองเท้า
7. ลูกบอล	8. นกหวีด

วิธีเล่น

กติกาการเล่น

1. ให้ลูกเสือยืนล้อมเป็นวงกลม
2. ผู้กำกับลูกเสือส่งอุปกรณ์ถือไว้โดยให้อุปกรณ์กระจายไปในวงล้อมลูกเสือ (ซึ่งไม่ครบจำนวนคน)
3. ให้ลูกเสือส่งของในมือให้เวียนไปรอบวงขณะที่มีเสียงเพลง ให้หยุดส่งของเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด
4. ลูกเสือที่ถือบอลไว้ในมือให้เป็นเสมือนเจ้าป่า ส่วนลูกเสือที่ถืออุปกรณ์อื่นๆเปรียบเสมือนสัตว์ป่าที่นำของมามอบให้เจ้าป่า โดยแต่งตัวเจ้าป่าให้ถูกต้องตามแบบลูกเสือสำรองด้วยการสวมทับชุดเดิม
5. เล่นซ้ำ 2-3 รอบเพิ่มความเข้าใจเรื่องการแต่งกายของลูกเสือสำรอง

ใบความรู้

ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง

พ.ศ. 2427 ประเทศอังกฤษได้ส่ง ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า บี.พี. ไปดูแลเมืองขึ้นของอังกฤษในทวีปแอฟริกา และทหารอังกฤษต้องสู้รบกับชาวพื้นเมืองอยู่เสมอ

ในการสู้รบที่เมืองมพ์ฟิง บี.พี.ได้รวบรวมเด็กชายชาวอังกฤษในแอฟริกาจำนวนหนึ่ง จัดตั้งเป็นกองทหารเยาวชน มีอายุตั้งแต่ 9 ขวบขึ้นไป ทำหน้าที่สืบข่าวสอดแนมความเคลื่อนไหวของข้าศึก กองทหารเยาวชนปฏิบัติงานได้ดีมากมีส่วนช่วยให้ทหารอังกฤษมีชัยชนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกูดเยียร์ซึ่งเป็นเด็กคนหนึ่งในการกองทหารเยาวชน ปฏิบัติงานดีมีความกล้าหาญจนได้รับเหรียญกล้าหาญเป็นการตอบแทนความดี

ภาพ ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ (บี.พี.)
ผู้ก่อตั้งลูกเสือโลก

ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ เห็นว่าเด็กเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้ จึงคิดที่จะตั้งกองลูกเสือขึ้น ใน พ.ศ.2450 บี.พี. ได้ทดลองนำเด็กชายจำนวน 20 คน ไปฝึกอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซีเกาะเล็ก

ๆ ใกล้เกาะอังกฤษ หลังจากทดลองแล้ว บี.พี. เห็นว่าได้รับผลดี จึงถือกันว่า พ.ศ.2450 เป็นการเริ่มต้นปีเริ่มแรกของกิจการลูกเสือโลก ประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งประเทศไทยเห็นว่าลูกเสือเป็นกิจการที่มีประโยชน์ จึงได้ก่อตั้งกองลูกเสือขึ้น

ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ เห็นว่า มีเด็กจำนวนมากที่มีอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเป็นลูกเสือสามัญได้ จึงได้ตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นใน พ.ศ.2459 สำหรับให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไปได้เป็นสมาชิก เพื่อฝึกให้มีความรู้เกี่ยวกับลูกเสือตามนิยายเรื่องเมอาคลี มีฝูงหมาป่าเป็นสัตว์ที่ฉลาดว่องไว มีวินัย เป็นนักสอดแนมและเชื่อฟังหัวหน้า ดังนั้น บี.พี. จึงเรียกชื่อลูกเสือสำรองว่า “คับ (Cub)” แปลว่า “ลูกหมาป่า”

ประเทศไทยได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นเมื่อ วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2507

ลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรอง คือ เด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 8 – 11 ปี ที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้รู้จักปรับตัวตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ฉลาด ว่องไว เป็นนักสอดแนมและเชื่อฟังหัวหน้า มีการเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

ลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรองหมู่หนึ่งมีจำนวน 4 – 6 คน ซึ่งรวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย การเข้าแถวของลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรองแต่ละหมู่ให้นายหมู่ยืนเป็นคนแรก แล้วให้ลูกหมู่เข้าแถวเรียงหน้ากระดานไปทางด้านซ้ายของนายหมู่และให้รองนายหมู่ยืนเป็นคนสุดท้าย

ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือสำรองในช่วงชั้นที่ 1 หลักสูตรลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ให้ความหมายรวมถึงเนตรนารีสำรองด้วยเพราะใช้หลักสูตรและพิธีการเดียวกันกับลูกเสือสำรอง

ประโยชน์ของการเป็นลูกเสือสำรอง – เนตรนารีสำรอง

การเข้าร่วมในกิจกรรมลูกเสือสำรอง – เนตรนารีสำรอง ส่งผลดีต่อตนเอง ดังนี้

1. แต่งเครื่องแบบสง่างาม
2. ทำให้ร่างกายแข็งแรงอดทน
3. มีจิตใจร่าเริง แจ่มใส สนุกสนาน
4. มีระเบียบและวินัยในตนเอง
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
6. มีความสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้
7. รู้จักแก้ปัญหา ฟังตนเอง
8. รู้จักเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่น
9. รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ฯลฯ

เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรอง

เครื่องแบบลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรอง

เครื่องแบบของลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรอง ประกอบด้วย

1. หมวกทรงกลม เป็นหมวกทรงกลมสีกรมท่า ทำด้วยผ้ามีกะบังหน้า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บระหว่างผ้าแต่ละชั้นและขอบหมวกโดยรอบ ทาบด้วยด้ายหรือเส้นไหมสีเหลือง (สำหรับเนตรนารีใช้สีแดง) เมื่อลูกเสือสำรองและเนตรนารีสำรองเข้าพิธีประจำกองแล้ว จะต้องติดตราหน้าหมวกเป็นรูปหน้าเสือ (เนตรนารี) และมีอักษรสีเหลืองใต้หน้าเสื่อว่า “ลูกเสือ (เนตรนารี)” ตราหน้าหมวกมีพื้นสีกรมท่าเป็นรูปไข่ยาว 4 เซนติเมตร และกว้าง 3.5 เซนติเมตร
2. เสื้อแขนสั้น แบบและสีของเสื้อลูกเสือและเนตรนารีสำรองแต่ละโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนนั้นกำหนด ปกติใช้ชุดนักเรียนของโรงเรียนนั้นๆ
3. ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐานของผ้าผูกคอกว้าง 90 เซนติเมตร ด้านตั้งกว้าง 65 เซนติเมตร สีของผ้าผูกคอของแต่ละโรงเรียนให้เป็นไปตามที่กำหนดและต้องมีห่วงสวมผ้าผูกคอด้วย
4. กางเกงขาสั้นสำหรับลูกเสือสำรอง แบบและสีของกางเกงขาสั้นตามที่โรงเรียนกำหนด
5. กระโปรงสำหรับเนตรนารีสำรอง แบบและสีของกระโปรงเป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนด
6. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล ความกว้างของเข็มขัดไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์ ส่วนเนตรนารีสำรองไม่ต้องมีเข็มขัด ถ้าเครื่องแบบนักเรียนไม่มีเข็มขัด
7. รองเท้าและถุงเท้า ชนิดและสีของรองเทาลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองให้เป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนด

เครื่องหมายลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรอง

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง-เนตรนารี ประกอบด้วย

1. เครื่องหมายลูกเสือ ทำด้วยผ้าสีกรมท่าเป็นรูปไข่ยาว 4 เซนติเมตร กว้าง 3.5 เซนติเมตร มีรูปหน้าเสือและคำว่า “ลูกเสือ (เนตรนารี)” สีเหลือง ขลิบริมด้วยสีกรมท่า ของลูกเสือสำรองทำด้วยผ้าของเนตรนารีสำรองทำด้วยโลหะสีทอง ใช้สำหรับติดที่หน้าอกซ้ายเหนือกระเป๋า

2. เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่ายาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร สีของแต่ละหมู่ให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือของแต่ละโรงเรียนกำหนด ใช้สำหรับติดแขนเสื้อด้านซ้ายใต้ตะเข็บไหล่ 1 เซนติเมตร ให้มุมแหลมขึ้น

3. เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง 1 เซนติเมตร ติดตรงแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ 5 เซนติเมตร นายหมู่ติดสองแถบ เว้นระยะระหว่างแถบ 1 เซนติเมตร รองนายหมู่ให้ติด 1 แถบ

4. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 เซนติเมตร กว้าง 1.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว ชื่อกลุ่มหรือกองสีขาวติดที่แขนเสื้อข้างขวาใต้ตะเข็บไหล่

5. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิกบอกเลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 เซนติเมตรอยู่ด้านบน และมีตัวเลขอารบิกบอกเลขกองสีขาวสูง 1 เซนติเมตรอยู่ข้างล่าง เครื่องหมายเลขกลุ่มและเลขกองนี้ให้ติดใต้ชื่อกลุ่มหรือกอง ถ้ากองลูกเสือหรือเนตรนารีใดไม่ได้จัดกลุ่มก็ให้ติดเฉพาะเลขกองอย่างเดียว

รูปภาพ เครื่องแบบลูกเสือสำรอง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขผู้ซื่อสัตย์

บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้นซื่อสัตย์มาก ในยามกลางคืนขณะที่มันนอนหลับหากได้ยินเสียงผิดปกติมันก็จะลุกขึ้นมาเห่าเสมอ เพื่อเตือนภัยแก่เจ้าของบ้าน

คืนหนึ่ง มันได้ยินเสียงฝีเท้าคนย่ำไปมาดังกรอบแกรบแถวบ้านที่ใกล้รั้วบ้าน แม้จะไม่เห็นว่า เป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่าคำรามขู่ไว้ก่อน เจ้าหิวโซโมยจึงโยนเนื้อซุบยาเปื้อนชิ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดินเข้าไปดมๆ แต่ก็ไม่กิน มันยังคงเห่าต่อไปจนกระทั่งเจ้าของบ้านออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับโมยได้ในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อามิสสินบนนั้นซื้อความซื่อสัตย์ไม่ได้

สุนัขจิ้งจอกในดงหนาม

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งชอบไปขโมยลูกไก่และแม่ไก่ของชาวบ้านมากินเป็นประจำ วันหนึ่งพวกชาวบ้านให้พรานดักรอเล่นงาน แต่สุนัขจิ้งจอกเห็นเข้าก่อนจึงรีบวิ่งหนีออกจากหมู่บ้านโดยเร็ว

พรานยังคงไล่ล่าตามมาติดๆ สุนัขจิ้งจอกจึงกระโดด เข้าไปซ่อนตัวในดงหนามที่ชายป่า หนามอันแหลมคมทิ่มตำสุนัขจิ้งจอกจนเจ็บปวดไปทั้งตัว มันตัดสินใจดงหนามว่า "ทำไมต้องทำร้ายเราด้วย ในเมื่อเราไม่เคยทำร้ายเจ้า" ดงหนามจึงตอบว่า "ลูกไก่และแม่ไก่ก็ไม่เคยทำร้ายเจ้าเช่นกันและการที่เจ้ากระโดดเข้ามาเองก็ทำให้กิ่งก้านของข้าแตกหักเสียหายไปไม่น้อย"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ก่อนจะตำหนิว่าใคร ควรย้อนดูตนเสียก่อนว่าเคยทำผิดเช่นนั้นมาก่อนหรือไม่

ที่มา <http://xn--o3cdbi8era7aon.net/p=24>

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือแสดงการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) ได้

2. เนื้อหาการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ 1) นิทานเรื่อง เมาคลี ตอนผาประชุม 2) เรื่อง การทำความเคารพเป็นหมู่

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนเรื่องเมาคลีตอนผาประชุม เมื่ออาเคล่าหัวหน้าฝูงหมาป่า กระโดดขึ้นยืนบนลานหินสูงสมาชิกหมาป่าอื่นๆที่นั่งล้อมวงอยู่จะส่งเสียงเห่าหอนแสดงความเคารพ โดยเน้นให้ลูกเสือสำรองเห็นถึงการแสดงความเคารพต่อหัวหน้าฝูงหมาป่าผู้เป็นประธานการประชุม

2) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงความหมายในการทำแกรนด์ฮาวล์

- เพื่อเป็นการเตือนว่าลูกเสือสำรองได้ให้สัญญาว่าจะทำดีที่สุด
- เพื่อเป็นการต้อนรับและแสดงความเคารพต่อหัวหน้า

3) ผู้กำกับลูกเสือเรียกแถวให้ลูกเสือสำรองเข้าแถวเป็นรูปวงกลมแล้วผู้กำกับลูกเสืออธิบายประกอบการสาธิตการทำความเคารพเป็นหมู่แบบลูกเสือสำรองตามลำดับขั้นตอน

4) ให้ลูกเสือสำรองฝึกการทำความเคารพเป็นหมู่โดยมีนายหมู่ควบคุมการฝึก

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความพร้อมเพรียงในการเข้าแถว

5.2 ตรวจสอบความถูกต้องในการทำแกรนด์ฮาวล์

- การเข้าแถววงกลมเล็ก
- การทำตามคำสั่งสัญญาณมือของอาเคล่า
- การร้อง อา-เคล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด
- การกระโดดเท้าชิด นิ้วชี้ชิดนิ้วกลางมือแนบติดเหนือหู

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

แกรนด์ฮาวล์

แพ็คแพ็คแพ็คขานแพ็คแล้วทำวงกลม
ผายมือขยายวงกลม งอมือขึ้นชม ลงนั่งยองๆ
หงายมือแล้วก็ร้อง อาเคล่า เราจะทำดีที่สุด
กระโดดขึ้นยืนตรง มือจางข้างศีรษะ
บอกนะว่า จงทำดี นี่คือน้ำที่ หมูปริการ
ทุกคนก็ขาน เราจะทำดี เสร็จสิ้นพิธี แกรนด์ฮาวล์

แพ็ค

แพ็ค แพ็ค แพ็ค เด็ก ๆ เขาชอบกันนักทุกคนรู้จัก
คำว่า แพ็ค แพ็ค แพ็ค
แพ็ค แพ็ค แพ็ค ได้ยินแล้วขาน แพ็ครับ รีบวิ่ง
ยื่นมือกันจับ แล้วทำเป็นวงกลมเล็ก

ใบความรู้

เมาคลี ตอนผาประชุม

ถึงกำหนดเวลาประชุมของฝูงหมาป่าเพื่อลงมติรับลูกหมาป่าเข้าฝูง พ่อและแม่หมาป่าได้พาลูกทั้ง 4 กับเมาคลีไปยังเนินเขาซึ่งเรียกว่า “ผาประชุม”

หมาป่าอาวุโสมีขนสีเทาเป็นมันชืออาเคลล่า เป็นหัวหน้าฝูง นั่งทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม หมาป่าทุกตัวนั่งเฝ้าหยุดการเห่าหอน เพื่อแสดงความเคารพและเชื่อฟัง เตรียมพร้อมที่จะทำหน้าที่เข้าไปดมกลิ่นหมาป่าตัวอื่น ๆ เพื่อรับเข้าฝูง เป็นการป้องกันสัตว์อื่นแปลกปลอมเข้ามาอยู่ในฝูง

อาเคลล่า เป็นหมาป่าที่ฉลาดมาก ทำหน้าที่หัวหน้าฝูงมาได้หนึ่งปีเต็ม สมัยหนุ่ม ๆ เคยติดกับนายพรานถึงสองครั้งแต่รอดชีวิตกลับมาได้ มันจึงรู้ทันเล่ห์เหลี่ยมของนายพรานและชาวบ้าน

พอถึงเวลา หมาป่าใหญ่ผลัดกันเข้าดมกลิ่น เมาคลีถูกเชิญออกไปอยู่กลางวงเพื่อการพิจารณา ขณะนั้นเอง แซร์คาน เสือโคร่งก็คำรามกึกก้องสนั่นป่าทั่วบริเวณผาประชุม ตะโกนบอกให้ฝูงหมาป่ารู้ว่าเมาคลีเป็นลูกคนไม่ควรเลี้ยงไว้ในฝูง

อาเคลล่าไม่สนใจ บอกหมาป่าทั้งหลายให้ทำหน้าที่พิจารณาให้รอบคอบ ไม่ต้องฟังคำพูดของใครทั้งสิ้นนอกจากเขา ซึ่งเป็นหัวหน้า

หมาป่าตัวหนึ่งลุกขึ้นประกาศคัดค้านว่าไม่ควรเลี้ยงลูกคนอย่างเมาคลี เพราะไม่มีประโยชน์แก่ฝูง

ตามกฎของที่ประชุม ถ้าลูกหมาป่าตัวใดถูกคัดค้านต้องมีหมาป่าในฝูงรับรองตั้งแต่สองตัวขึ้นไป จึงจะให้อยู่ร่วมฝูงได้

ฝ่ายแม่หมาป่าเมื่อได้ยินเสียงคัดค้านก็โกรธจนขนลุกเกรียว กล้ามเนื้อเกร็ง เตรียมพร้อมที่จะรับเหตุการณ์ร้าย หากเมาคลีไม่ได้รับเข้าฝูง

ผาประชุมเงียบกริบ เพื่อรอฟังการพิจารณา แซร์คานกระหยิ่มที่จะได้เมาคลีเป็นอาหาร ฝูงหมาป่าก็เตรียมจะกินเนื้อเมาคลีเป็นอาหารอันโอชะเช่นกัน ทันใดนั้นก็ปรากฏร่างของหมีเผ่าขนสีน้ำตาลชือบาลู ซึ่งบรรดาหมาป่ายอมรับนับถือให้เข้าร่วมฝูงในฐานะสมาชิกชั้นผู้ใหญ่ บาลูเป็นผู้สอนกฎแห่งป่าและวิธีการดำรงชีวิตในป่าให้กับลูกหมาป่าทั้งหลาย บาลูได้เป็นผู้รับรองเมาคลี หมาป่าในที่ประชุมต่างไม่พอใจและโต้เถียงกันว่าควรรับรองต้องมีสองเสียงขึ้นไป

เวลานั้นเอง อีกด้านหนึ่งของผาประชุมบาเคียร์รา เสือดำผู้สุภาพอ่อนน้อม ได้ก้าวเข้ามาในที่ประชุมอย่างสง่า อ้างกฎของป่าที่อนุญาตให้มีผู้เสนอชื่อชีวิตลูกหมาป่าได้ โดยมีได้ระบุว่ามีผู้ชื่อต้องเป็นใคร บาเคียร์ราจึงเสนอขอรับรองเมาคลีด้วยการแลกด้วยวัวป่าอ้วนพีตัวหนึ่ง ฝูงหมาป่าก็วิ่งเข้าไปรุมกินวัวป่ากันอย่างเอร็ดอร่อย

ลานประชุมคงเหลืออาเคลล่า บาลู บาเคียร์รา พ่อและแม่หมาป่ากับลูกทั้ง 4 และเมาคลี แซร์คานได้เห็นเหตุการณ์แปรผันไปเช่นนั้นก็โกรธ และจากผาประชุมไปด้วยความผิดหวัง

บาเคียร์รา รู้สึกรำคาญจึงคำรามว่า “ไอ้เสือถ่อย อีกหนอยเด็กน้อยนี้จะทำให้เจ้าได้รับความเจ็บปวดแสนสาหัส เจ้ายังรู้ฤทธิ์ของมนุษย์น้อยไป ถ้อยถ่อย ขำรู้ดี – ขำรู้ดี”

ครอบครัวยุคใหม่พาพาเมาคลีกลับไปเลี้ยงที่ถ้ำด้วยความผาสุก เมาคลีได้ชื่อว่าลูกหมาป่าตั้งแต่บัดนั้น

ผู้กำกับลูกเสือขยายความจากเรื่องในนิทาน ดังนี้

การประชุมของหมาป่า มันจะนั่งรอบผาประชุมเป็นรูปวงกลม และเมื่ออาเคลล่า ซึ่งเป็นหัวหน้าฝูงเข้าประจำที่หมาป่าทุกตัวจะชูหัวขึ้น ร้องต้อนรับอาเคลล่า

ในการประชุมของลูกเสือสำรองเราก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับหมาป่า คือเมื่อผู้กำกับลูกเสือมาถึง ที่ประชุมต้องแสดงความเคารพโดยนั่งยอง ๆ เป็นวงกลมเหมือนหมาป่า แล้วทำแกรนด์ฮาวล์ เพื่อเป็นเกียรติแก่ อาเคลล่า

การทำแกรนด์ฮาวล์ ถือเป็นการเคารพหมู่ นอกจากแสดงตัวต่อผู้กำกับลูกเสือแล้ว ต้องแสดงต่อแขกผู้มีเกียรติที่มาเยือนด้วย นอกจากนี้ยังใช้ในการทำพิธีปฏิญาณตน และเป็นการแสดงความพร้อมเพรียงของกองด้วย

การทำความเคารพเป็นหมู่

การทำความเคารพเป็นหมู่ เรียกว่าแกรนด์ฮาวล์ เป็นการทำความเคารพของลูกเสือสำรองเนตรนารีสำรอง พร้อมกันทั้งกอง เพื่อส่งเสริมให้มีระเบียบวินัยและเตือนใจให้ระลึกถึงคำที่สัญญาไว้ว่า “จะทำได้ที่สุด” ซึ่งได้ทำพร้อมกันในพิธีเปิดและพิธีปิดการประชุมของลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรอง

ขั้นตอนการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองมาเข้าแถว โดยการเปล่งเสียงดังๆ ว่า “แพ็ค.... แพ็ค...แพ็ค” ให้ทุกคนขานพร้อมกันว่า “แพ็ค” แล้วรีบวิ่งมายังบริเวณที่ ผู้กำกับลูกเสือยืนอยู่
2. ผู้กำกับลูกเสือแกว่งมือรอบตัวในลักษณะวงกลม 2 – 3 ครั้ง ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองเข้าแถวเป็นรูปวงกลมรอบตัวผู้กำกับลูกเสือให้ไหล่ชิดกัน แล้วเงยบ

3. ผู้กำกับลูกเสือผายมือสองข้างออกไปเล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงายแล้วลดมือลง ให้ทุกคนรีบจับมือกันให้แน่นแล้วรีบขยายแฉวงกลมออกไป โดยก้าวถอยหลังให้เป็นรูปวงกลมจนแขนตึง จัดแถวให้เป็นรูปวงกลม แล้วรีบลดมือลง

4. ผู้กำกับลูกเสือกางแขนทั้งสองข้างออกไปข้างๆ ยกมือเสมอไหล่ให้ตั้งฉากกับลำตัว หายฝ่ามือขึ้น นิ้วทั้งห้าชิดกันแล้วพลิกคว่ำฝ่ามือลงและงอข้อมือเป็นสัญญาณทุกคนนั่งลงโดยเร็วพร้อมกัน โดยให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองนั่งลงบนส้นเท้า แยกเข่าเล็กน้อย แขนทั้งสองข้างเหยียดตรงลงระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอสมควร นิ้วชี้และนิ้วกลางของทั้งสองมือเหยียดชิดกันแตะพื้น นิ้วอื่นๆ งอไว้ในอุ้งมือ (หัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้) แหงนหน้ามองผู้กำกับลูกเสือ

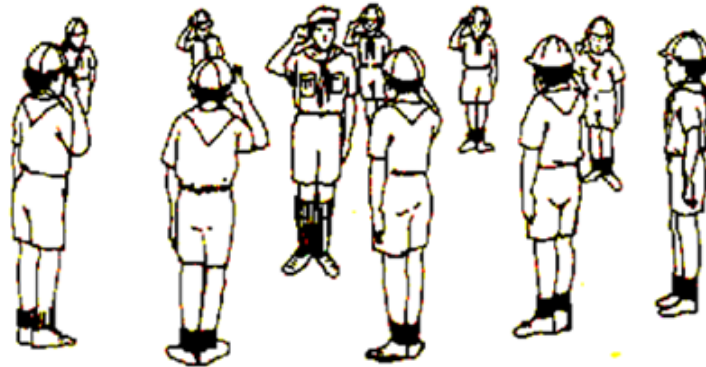

5. ผู้กำกับลูกเสือ(ตรวจความเรียบร้อยแล้ว) พลิกฝ่ามือหงายขึ้นทั้งสองข้าง เมื่อเห็นสัญญาณให้ทุกคนร้องว่า “อา-เค-ล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” แล้วให้รีบกระโดดขึ้นยืน เท้าชิดกัน ยกมือทั้งสองข้างแนบชิดหู นิ้วชี้และนิ้วกลางชิดกัน ใช้หัวแม่มือกดนิ้วนางและนิ้วก้อยไว้ในฝ่ามือ

6. ให้ตัวแทนของสมาชิกหมู่ที่ 1 ซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการหันหน้าไปทางซ้ายแล้วร้องว่า “จงทำดี” หันหน้ากลับมองตรงแล้วร้องว่า “จงทำดี” และหันหน้าไปทางขวา แล้วร้องว่า “จงทำดี” แล้วหันหน้ามองตรง

7. เมื่อสิ้นสุดคำว่า “จงทำดี” ครั้งที่สาม ให้ทุกคนลดมือซ้ายลงแนบข้างลำตัว มือขวาทำ วันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี จะทำดีจะทำดี” แล้วลดมือขวาลงแนบข้างลำตัว ขณะ ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองร้องตอบ ผู้กำกับลูกเสือทำวันทยหัตถ์

8. เมื่อทำแกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง และตรวจแถวเสร็จแล้ว ผู้กำกับลูกเสือจะสั่งว่า “แพ็ค...แยก” ให้ทุกคนทำขวาหัน แล้วเดินแยกไป

โอกาสในการทำความเคารพเป็นหมู่

1. พิธีเปิด พิธีปิดการประชุมกอง
2. พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรอง
3. พิธีประดับดาวดวงที่ 1
4. พิธีประดับดาวดวงที่ 2
5. พิธีประดับดาวดวงที่ 3
6. พิธีส่งลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ-เนตรนารีสามัญ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

พ่อกับลูก

ครอบครัวหนึ่งมีลูกหลายคน ลูกเหล่านี้นั้นมักจะทะเลาะกันอยู่เสมอ วันหนึ่งพ่อจึงเรียกลูกๆ ทุกคนมาพร้อมกัน และพ่อได้นำไม้ผัดหนึ่งชิ้นให้ลูกแต่ละคนหักดู ก็ไม่มีใครหักได้ พ่อจึงแกะเชือก แล้วส่งไม้ให้คนละอัน ให้หักดูใหม่ก็สามารถหักได้ง่ายดาย พ่อจึงกล่าวว่านี่แหละลูกเอ๋ยไม่ว่าจะอันนั้นเปรียบเหมือนพวกเจ้า ถ้าพวกเจ้ารวมกันเหมือนผัดไม้ ก็จะไม่มีการทำลายพวกเจ้าได้ แต่ถ้าพวกเจ้าได้แต่ทะเลาะกัน ก็เหมือนกับท่อนไม้แต่ละท่อนแยกกันอยู่ บุคคลอื่นก็เลือกทำลายทีละคนได้ง่ายดาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การแตกสามัคคี เป็นบ่อเกิดให้มีการแตกแยกในหมู่คณะ

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ระเบียบแถวเบื้องต้น

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้:

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีดและสัญญาณมือได้
- 1.2 ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวเบื้องต้นได้

2. เนื้อหา

2.1 สัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือ

- 2.2 เข้าแถวตามหมู่ของตน แถวหน้ากระดานเรียงเดียว และแถวตอนเรียงหนึ่ง
- 2.3 ทำตรง ทำพัก
- 2.4 ทำหันอยู่กับที่
- 2.5 เข้าแถวรอบวงกลมและแถวรูปครึ่งวงกลม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 อุปกรณ์ในการฝึกระเบียบแถว
- 3.3 ใบความรู้
 - 1) เรื่อง สัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือ
 - 2) เรื่อง ระเบียบแถวเบื้องต้น
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือชวนสนทนาถึงความสำคัญของระเบียบแถว และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในกองลูกเสือและการใช้สัญญาณที่เป็นสากล
 - (2) ฝึกทักษะการฟังสัญญาณนกหวีด (เรียกแถวรวมกอง, เรียกนายหมู่, สัญญาณชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา, สัญญาณชักธงชาติลงจากยอดเสา)
 - (3) ฝึกปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด
 - (4) ฝึกทักษะสังเกตการใช้สัญญาณมือ ความหมายของสัญญาณมือ และสาธิตการปฏิบัติตามสัญญาณมือ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของการฝึกระเบียบแถวที่ลูกเสือได้รับ เช่น การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ความอดทน ความสง่างาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกองลูกเสือ
 - (2) สาธิตและฝึกปฏิบัติ
 - การเข้าแถวหน้ากระดานเรียงเดียว ปิดระยะ และเปิดระยะ
 - แถวตอนเรียงหนึ่ง และแถวตอนหมู่
 - ท่าตรง ท่าพัก (ท่าพักตามปกติ ท่าพักตามระเบียบ ท่าพักตามสบายและท่าพักนอกแถว)
 - (3) นายหมู่หน้าฝึก ผู้กำกับลูกเสือให้คำแนะนำ แก้ไข
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ฝึกปฏิบัติการหันอยู่กับที่ (ขวาหัน ซ้ายหัน กลับหลังหัน)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตและฝึกปฏิบัติการเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม และรูปวงกลม โดยผู้กำกับลูกเสือฝึกทั้งกองและนายหมู่หน้าฝึกทีละหมู่
 - (3) หมู่ลูกเสือประเมินตนเอง และกำหนดวิธีการปรับปรุงแก้ไขในหมู่ของตน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งในการจัดแถวด้วยสัญญาณนกหวีดและสัญญาณมือ
- 5.2 สังเกตและตรวจสอบความว่องไว กระฉับกระเฉง ความถูกต้องและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติระเบียบแถว

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

สัญญาณนกหวีด

เป่ายาวหนึ่งครั้ง ฟังได้ความว่า “หยุด”
เป่ายาวเป็นชุด ให้รีบรุดทำต่อไป
สั้นติดต่อกัน เร็วพลัน เข้าแถวทันใด
สั้นยาวนั้นไซ้ จึงใส่ใจเพราะเกิดเหตุการณ์
นายหมู่มานี้ ฟังซี สั้นสามยาวหนึ่ง
ลูกเสือเราถึงจดจำคำนี้ นี่คือนกหวีด

มือซ้าย มือขวาอยู่ไหน(ให้ทำท่าทางประกอบ)

มือซ้าย (ขวา) อยู่ไหน มือซ้าย (ขวา) อยู่ไหน
อยู่นี้จะ อยู่นี้จะ สุขสบายดีหรือไร
สุขสบายทั้งกายใจ ไปก่อนละ สวัสดิ์

ซ้ายหัน – ขวาทัน(ให้ทำท่าทางประกอบ)

ซ้ายหัน ขวาทัน สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกออกไป
จะหันกันครั้งใด จะหันกันครั้งใด นึกไว้ในใจซ้ายขวาของเรา
ซ้ายหันมีสองจังหวะ ปะเท่งปะะ ๆ หนึ่ง สอง หนึ่ง สอง
ขวาทันมีสองจังหวะ ปะเท่งปะะ ๆ หนึ่ง สอง หนึ่ง สอง

ใบความรู้

สัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือ

สัญญาณนกหวีด

สัญญาณนกหวีดจะใช้เมื่อไร

1. เมื่อผู้เรียนอยู่ไกลซึ่งอาจจะมองไม่เห็นกัน
2. เพื่อให้เกิดความสนใจขณะที่ผู้เรียนกำลังทำงาน กำลังคุย กำลังเดินหรือทำกิจกรรมอื่น

การเตรียมตัว

สัญญาณการเป่านกหวีด เป่ายาว 1 ครั้ง

ความหมาย เตรียมตัว หยุด ฟัง เจียบ รอฟังสัญญาณต่อไป

สัญญาณนี้จะเป่าก่อนทุกครั้งที่จะเรียกสัญญาณต่อไป

เรียกนายหมู่

สัญญาณการเป่านกหวีด เป่าสั้น 3 ครั้ง เป่ายาว 1 ครั้ง

ความหมาย เรียกนายหมู่ของทุก ๆ หมู่

เรียกรวมทุกคน

สัญญาณการเป่านกหวีด เป่าสั้นติดกันหลายครั้ง

ความหมาย เรียกรวมทุกคน เรียกรวมกอง

เชิฐธงชาติลง

สัญญาณการเป่านกหวีด เป่ายาว 3 ครั้ง เมื่อธงลงสุดแล้ว (พอดี 3 ครั้ง) เป่าสั้น 1 ครั้ง

ความหมาย เชิฐธงชาติลงจากยอดเสาเมื่อเวลา 18.00 น

สรุปสัญญาณนกหวีด

1. หวีดยาว 1 ครั้ง (-----) ถ้าเคลื่อนที่ ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่ เตือน เตรียมตัว หรือคอยฟังคำสั่ง
 2. หวีดยาว ๑ 2 ครั้ง (----- -----) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป
 3. หวีดสั้น 1 ครั้ง และยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (--- ----- --- -----) เกิดเหตุ มีอันตราย
 4. หวีด สั้น 3 ครั้ง ยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (--- --- --- ----- --- --- --- -----) เรียกนายหมู่มารับคำสั่ง
 5. หวีดสั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง (--- --- --- --- ---) ประชุมรวม
- หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ 2 – 5 ให้ใช้สัญญาณ 1 นำก่อนทุกครั้ง

สัญญาณมือ

ใช้แทนคำบอกขณะที่อยู่ห่างไกลจากลูกเสือ หรือไม่สามารถใช้คำบอกให้ลูกเสือได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ

1. เตรียม คอย ฟังคำสั่ง หรือหยุด เขยียดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบหันฝ่ามือไปข้างหน้า ห้านิ้วชิดกัน

การปฏิบัติ : ลูกเสือหนึ่ง คอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปทางผู้บังคับบัญชา ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนทำตรง

2. รวม หรือกลับมา เขยียดแขนขวา แบมือแล้วหมุนเป็นวงกลมเหนือศีรษะจากซ้ายไปขวาการปฏิบัติ : ลูกเสือรวมกองรับมาเข้าแถวรวมกัน

3. จัดแถวหน้ากระดาน เขยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปด้านหน้าการปฏิบัติ : ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหาผู้ให้สัญญาณ

4. จัดแถวตอน เขยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ แขนขนานหันฝ่ามือแบเข้าหากันการปฏิบัติ : ลูกเสือเข้าแถวตอน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

5. เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ หันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ ชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ ฝ่ามือแบไปข้างหน้า นิ้วชิดกัน แล้วลดแขนลงข้างหน้าเสมอแนวไหล่

การปฏิบัติ : ลูกเสือวิ่งไปยังทิศทางที่มีผู้ให้สัญญาณชี้ไป

6. นอนลง หรือเข้าที่กำบัง แขนขวาเขยียดตรงไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำลงนิ้วชิดกัน พร้อมกับลดแขนลงข้างหน้า แล้วยกขึ้นกลับที่เดิม ทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

การปฏิบัติ : ลูกเสือรับนอนหรือเข้าที่กำบังทันที

7. เร่งจังหวะ หรือเร็วขึ้น งอศอกขวาให้มือมากำอยู่เสมอป่า แล้วชูขึ้นเหนือศีรษะ ลดลงชูขึ้น หลาย ๆ ครั้ง

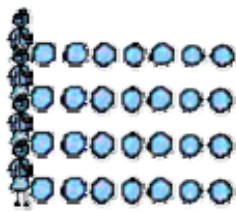
การปฏิบัติ : ลูกเสือรับวิ่งหรือเร่งจังหวะสิ่งที่ทำอยู่ให้เร็วขึ้น

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ 2 – 7 ให้ใช้สัญญาณ 1 นำก่อนทุกครั้ง

ระเบียบแถวเบื้องต้น

การฝึกระเบียบแถวจะช่วยให้ลูกเสือสำรอง – เนตรนารีสำรองมีระเบียบวินัย รู้จักฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง รู้จักความอดทน มีร่างกายแข็งแรง อดทนเคลื่อนไหวร่างกายได้คล่องแคล่ว มีความสามัคคี และรู้จักให้เกียรติผู้อื่นระเบียบแถวเบื้องต้นที่ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองต้องฝึก คือ ทำตรง ทำพัก ทำหันอยู่กับที่ และการจัดแถวรูปต่างๆ

ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรอง หมู่หนึ่งมีจำนวนสมาชิก 4 – 6 คน ประกอบด้วยนายหมู่ 1 คน รองนายหมู่ 1 คน และมีลูกหมู่อีก 2 – 4 คน

แถวหน้ากระดาน

แถวตอน

แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถวหน้ากระดานมาหาข้าพเจ้า” หรือเรียกแถว โดยเปล่งเสียง “แพ็ค” ก่อนแล้วเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปด้านข้างขนานพื้น แขนมือหันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วมือเรียงชิดติดกัน ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ยืนเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยวหน้าผู้เรียก หันหน้าเข้าหาผู้กำกับลูกเสือและอยู่ห่างประมาณ 6 ก้าว
2. ถ้ามีหมู่เดียว ให้กลางแถวอยู่ตรงกับผู้เรียก ให้นายหมู่ยืนตรงทางซ้ายมือของผู้เรียก (ทางขวาของแถว) ลูกหมู่ยืนต่อทางซ้ายมือของนายหมู่ เรียงกันไปจนคนสุดท้าย และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่
3. จัดแถวให้ตรง โดยลูกหมู่และรองนายหมู่แลขวา การจัดระยะเคียง “ปีดระยะ” ประมาณ 1 คอศ คือ ให้ยกมือซ้ายทาบสะโพก นิ้วเหยียดชิดกัน นิ้วกลางอยู่ตามแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบกับตัว และเมื่อผู้กำกับลูกเสือตรวจแถวแล้วสั่งว่า “นิ่ง” ให้ทุกคนลดมือลงพร้อมสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ถ้าเป็นการจัดระยะเคียง “เปิดระยะ” ประมาณ 1 ช่วงแขน คือ ให้อยู่แขนซ้ายขึ้น คว่าฝ่ามือ ให้อยู่ฝ่ามือซ้ายจรดไหล่ขวาของคนต่อไป

กรณีมีหลายหมู่ แต่ละหมู่ปฏิบัติเหมือนแถวหน้ากระดาน แถวเดียวเพียงแต่ให้มีระยะเคียง ระหว่างหมู่เท่ากับระยะเคียงระหว่างบุคคล

แถวตอน

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถวตอน...มาหาข้าพเจ้า” หรือผู้เรียกอาจเปล่งเสียงว่า “แพ็ค” แล้วเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปข้างหน้า ขนานกับพื้นนิ้วมือชิดติดกัน แขนฝ่ามือเข้าหากัน ผู้เรียกยืนในท่าตรง

ให้ลูกเสือสำรอง – เนตรนารีสำรองปฏิบัติดังนี้

กรณีหมู่เดียว ให้นายหมู่ยืนตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก และอยู่ห่างประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่เข้าแถวด้านหลังนายหมู่ ทุกคนยืนให้ตรงคนข้างหน้า ระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน ปิดท้ายด้วยรองนายหมู่

กรณีหลายหมู่ เรียกว่า “แถวตอนหมู่” แต่ละหมู่ปฏิบัติเหมือนแถวตอนเรียงหนึ่งแต่มีการปฏิบัติเพิ่มขึ้น คือ

1. ให้หมู่แรกเข้าแถวทางซ้ายมือของผู้กำกับลูกเสือ ให้แนวกึ่งกลางแถวทั้งหมดอยู่ตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือ เช่น ถ้ามี 9 หมู่ ให้หมู่ที่อยู่ตรงกลางคือ หมู่ที่ 5 ยืนเป็นหลักที่ 5 อยู่ตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือ ให้หัวแถวหรือคนหน้าสุดอยู่ห่างผู้กำกับลูกเสือประมาณ 6 ก้าว โดยหมู่ที่ 4 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 1 อยู่ทางซ้ายมือผู้เรียก ส่วนหมู่ที่ 6-9 อยู่ทางขวามือผู้เรียก และอยู่ในแนวเดียวกันมีระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงศอก
2. ให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ยืนตรงเป็นหลักอยู่หน้าสุด คนอื่นเข้าแถวต่อไปข้างหลัง จัดแถวให้คอดตรงกัน ระยะระหว่างคนที่อยู่ข้างหน้ากับคนที่อยู่ข้างหลังประมาณ 1 ช่วงแขน (ไม่ต้องยกแขน)
3. ถ้ากลุ่มนั้นมี 9 หมู่ ให้หมู่ที่ 2-9 แลขวา จัดแถวให้ตรงกับแถวทางขวามือเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “นิ่ง” ให้ทุกคนสละบัดหน้ากลับ และตรงอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ท่าอยู่กับที่

- ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้นที่เป็นรากฐานการปฏิบัติทำอื่นๆ และให้เป็นท่าแสดงการเคารพท่าหนึ่งเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. สันเท้าชิดกัน และอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแยกห่างจากกันประมาณ 1 คืบเข้าเหยียดตั้งและบีบขาเข้าหากัน
2. ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่ตั้งเสมอกัน
3. แขนทั้งสองข้างห้อยและเหยียดตรงแนบลำตัว พลิกข้อศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย นิ้วมือเหยียดชิดกัน นิ้วกลางของทั้งสองมือแตะขาที่กึ่งกลางตามแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือเล็กน้อย

4. ลำคอยืดตรง ไม่ยื่นคาง ตามองตรงข้างหน้าได้ระดับ น้ำหนักอยู่บนเท้าทั้งสองเท่ากัน ยืนนิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

ท่าตรงด้านหน้า

-**ท่าพัก** เป็นท่าพักเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อผ่อนคลายความเครียดในโอกาสต่างๆ คือ พักตามปกติ ใช้ในโอกาสฟังคำอธิบาย ดูการแสดงตัวอย่าง พักตามระเบียบ ใช้ในโอกาสรอพิธีการต่างๆ อยู่ในแถวเกียรตินิยม พักตามสบาย ใช้ในโอกาสรองคำสั่งเพื่อรอการปฏิบัติต่อไป พักนอกแถว ใช้ในโอกาสต้องรอคำสั่งระยะเวลานานกว่าปกติ

ท่าพักตามปกติ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พัก” ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. หย่อนเข่าขวาลงก่อน เท้าทั้งสองอยู่กับที่ หลังจากนั้นอาจเปลี่ยนเป็นหย่อนเข่าซ้ายก็ได้
2. ห้ามพุดคุย แต่เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้
3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ยืดตัวขึ้นจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง แต่ให้หย่อนเข่าขวาไว้เหมือนตอนเริ่มพัก และเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าพักตามระเบียบ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามระเบียบ...พัก” ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. แยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 1 ฟุต หรือเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและรวดเร็ว
2. ยกมือไขว้หลังไว้ใต้เข็มขัดเล็กน้อยในแนวกึ่งกลางหลัง หลังมือซ้ายแนบลำตัว มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวาทับนิ้วหัวแม่มือซ้าย
3. ขาสองข้างตึง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสอง ตามองตรงขนานกับพื้น นิ่งไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
4. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว...ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาโดยเร็ว พร้อมกับมือทั้งสองกลับมาอยู่ในท่าตรงตามเดิม

ทำพักตามสบาย

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามสบาย...พัก” ให้ลูกเสื้อสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อนเหมือนกับพักทำปกติให้พูดคุยกันได้ เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องให้เท้าข้างหนึ่งอยู่กับที่

2. ห้ามนั่งหากผู้กำกับลูกเสื้อไม่อนุญาต

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว...ตรง” ให้ปฏิบัติเหมือนกับทำพักตามปกติ

ทำพักนอกแถว

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พักนอกแถว” ให้ลูกเสื้อสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติดังนี้

1. ให้แยกออกจากแถวทันที

2. ให้ทุกคนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่เข้าแถว เพื่อจะได้กลับมาเข้าแถวโดยรวดเร็ว เมื่อได้ยินเสียงเรียกให้กลับมาเข้าแถวอีก เมื่อแยกแถวแล้วไม่ทำเสียงดังให้รบกวนผู้อื่น

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ทุกคนกลับมาเข้าแถวที่เดิมโดยจัดแถวให้เรียบร้อยเหมือนเดิมและอยู่ในท่าตรง

- ทำหันอยู่กับที่

ท่าขวาหันเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ขวา...หัน” ให้ลูกเสื้อสำรอง – เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกสันเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 90 องศา ให้สันเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวาเมื่อหมุนแล้วให้ขาซ้ายเหยียดตรง บิดสันเท้าออกข้างนอกพอดี

2. ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าซ้ายหันเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ซ้าย...หัน” ให้ลูกเสื้อสำรอง – เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าซ้าย ยกสันเท้าขวา และหมุนตัวไปทางซ้าย 90 องศา ให้สันเท้าซ้ายและปลายเท้าขวาอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าซ้ายเมื่อหมุนแล้วให้ขาขวาเหยียดตรง บิดสันเท้าออกข้างนอกพอดี

2. ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

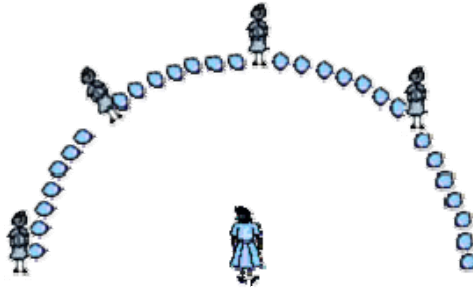
ท่ากลับหลังหัน

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “กลับหลัง...หัน” ให้ลูกเสื้อสำรอง – เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกสันเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 180 องศา ให้สันเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา เมื่อหมุนแล้วให้ขาซ้ายเหยียดตรง บิดสันเท้าซ้ายออกข้างนอกให้ตึง

2. ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

-แถวรูปครึ่งวงกลม

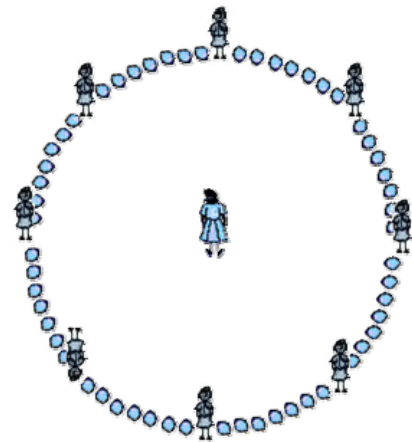
เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถวครึ่งวงกลม มาหาข้าพเจ้า” หรือผู้กำกับลูกเสืออาจเรียกด้วยสัญญาณ โดยเปล่งเสียงว่า “แพ็ค” แล้วแบ่มือทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง ค่ำฝ่ามือเข้าหาตัว โบกมือผ่าน ลำตัวประสานกันด้านหน้าซ้ายๆ ไปมา เป็นรูปครึ่งวงกลมประมาณ 2 - 3 ครั้ง

ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติดังนี้

1. ให้หมู่แรกยืนทางซ้ายมือของผู้กำกับลูกเสือ ให้นายหมู่ของหมู่แรกยืนอยู่เป็นแถวเดียวกับผู้เรียก หมู่อื่นเข้าแถวเรียงลำดับไปทางด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับเป็นรูปครึ่งวงกลม ให้คนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายยืนอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกับผู้เรียก และนายหมู่หรือหัวหน้าหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้เรียก(ผู้กำกับลูกเสือ) เป็นจุดศูนย์กลางของลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองทุกคน
2. ให้ทุกคน(ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก และรองนายหมู่หมู่สุดท้าย) ยกมือ ทำสะโพก เพื่อจัดระยะห่างระหว่างกันและสับัดหน้าไปทางขวา (แลขวา)
3. เมื่อผู้กำกับลูกเสือตรวจแล้ว สั่งว่า “นิ่ง” ให้ทุกคนลดแขนลง พร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

-แถวรูปวงกลม

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถววงกลม...มาหาข้าพเจ้า” หรือผู้กำกับลูกเสืออาจเรียกแถวด้วยสัญญาณ โดยเปล่งเสียงว่า “แพ็ค” ก่อนแล้วแบ่มือทั้งสองข้างเหยียดแขนลงข้างล่าง ค่ำฝ่ามือเข้าหาตัว โบกมือผ่านลำตัวประสานกันทางด้านหน้าจรดด้านหลังไปมาซ้ายๆเป็นรูปวงกลมประมาณ 2 - 3 ครั้ง

ให้ลูกเสือสำรอง-เนตรนารีสำรองปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้หมู่แรกยืนทางซ้ายมือของผู้กำกับลูกเสือโดยให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ของหมู่แรกยืนแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือ ให้หมู่อื่นคนอื่นเข้าแถวต่อไปเรื่อยๆ ไปทางซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ ให้คนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายอยู่จรดกับนายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ของหมู่แรก จัดแถวให้ผู้กำกับลูกเสือเป็นศูนย์กลางของวงกลม
2. ให้ทุกคนยกมือซ้ายทำสะโพก เพื่อจัดระยะห่างกัน และให้ทุกคนสับัดหน้าไปทางขวา (แลขวา)
3. เมื่อผู้กำกับลูกเสือตรวจการจัดแถวเรียบร้อย แล้วสั่งว่า “นิ่ง” ให้ทุกคนลดแขนลง พร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ลูกหนีเรียนรู้

ลูกหนีเข้ามาในเมืองเห็นหลายสิ่งหลายอย่างไม่มีที่บ้านจึงอยากรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มีไว้ทำไม เช่น ทางม้าลายมีไว้ทำไมสะพานลอยมีไว้ทำไมแม่จึงบอกลูกหนีว่าทางม้าลายมีไว้ใช้ในการเดินข้ามถนน การข้ามถนนต้องมองซ้ายมองขวาให้ดีถ้าไม่ระวังอาจเกิดอุบัติเหตุได้และลูกหนีต้องเข้าแถวเพื่อไม่ให้เดินชนกันส่วนสะพานลอยปลอดภัยกว่าทางม้าลายลูกหนีได้เห็นชั้นรางรถไฟที่กีดขวางอยู่ตรงกลาง ถนนก็ถามแม่แม่ก็บอกว่าเป็นสัญญาณเตือนให้รถหยุดช่วยให้ปลอดภัยแม่หนีปลุกฝังให้ลูกหนีเป็นคนดีมีวินัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การมีวินัยต้องสร้างตั้งแต่วัยเด็ก

นครไรวินัย

เด็กชายแผนเป็นเด็กที่ไม่มีระเบียบวินัยเย็นวันหนึ่งหลังเลิกเรียน แผนข้ามถนนไม่ระวังจึงถูกรถชนจนหมดสติไปเมื่อตื่นขึ้นมาก็พบว่าตนเองมาอยู่ที่นครไรวินัยที่ผู้คนไม่มีระเบียบวินัยจนแผนทนไม่ได้และวันหนึ่งแผนไปโรงเรียนกับเพื่อนชื่อหูกางรู้จักที่นครไรวินัยโดยขับนานอวกาศไปแต่หูกางขับอย่างน่าหวาดเสียวจนไปชนกับยานอีกลำหนึ่ง ทำให้แผนสลบไปเมื่อตื่นขึ้นมาแผนก็พบว่าตนเองอยู่ที่โลกและไม่อยากเป็นคนไรวินัยอีกแล้ว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การขาดวินัยทำให้เกิดอุบัติเหตุ

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้:

- 1.1 ลูกเสือแสดงความเคารพเป็นรายบุคคลได้
- 1.2 ลูกเสือเล่าประวัติการจับมือซ้ายได้
- 1.3 ลูกเสือแสดงวิธีการจับมือแบบลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การทำความเคารพเป็นรายบุคคล
- 2.2 ประวัติการจับมือซ้าย และวิธีการจับมือแบบลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบความรู้ เรื่อง การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตการทำความเคารพแบบลูกเสือสำรองเป็นรายบุคคลให้ลูกเสือสำรองฝึกทำความเคารพเป็นรายบุคคลทั้งแบบสวมนวมและไม่สวมนวม

2) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการแสดงความเป็นมิตรต่อกัน โดยการจับมือ

3) ผู้กำกับลูกเสือเล่าประวัติการจับมือซ้ายให้ลูกเสือฟัง

4) ผู้กำกับลูกเสือสาธิต การจับมือซ้าย พร้อมแสดงความเคารพเป็นรายบุคคล แล้วให้ลูกเสือปฏิบัติตาม

5) ให้ลูกเสือสำรองฝึกการทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงเล็ก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในหมู่

5.2 สอบถามความเข้าใจในความเป็นมาหรือประวัติการจับมือซ้าย

5.3 ตรวจสอบความถูกต้องของลูกเสือสำรองที่แสดงวิธีทำความเคารพเป็นรายบุคคลและวิธีจับมือแบบลูกเสือพร้อมทั้งทำความเคารพเป็นรายบุคคล

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

ลูกเสือจับมือ

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน
มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้ำ) ยื่นซ้ายออกมาพาลันจับมือจับมือ
จับมือนั้นหมายถึงมิตรเหมือนญาติสนิทควรคิดยึดถือ
ยิ้มด้วยเวลาจับมือ (ซ้ำ) เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

เกม

จับมือซ้าย

วิธีเล่น

1. ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือจับมือเพื่อนเพียงมือเดียว มือใดก็ได้ที่ถนัดให้ครบ 10 คนในเวลาจำกัด และพูดทักเพื่อนว่า “สวัสดิ์ครับหรือสวัสดิ์ค่ะ” แล้วนั่งลง
2. ผู้กำกับลูกเสืออธิบายให้ลูกเสือเข้าใจว่าจะให้ลูกเสือวิ่งจับมือซ้ายเพื่อนมากที่สุด โดยผู้กำกับลูกเสือใช้สัญญาณนกหวีดเพื่อเริ่มและหยุดในแต่ละรอบ ว่าใครจับมือเพื่อนได้มากที่สุด เป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย

การทำความเคารพ

การทำความเคารพเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท สุภาพเรียบร้อย การทำความเคารพของลูกเสือสำรองแบ่งออกเป็น 2 อย่างคือ การทำความเคารพเป็นรายบุคคล (วันทยหัตถ์) และการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

การทำความเคารพเป็นรายบุคคล

1. เป็นรหัสระหว่างลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือและบุคคลทั่วไป และได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติในวงการลูกเสือสำรองทั่วโลก
2. นิ้วสองนิ้วเมื่อแสดงความเคารพหมายถึงหูสองหูของหมาป่า เพราะลูกเสือสำรองมีฉายาว่า ลูกหมาป่า
3. นิ้วสองนิ้ว เป็นเครื่องหมายรำลึกถึงกฎของลูกเสือสำรอง 2 ข้อ คือ
ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่
ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

วิธีปฏิบัติ

ลูกเสือสำรองจะสวมหมวกหรือไม่ก็ตาม เวลาทำวันทยหัตถ์ให้ทำ 2 นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้นแยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง เก็บนิ้วนางและนิ้วก้อย โดยใช้นิ้วหัวแม่มือกดไว้ในฝ่ามือ เอานิ้วชี้แตะกระบังหมวก(ถ้าไม่สวมหมวกให้แตะที่หางคิ้วขวา)เสร็จแล้วลดมือลงโดยเร็ว

ลูกเสือสำรองต้องทำความเคารพให้ถูกต้องตามโอกาส ดังนี้

1. ขณะที่มีการเชิญธงขึ้น เชิญธงลง หรือเชิญธงผ่าน ได้แก่ ธงชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงเฉลิมพล ธงมหาราช เป็นต้น
2. ขณะที่มีการร้องหรือบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย และเพลงสรรเสริญเสือป่า
3. ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ พระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมรูปในพิธีต่างๆ
4. ต่อเพื่อนลูกเสือ เมื่อพบกันครั้งแรกในวันหนึ่งๆ
5. ต่อบุคคลที่ควรเคารพ เช่น นายกรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการ ครู อาจารย์ และผู้ใหญ่ทั่วไป

การจับมือซ้าย

การจับมือกัน เป็นการทักทายอย่างหนึ่งของคนทั่วไปซึ่งจะจับมือทักทายด้วยมือขวา แต่วิธีการจับมือของลูกเสือจะแตกต่างจากคนทั่วไป การจับมือของลูกเสือหรือเนตรนารีนั้นจะจับมือด้วยมือซ้าย

วิธีการจับมือ ให้ลูกเสือสำรองเนตรนารีสำรองยื่นมือซ้ายออกมาจับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง พร้อมแสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส

ประวัติการจับมือซ้ายของลูกเสือ

สมัยก่อนประเทศอังกฤษได้ส่งทหารไปประจำอยู่ในทวีปแอฟริกา ได้ทำสงครามกับคนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ หลายครั้ง ในการทำสงครามกับเผ่าซูลู ซึ่งมี ดินิส ซูลู เป็นหัวหน้าเผ่าที่กล้าหาญมาก ทหารอังกฤษต้องแพ้สงครามกับเผ่าซูลูหลายครั้งและไม่สามารถจับหัวหน้าเผ่าได้

บี – พี ซึ่งเป็นหัวหน้าทหารอังกฤษ เห็นว่าไม่สามารถที่จะสู้รบให้ได้ชัยชนะ จึงขอพบกับดินิส ซูลู และตกลงสงบศึกกัน บี – พี จึงกล่าวกับคนเผ่าซูลูต่อหน้าทหารทั้งหลายว่า “นับแต่บัดนี้ต่อไปทหารซูลูกับทหารอังกฤษ เผ่าซูลูและอังกฤษจะเลิกรบกัน มาเป็นมิตรกันเถอะ” กล่าวจบ บี – พี ได้ยื่นมือขวาให้หัวหน้าเผ่าซูลูจับ เพื่อแสดงความเป็นมิตรเช่นที่เคยปฏิบัติมา แต่ดินิส ซูลู หัวหน้าเผ่าไม่ยอมจับมือขวา กลับยื่นมือซ้ายออกมาแทนแล้วกล่าวกับ บี – พี ว่า “มือขวาเป็นมือที่สกปรก เป็นมือที่ชั่วร้าย จับอาวุธฆ่าคนมามาก ไม่ควรใช้จับกันแสดงความเป็นมิตร ควรจับมือแสดงความเป็นมิตรด้วยมือซ้าย ซึ่งเป็นมือที่สะอาด” บี.พี. เห็นด้วย จึงยื่นมือซ้ายออกไปสัมผัสกับดินิส ซูลู

เมื่อดิโนส ชูลู เห็นว่า บี. พี. จับมือกับตนด้วยมือซ้ายแสดงความเป็นมิตรก็พอใจจึงมอบพวงมาลัยกระดูกให้ ซึ่งประกอบด้วยกระดูกประมาณ 54 ชิ้น (หนังสือบางเล่มบอกว่ามากกว่า 100 ชิ้น)

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บี.พี. ได้กำหนดให้ลูกเสือทุกคนทักทายกันด้วยการจับมือซ้าย เพื่อแสดงความเป็นมิตรและถือว่าเป็นพวกเดียวกัน

หนังสือบางเล่มกล่าวว่า การที่หัวหน้าเผ่าชูลูจับมือกันด้วยมือซ้าย เป็นเพราะ

1. เพื่อเป็นการไม่ประมาท เพราะมือขวาถืออาวุธอยู่หากจับมือด้วยมือขวาก็ต้องวางอาวุธ อาจเกิดอันตราย หรือป้องกันตนเองไม่ทัน หากอีกฝ่ายจะทำร้าย
2. เพื่อความรอบคอบ ระวังเตรียมตัวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของลูกเสือ จึงจับมือด้วยมือซ้าย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อึ้งอ่างและว้าว

ลูกอึ้งอ่างตัวหนึ่งเพิ่งเคยเห็นว้าวเป็นครั้งแรกจึงกลับมาบอกพ่อว่า "ฉันไปเจอสัตว์ประหลาด น่ากลัวเข้าตัวหนึ่ง ร่างมันสูงใหญ่อย่างกับภูเขามีสายขนหัว หางยาว และกีบเท้าของมันแยกออกเป็นสองกีบ"

พ่ออึ้งอ่างตอบว่า "นั่นเขาเรียกว่าว้าวแล้วตัวมันก็ได้โตมากมายขนาดนั้น สูงกว่าพ่อแค่นิดเดียวพ่อสามารถทำตัวเองให้ใหญ่กว่านี้ได้สบายๆ เลย ดูลิลูก"

พ่ออึ้งอ่างจึงพองตัวของมันให้ใหญ่ขึ้น ใหญ่ขึ้น เมื่อถามลูกว่า"ใหญ่เท่านี้ใช่ไหม?" ลูกก็จะตอบว่า"โอโห ใหญ่กว่านี้เยอะเลยพ่อ"ทุกครั้ง ดังนั้นพ่ออึ้งอ่างจึงสุดหายใจเข้าลึกๆ และพองตัวมากขึ้นและมากขึ้นตัวของมันบวมเป่งขึ้นมาเรื่อยๆ แล้วมันก็พูดว่า "พ่อแน่ใจว่าเจ้าว้าวนะ มันไม่ใหญ่เท่า... "พุดยังไม่ทันจบ ในวินาทีนั้นเองตัวพ่ออึ้งอ่างก็ระเบิดออก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การหลอกตัวเองย่อมนำไปสู่การทำลายตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 เตรียมลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือวิเคราะห์และปฏิบัติตาม การกระทำที่เป็นการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

2. เนื้อหา

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้และแผนภูมิ เรื่อง คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ลูกเสือสำรอง

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสือร้องเพลงตะลุมลูกเสือสำรองแล้วแปลความหมายของเพลง

“ลูกเสือสำรอง ต้องทำหน้าที่ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักยิ่งชีวา เราต้องรักษา หน้าที่ของตน ยึดมั่นในกฎ(ซ้ำ) เพื่อความรุ่งโรจน์ (ซ้ำ) บำเพ็ญประโยชน์ (ซ้ำ) ทำตามรุ่นพี่ (ซ้ำ) ไม่ตามใจตน (ซ้ำ) ลูกเสือทุกคน ทำดีที่สุด (ซ้ำ)”

2) ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ว่า เพลงนี้บอกให้เราลูกเสือสำรองทำหน้าที่อย่างไรบ้าง?

1) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2) ยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

3) ทำตามลูกเสือรุ่นพี่ ไม่ทำตามใจตนเอง

4) คติพจน์ของลูกเสือสำรอง “ทำดีที่สุด”

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ลูกเสือสำรอง และชี้แจงให้ลูกเสือทราบว่า ผู้ที่เป็นลูกเสือสำรองจะได้ประดับดาวดวงที่ 1 เมื่อได้ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

4) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุยให้ลูกเสือประเมินตนเอง

(1)ลูกเสือ ทำอะไรบ้างที่แสดงว่ามีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

(ต่อชาติ = ร้องเพลงชาติ ยืนตรงเคารพธงชาติ ไปร่วมงานประเพณี

ต่อศาสนา = สวดมนต์ ไหว้พระ ไปทำบุญ

ต่อพระมหากษัตริย์ = เคารพภาพพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ ติดไว้ที่เหมาะสม

- ถวายราชสดุดี ไปร่วมพิธีสวนสนาม
- ไปร่วมงานที่ถวายความจงรักภักดีที่โรงเรียนจัดขึ้น)

(2) ลูกเสือผู้ใดได้ร่วมปฏิบัติความจงรักภักดีบ้าง ยกมือขึ้นปฏิบัติที่ไหน อย่างไร

เล่าสู่กันฟัง

(3) ลูกเสือคนไหนบ้างที่ทำตามลูกเสือรุ่นพี่ (นายหมู่) หรือเชื่อฟังนายหมู่ เชื่อฟังผู้กำกับลูกเสือ เชื่อฟังพ่อแม่ ลูกเสือที่ไม่ทำตามคำสั่งนายหมู่ เพราะอะไรผู้กำกับลูกเสือสรุปถึงคำสั่งที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้องให้ลูกเสือจดใจคิด

(4) ลูกเสือคนไหนบ้างระงับอารมณ์ตนเองได้ ไม่ทำสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน คือไม่ทำตามใจตนเอง

5) ผู้กำกับลูกเสือชื่นชมการทำความดีที่สุดตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

6) ลูกเสือร้องเพลงเพื่อการจดจำคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสำรอง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหมู่และการตอบคำถามชวนคิด

5.2 สังเกตความเข้าใจและความสามารถในการบอกการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสำรอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ตะลุงลูกเสือสำรอง

ลูกเสือสำรอง ต้องทำหน้าที่ จงรักภักดีต่อชาติศาสนา
ทั้งองค์กษัตริย์ รักยิ่งชีวา เราต้องรักษาหน้าที่ของตน
ยึดมั่นในกฎ (ซ้ำ) เพื่อความรุ่งโรจน์ (ซ้ำ) บำเพ็ญประโยชน์ (ซ้ำ)
แก่เหล่าปวงชน (ซ้ำ)
ทำตามรุ่นพี่ (ซ้ำ) ไม่ตามใจตน (ซ้ำ) ลูกเสือทุกคน ทำดีที่สุด (ซ้ำ)

กฎลูกเสือสำรอง

ไหน ไหน ไหนเธอว่าเป็นลูกเสือ
ฉันยังไม่เชื่อ เธอคือลูกเสือสำรอง
ฉันจำกฎได้ ไหนท่องให้ฉันฟังลอง
บอกพี่ได้ไหมน้อง สำรองกฎว่าอย่างไร
ลูกเสือสำรอง ทำตามลูกเสือรุ่นพี่
ลูกเสือสำรอง ไม่ทำตามใจตนเอง

กฎลูกเสือสำรอง

กฎ กฎ กฎ	คือข้อกำหนดให้เรากระทำ
ลูกเสือสำรองต้องทำ	ข้อ 1 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่
ข้อ 2 ลูกเสือที่ดี	ต้องไม่ทำตามใจตนเอง

(หมายเหตุ: เนตรนารีสำรองร้อง เปลี่ยนคำว่า “ลูกเสือ” เป็น “เนตรนารี”)

คำปฏิญาณลูกเสือสำรอง

ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	
จะปฏิบัติยึดมั่นในกฎ	และบำเพ็ญประโยชน์ ต่อผู้อื่นทุกวัน
นี่คือคำปฏิญาณ	ของลูกเสือสำรอง

(หมายเหตุ: เนตรนารีสำรอง เปลี่ยนคำว่า “ข้า” เป็น “ข้าพเจ้า” “ลูกเสือสำรอง” เป็น “เนตรนารีสำรอง”)

ใบความรู้

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

คำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่พูดด้วยความเต็มใจ ซึ่งคำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง มี 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน

- เนตรนารี ต้องเปลี่ยนจากคำว่า "ข้า" เป็น "ข้าพเจ้า"

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณได้ ดังนี้

1. มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
2. ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
3. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน
4. รู้จักรัก ห่วงแหน และป้องกันชาติ
5. บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
6. ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
7. ไม่ทำลายสาธารณสมบัติ

กฎของลูกเสือสำรอง

กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือสำรองต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ ซึ่งมีอยู่ 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตนตามกฎได้ ดังนี้

1. เคารพเชื่อฟังผู้กำกับลูกเสือ ตลอดจนผู้ใหญ่ที่นับถือ
2. เป็นผู้ตามที่ดี รู้จักบังคับใจตนเอง มีระเบียบวินัย

คติพจน์ของลูกเสือสำรอง

คติพจน์ คือ คำพูด หรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม ซึ่งมีอยู่ว่า ทำดีที่สุด

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตนตามคำคติพจน์ได้ ดังนี้

1. เตรียมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่น
2. ทำแต่สิ่งที่ดีเป็นประโยชน์ แม้จะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย ถ้าทำอย่างสม่ำเสมอ ก็ถือได้ว่า เป็นการปฏิบัติตามคติพจน์แล้ว

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกกับแพะ

สุนัขจิ้งจอกกับแพะเป็นเพื่อนกันพวกมันมักจะถกเถียงกันอยู่เรื่อยๆว่าใครจะฉลาดกว่ากันวันหนึ่งขณะที่พวกมันชวนกันกระโดดลงไปที่แม่น้ำในบ่อที่ชาวบ้านช่วยกันสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บน้ำ แต่เพราะหิวไม่ได้ทันสังเกตว่าบ่อน้ำนั้นลึกมากพอकिनน้ำในบ่อจนอ้อมแล้ว ต่างก็พยายามหาทางขึ้นจากบ่อแต่ก็จนปัญญา

สุนัขจิ้งจอกที่ฉลาดและเจ้าเล่ห์กว่าจึงออกอุบายให้แพะยืนเอาขาหน้าทั้งสองเกาะกำแพงบ่อไว้ แล้วยัดตัวให้เต็มทีเพื่อผลักดันป็นขึ้นไป สุนัขจิ้งจอกใช้โอกาสนั้นเหยียบตัวแพะและกระโดดขึ้นไปก่อน แล้วมันจึงหันมาพูดเยาะเย้ยแพะว่า “ถ้าเจ้าฉลาดอย่างที่เจ้าว่า เจ้าก็หาทางปีนขึ้นมาจากบ่อเอาเองเถิดเข้าไปก่อนละ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าผู้ที่มีปฏิกิริยา ไหวพริบ และความฉลาดอยู่ในตัวยอมเอาตัวรอดได้เสมอ

ที่มา นิทานอีสป เล่ม 1.กรุงเทพฯ:ทิพย์วิสุทธิ์.2543,หน้า29.

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 2 อหามั้ย
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 รู้ทันป้องกันโรค **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้:

- 1.1 ลูกเสือรู้จักโรคติดต่อซึ่งเป็นโรคใกล้ตัวที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนและวิธีป้องกัน
- 1.2 ลูกเสือรู้จักวิธีรักษาฟัน มือ เท้า เล็บ เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัวให้สะอาดอยู่เสมอ
- 1.3 ลูกเสือรู้วิธีหายใจอย่างถูกวิธี

2. เนื้อหา:

- 2.1 โรคติดต่อที่เป็นโรคใกล้ตัว และวิธีการป้องกัน
- 2.2 วิธีรักษาฟัน มือ เท้า เล็บ เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัวให้สะอาดอยู่เสมอ
- 2.3 วิธีหายใจอย่างถูกวิธี

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 อุปกรณ์ป้องกันโรค เช่น ผ้าปิดปากจมูก ถุงมือยาง ความรู้
- 3.3 ใบความรู้
 - 1) เรื่อง โรคติดต่อที่เป็นโรคใกล้ตัว
 - 2) เรื่อง สุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ
 - 3) เรื่อง การหายใจอย่างถูกวิธี
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุยและสร้างความตระหนัก
 - ลูกเสือเคยป่วยเป็นโรคติดต่ออะไรบ้าง
 - คิดว่าโรคเหล่านั้นสามารถป้องกันได้อย่างไร
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ 3 ฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 3

กลุ่ม

ฐานที่ 1 โรคไข้หวัดใหญ่

ฐานที่ 2 โรคอุจจาระร่วง

ฐานที่ 3 โรคตาแดง

(3) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามลูกเสือว่าได้รับความรู้อะไรบ้างในแต่ละฐาน

(4) ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมให้สมบูรณ์และสรุป

(ไม่อยู่ในที่แออัดอากาศไม่ถ่ายเท, หลีกเสี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย ถ้าเสี่ยงไม่ได้ ต้องใช้ผ้าปิดปาก ปิดจมูกป้องกัน, ล้างมือ ใช้ช้อนกลาง รับประทานอาหารสุก ไม่มีแมลงวัน ตอม, หากตัวเราเป็นผู้ป่วยต้องป้องกันการแพร่เชื้อโดยใช้ผ้าปิดปากจมูก)

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุยและสร้างความตระหนัก

- ลูกเสือคิดว่าการรักษาฟัน มือ เท้า เล็บ เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัวให้สะอาด มีความสำคัญอย่างไร

- มีใครรู้จักวิธีหาใจอย่างถูกวิธีบ้าง

(2) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ 3 ฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

ฐานที่ 1 การดูแลรักษาฟัน

ฐานที่ 2 การรักษามือ เท้า เล็บ เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัวให้สะอาด

ฐานที่ 3 การหาใจอย่างถูกวิธี

(3) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามลูกเสือว่าได้รับความรู้อะไรบ้างในแต่ละฐาน

(4) ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมให้สมบูรณ์และสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการตอบคำถามของลูกเสือว่า มีความเข้าใจถูกต้องเพียงใด และคำตอบที่ได้เกิดจากการคิดบนพื้นฐานข้อมูลและความรู้ที่เป็นจริง

6. องค์ประกอบทักษะสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ และเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความสะอาด การดูแลสุขภาพและการป้องกันโรค

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

กายบริหาร

กำมือขึ้นแล้วหมุน หมุน	ชูมือขึ้นแล้วโบกไปมา (ซ้ำ)
กางแขนขึ้นและลง	พับแขนมือแตะไหล่
กางแขนขึ้นและลง	ชูมือตรงหมุนไปรอบตัว

ออกกำลัง

ออกกำลัง ด้วยการร้องรำทำเพลง ให้ครื้นเครง เสียงเพลงบรรเลงจับใจ
ร่าร่ากันไป ไม่มีหม่นหมองทุกข์ แล้วเราเพลินใจ ด้วยการร้องรำทำเพลง

ใบความรู้

โรคติดต่อที่เป็นโรคใกล้ตัว

โรคไข้หวัดใหญ่

ไข้หวัดใหญ่เป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีสาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทยมักมีการระบาดในช่วงกลางปี

เชื้อไข้หวัดใหญ่อยู่ในน้ำมูกเสมหะของผู้ป่วย ติดต่อโดยการไอจามรดกัน หรือติดต่อผ่านมือที่เปื้อนน้ำมูกหรือเสมหะของผู้ป่วยจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ผ้าเช็ดหน้า แก้วน้ำ ราวบันได ลูกบิดประตูแล้วใช้มือมาสัมผัสบริเวณใบหน้าเชื้อจึงเข้าสู่จมูกและปาก

หลังรับเชื้อประมาณ 1-3 วันจะมีไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เจ็บคอ น้ำมูกไหลไอแห้งๆ คล้ายไข้หวัดธรรมดาแต่อาการรุนแรงกว่า และอาจมีโรคแทรกซ้อน เช่น หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้ในผู้สูงอายุและเด็กเล็กๆ

โดยทั่วไปอาการมักดีขึ้นใน 3-5 วันหลังเริ่มมีอาการป่วย และหายเป็นปกติใน 7-10 วัน เชื้อไข้หวัดใหญ่ 2009 เป็นเชื้อชนิดสายพันธุ์ เอ จัดได้ว่าเป็น “โรคติดต่ออุบัติใหม่” เพราะเข้าใจผิดกันว่าเป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อตัวใหม่อันเนื่องมาจากการกลายพันธุ์ของไวรัสจนเกิดเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่มีสารพันธุกรรมผสมกันของเชื้อไข้หวัดใหญ่ของหมู นก และคน จึงทำให้มีการระบาดอย่างรวดเร็วเพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่มีภูมิคุ้มกัน

การป้องกัน

1. รักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอโดยการออกกำลังกายเป็นประจำ พักผ่อนให้เพียงพอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะผัก และผลไม้เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารและวิตามินเพียงพอและสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้ดี
2. หลีกเลี่ยงการคลุกคลีใกล้ชิดหรือใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะผู้มีอาการไข้หวัด
3. รักษาร่างกายให้อบอุ่นในช่วงอากาศหนาวเย็น
4. หากมีอาการป่วยเป็นไข้หวัดหรือไข้หวัดใหญ่ควรระมัดระวังไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น โดยการปิดปากและจมูกด้วยผ้าเช็ดหน้าขณะไอ จามและหมั่นล้างมือบ่อยๆ
5. ฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ทุกปี โดยเฉพาะเด็ก และผู้สูงอายุซึ่งมีแนวโน้มเกิดโรคแทรกซ้อนได้ง่าย

โรคท้องร่วง

ท้องร่วง คือ การถ่ายอุจจาระที่มีจำนวนมากกว่าปกติตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไปใน 1 วัน หรือถ่ายเป็นน้ำจำนวนมาก หรือเป็นมูกเลือด แม้เพียง 1 ครั้งต่อวัน

สาเหตุของโรค แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. ท้องร่วงจากการติดเชื้อทั้งจากเชื้อไวรัสและเชื้อแบคทีเรียมีอาการและลักษณะอุจจาระที่แตกต่างกันได้แก่ อหิวาตกโรค จะมีอุจจาระคล้ายน้ำขาวขาว ผู้ป่วยจะอาเจียนอ่อนเพลีย และมีอาการซึม ส่วนท้องร่วงจากเชื้อบิดมักจะมีอุจจาระเป็นมูกเลือดร่วมกับ อาการอาเจียน ไข้สูงและอ่อนเพลีย
2. ท้องร่วงชนิดไม่มีการติดเชื้อที่พบบ่อยเกิดจากการขาดน้ำย่อยแลคเตส ที่ทำการย่อยน้ำตาลในนมจากการศึกษาพบว่า 80-90 เปอร์เซ็นต์ของคนไทยขาดน้ำย่อยตัวนี้ อาการมักเกิดภายหลังจากการดื่มนมประมาณ 1 -2 ชั่วโมง คือจะรู้สึกโครครากในท้อง ปวดท้องแบบปวดบิดๆ และมีอาการท้องร่วงเป็นน้ำ 1-2 ครั้งแล้วจึงค่อยหายไป

การป้องกัน

1. ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่บ่อยๆ โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหารและหลังจากเข้าห้องน้ำ
2. ล้างผักผลไม้ให้สะอาดโดยล้างผ่านน้ำหลายๆ ครั้ง หรือแช่ในน้ำเกลือ หรือแช่ในน้ำละลายด่างทับทิมหรือน้ำผสมเบกิ้งโซดา
3. ล้างภาชนะให้สะอาดทุกครั้ง เช่น เขียง มีด ช้อน ส้อม ถ้วย จาน แก้วน้ำและควรใช้ช้อนกลางทุกครั้งในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น
4. รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ และผ่านการปรุงที่ถูกต้องปลอดภัยถ้าจำเป็นต้องนำมารับประทานอีก ควรทำให้ร้อนจนเดือดปุดๆ จึงจะปลอดภัย
5. ควรดื่มน้ำให้สุกทุกครั้งก่อนนำมาดื่มโดยเฉพาะน้ำที่ก่ดจากตุ๊กตั่วไปเพราะอาจจะมีกรปนเปื้อนเชื้อโรคได้

การรักษาและดูแลผู้ป่วยโรคท้องร่วง

1. ดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่โออาร์เอส สูตรขององค์การเภสัชกรรมหรือองค์การอนามัยโลกให้จิบทีละน้อยแต่บ่อยครั้งในปริมาณที่เท่ากับปริมาณอุจจาระที่ถ่ายออกมาในแต่ละครั้งเพื่อป้องกันการขาดน้ำและเกลือแร่ สารละลายน้ำตาลเกลือแร่นี้สามารถทำเองได้โดยผสม น้ำตาลทราย 2 ช้อนโต๊ะเกลือป่นครึ่งช้อนชา น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว 750 ซี ซี คนให้ละลายและเข้ากันดี ใช้ภายใน 24 ชั่วโมง
2. หากมีอาการผิดปกติควรรีบนำส่งโรงพยาบาล เช่น ถ่ายหรืออาเจียนไม่หยุด หิวน้ำตลอดเวลาหรือปัสสาวะไม่ออกเนื่องจากขาดน้ำมาก หน้ามืด ซีดหรือหมดสติ มีไข้ ปวดท้องรุนแรงหรือเวลาถ่ายจะรู้สึกปวดเบ่งตลอดเวลาเนื่องจากเป็นอาการของบิด
3. ขยับถ่ายในสุญญากาศที่ถูกสุขลักษณะล้างมือให้สะอาดเสมอทุกครั้งหลังจากการขยับถ่ายด้วยน้ำและสบู่เนื่องจากอหิวาตกโรคเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและแพร่ระบาดได้อีกด้วย
4. กำจัดอาเจียนของผู้ป่วยโดยเททิ้งลงโถส้วม ราดน้ำให้สะอาด แล้วราดตามด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค เช่น น้ำยาล้างห้องน้ำหรือน้ำยาซักผ้าขาวก็ได้
5. สิ่งของเครื่องใช้ของผู้ป่วยรักษาให้สะอาดเสมอ ซึ่งรวมถึงเสื้อผ้า ผ้าปูที่นอนปลอกหมอน ผ้าเช็ดตัว ทำการซักให้สะอาดและนำออกตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรคด้วย

6. ผู้ดูแลใกล้ชิดผู้ป่วยควรหมั่นล้างมือ ฟอกสบู่ให้สะอาดอยู่เสมอเพื่อเป็นการป้องกันเชื้อปนเปื้อนจากมือสู่อาหารและเกิดการติดเชื้อได้
7. ไม่ควรซื้อยารับประทานเองโดยเฉพาะยาฆ่าเชื้อและยาหยุดตา เพราะอาจเกิดอันตรายจากยาได้

โรคตาแดง

โรคตาแดง เป็นการอักเสบของเยื่อบุตา มีสาเหตุจากการติดเชื้อไวรัสแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิดคือ ชนิดตาอักเสบไม่มาก ชนิดตาอักเสบรุนแรง และชนิดที่มีคออักเสบร่วมด้วย พบได้ในคนทุกเพศ ทุกวัยมักเกิดในโรงเรียน โรงพยาบาล ที่ทำงาน สถานเลี้ยงเด็กซึ่งเป็นสถานที่ที่มีผู้คนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก มักระบาดในช่วงฤดูฝน

การติดต่อ

1. การคลุกคลีหรือสัมผัสน้ำตาของผู้ป่วยที่ติดมากับนิ้วมือและแพร่จากนิ้วมือมาติดที่ตาโดยตรง
2. ใช้เสื้อผ้าหรือสิ่งของร่วมกับผู้ป่วย
3. ผู่ละอองหรือน้ำสปรกเข้าตา
4. แมลงหวี่หรือแมลงวันตอมตา
5. ไม่รักษาความสะอาดของร่างกาย โดยเฉพาะมือและใบหน้า

โรคตาแดงไม่ติดต่อทางการสบตา ทางอากาศ หรือรับประทานอาหารร่วมกัน และอาการตาแดงจะเกิดได้ภายใน 1-2 วันหลังได้รับเชื้อ มีอาการนาน 5 – 10 วัน ระยะการแพร่เชื้อประมาณ 14 วัน

อาการ

ตาแดงเคืองตามาก ตาขาวจะมีสีแดงเรื่อๆ เพราะมีเลือดออกที่เยื่อบุตาขาว น้ำตาไหล เจ็บตาและมีขี้ตาออกมาก ต่อม่าน้ำเหลืองหลังหุ้มักเจ็บและบวมมักเป็นข้างเดียวก่อน แล้วจึงติดต่อมายังตาอีกข้างใน 1-2 วันถ้าไม่ระวังให้ดีอาจเกิดแผลที่ตาดำได้

การรักษา

1. พบแพทย์เพื่อรับยาอย่างถูกต้อง รักษาตัวอยู่ที่บ้านอย่างน้อย 3 วันเพื่อป้องกันการติดต่อ
2. ไม่ควรใช้ผ้าเช็ดหน้าเช็ดขี้ตาเพราะผ้าเช็ดหน้าจะเก็บสะสมเชื้อไว้และติดต่อไปยังผู้อื่นได้
3. ควรใส่แว่นกันแดดเพื่อลดการระคายเคืองแสง
4. ไม่ควรใช้ผ้าปิดตาเพราะอาจทำให้เกิดการติดเชื้อมากขึ้น

5. งดใส่คอนแทกเลนส์จนกว่าตาจะหายอักเสบ
6. ควรพักผ่อนให้เต็มที่ และพักการใช้สายตา
7. รักษาความสะอาด และต้องล้างมือให้สะอาดทุกครั้งที่จับบริเวณใบหน้าและตาเนื่องจากโรคตาแดง จะติดต่อโดยการสัมผัสมากที่สุดการล้างมือจะช่วยตัดการแพร่กระจายเชื้อได้อย่างดี

การป้องกัน

1. หมั่นล้างมือ ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย สิ่งของเครื่องใช้ให้สะอาดอยู่เสมอ
2. ไม่คลุกคลีใกล้ชิด หรือใช้สิ่งของร่วมกับผู้ป่วย
3. ถ้ามีฝุ่นละออง หรือน้ำสกปรกเข้าตาควรล้างตาด้วยน้ำสะอาดทันที
4. อย่าปล่อยให้แสบตา หรือแสบตาจนต้องนอนตา
5. หมั่นทำความสะอาดของใช้ต่างๆ เช่น เสื้อผ้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ให้สะอาดอยู่เสมอ

สุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ

1. การดูแลรักษาร่างกายและของใช้ส่วนตัวให้สะอาด

- อาบน้ำทุกวันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ใช้สบู่ฟอกทุกส่วนของร่างกายให้ทั่วและมีการขัดถูขี้ไคลตามบริเวณต่างๆ และเช็ดตัวให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาด
- สระผมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ใช้สบู่หรือแชมพูสระผมจนสะอาด แล้วเช็ดให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาด และหมั่นหวีผมให้เรียบร้อย
- รักษาอนามัยของดวงตาอ่านหรือเขียนหนังสือระยะห่างประมาณ 1 ฟุต โดยมีแสงเพียงพอ, ดูโทรทัศน์ในระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตรครั้งรับประทานอาหารที่มีส่วนช่วยบำรุงสายตา เช่น พักทอง ผักบุ้ง, ใส่แว่นกันแดดถ้าจะเป็นต้องมองในที่ที่มีแสงสว่างมากเกินไป และตรวจสายตาอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง
- รักษาอนามัยของหูเช็ดใบหูและรูหูเท่าที่นิ้วจะเข้าไปได้ ระวังไม่ให้น้ำเข้าหูไม่ควรใช้น้ำมูกแรงๆ หลีกเลี่ยงการถูกกระแทกหูโดยแรงและหลีกเลี่ยงบริเวณที่มีแสงดังมาก ๆ
- รักษาอนามัยของจมูกไม่ถอนขนจมูก ไม่นำสิ่งแปลกปลอมเข้าไปในจมูก การไปหรือจาม หรือการสูดน้ำมูกจะต้องใช้ผ้าหรือกระดาษเช็ดหน้าให้สะอาด
- ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ
 - การปล่อยเล็บยาว หรือเล็บดำ จะเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคตามซอกเล็บ และไม่ควรกัดเล็บ
 - ล้างมือและเท้าให้สะอาดอยู่เสมอ และเมื่อรับประทานอาหารก็จะติดไปกับอาหารทำให้เกิดโรคอุจจาระร่วงก่อนและหลังการรับประทานอาหารและหลังการใช้ส้วมจะต้องล้างมือให้สะอาดด้วย
 - สวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน รองเท้าควรมีขนาดที่พอดีและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ถ้าใส่ถุงเท้าด้วยควรเปลี่ยนและซักทุกวัน

- ถ่ายอุจจาระเป็นเวลาทุกวันควรฝึกให้เป็นเวลาทุกวันในตอนเช้าอย่าให้ท้องผูกบ่อยๆ เพราะจะทำให้เกิดโรคริดสีดวงทวาร และเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้

- ใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่อับชื้นและให้ความอบอุ่นเพียงพอเสื้อผ้าที่ใช้แล้วทั้งชั้นนอกและชั้นในจะต้องมีการทำความสะอาดด้วยสบู่หรือผงซักฟอกทุกครั้ง แล้วนำไปผึ่งหรือตากแดดให้แห้งไม่ใช่เสื้อผ้าซ้ำๆหรือซักไม่สะอาด อับชื้น เพราะจะทำให้เกิดโรคผิวหนังได้

- ของใช้ส่วนตัว อื่น ๆ นอกจากเสื้อผ้า และรองเท้า แล้ว ของใช้ส่วนตัวอื่น ๆ เช่น ที่นอน กระเป๋านักเรียน อุปกรณ์การเรียน ภาชนะใส่อาหารและน้ำ ก็ต้องดูแลรักษาให้เป็นระเบียบ อยู่ในสภาพดีและรักษาความสะอาดเช่นกัน

2. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง

- แปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้งเช้าและก่อนนอนแปรงสีฟันที่ใช้ควรมีขนแปรงที่อ่อนนุ่ม ปลายขนแปรงมนเพื่อป้องกันไม่ให้ฟันสึก และเหงือกเป็นแผล และอย่าลืมแปรงลิ้นด้วย

- เลือกใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของฟันและป้องกันฟันผุได้ ไม่จำเป็นต้องใช้ยาสีฟันมากๆ เพียงแต่บนขนแปรงพอชื้นก็พอแล้ว

- หลีกเลี่ยงการกินลูกอม ทอฟฟี่ หรือขนมขบเคี้ยว หวานเหนียวเพราะมีส่วนผสมของน้ำตาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งติดฟันง่ายต่อการทำความสะอาด ควรเลือกทานผลไม้ตามฤดูกาล

- ตรวจสอบสภาพในช่องปากอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งควรไปพบทันตแพทย์เพื่อตรวจสอบสภาพในช่องปากอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- ห้ามใช้ฟันกัด ขบ อาหารที่เป็นของแข็งจะทำให้ฟันแตก บิ่น หรือเก รวมทั้งจะทำให้กล้ามเนื้อที่ยึดขากรรไกรอักเสบได้

3. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย

การล้างมือให้ถูกวิธี ทำให้มือเปียกน้ำ ฟอกสบู่ถูให้ทั่วทั้งฝ่ามือด้านหน้าและหลังมือ ถูตามง่ามมือและซอกเล็บให้ทั่วเพื่อให้สิ่งสกปรกหลุดออกไปพร้อมทั้งถูข้อมือ ล้างน้ำให้สะอาดแล้วเช็ดให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาดเป็นการป้องกันการแพร่เชื้อและติดเชื้อโรคได้

4. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตรายและหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีสันฉูดฉาด

- เลือกซื้ออาหารสด สะอาด ปลอดภัยปราศจากสารพิษ โดยคำนึงถึงหลัก 3 ป. คือ ประโยชน์ ประหยัด ปลอดภัย

- ประุงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และใช้เครื่องปรุงรสที่ได้มาตรฐาน คำนึงถึงหลัก 3 ส. คือ สด สะอาด สุขเสมอ สะอาดปลอดภัย

- กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย

- กินอาหารปรุงสุกใหม่ๆ และใช้ช้อนกลางในการกินอาหารร่วมกัน

- หลีกเลี่ยงอาหารสุกๆ ดิบๆ อาหารรสจัด อาหารใส่สีฉูดฉาด

- ดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว

5. งดสูบบุหรี่ สุรา ยาเสพติด การพนัน และการมั่วสุมทางเพศ

6. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น

ทุกคนในครอบครัวช่วยกันทำงานบ้านมีการปรึกษาหารือ และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีน้ำใจและได้ทำกิจกรรมสนุกสนานร่วมกัน

7. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยความไม่ประมาท

ดูแลตรวจสอบ ระวังระวังอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ของมีคมหรือไม้ขีดไฟ รวมถึง ระวังระวังเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในที่สาธารณะ เช่นการใช้รถใช้ถนน เป็นต้น

8. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี

ออกกำลังกายให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายและวัย อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้งครั้งละ 20-30 นาที และตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

9. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ

พักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมน่าอยู่น่าอาศัยมองโลกในแง่ดี ให้อภัยและยอมรับข้อบกพร่องของคนอื่นเมื่อมีปัญหาไม่สบายใจควรรหาทางผ่อนคลายในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

10. มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม

ทั้งขณะที่ในห้องรับแขกเลี้ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม กระจกพลาสติก มีการใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและช่วยอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

การหายใจอย่างถูกวิธี

การหายใจ คือการที่คนเราสูดลมหายใจหรืออากาศบริสุทธิ์เข้าปอด โดยเราสามารถหายใจเอาอากาศเข้าสู่ร่างกายได้ 2 ทางคือ ทางจมูก ซึ่งเป็นทางปกติ และทางปาก ซึ่งเป็นทางฉุกเฉิน เราอาจจำเป็นต้องหายใจทางปาก เช่น ในขณะที่เป็นหวัดและไม่สามารถหายใจทางจมูกได้ และในขณะที่ว่ายน้ำ

การหายใจอย่างถูกวิธี ควรหายใจทางจมูก เพราะภายในโพรงจมูก สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้น รวมทั้งกรองฝุ่นละอองในอากาศที่หายใจเข้าปอดได้ ในขณะที่หายใจเข้าหน้าท้องจะป้องกัน และแฟบลงขณะหายใจออก

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกพันด้าย

แม่กระต่ายตัวหนึ่ง มีลูก 7 ตัว อาศัยอยู่ในป่าใหญ่วันหนึ่งแม่กระต่ายต้องออกไปหาอาหารนอกบ้าน จึงบอกกับลูก ๆ ว่าอย่าเปิดประตูให้คนอื่นนอกจากแม่เท่านั้น ต่อมาไม่นานก็มีเสียงเคาะประตูก๊อก ก๊อก ก๊อก !!! จากนั้นก็เสียงที่แหบแห้งพูดว่า “ แม่กลับมาแล้วจ๊ะ ” แต่ลูกกระต่ายทั้งหลายไม่เชื่อเพราะเสียงแหบแห้งไม่เหมือนแม่กระต่ายจึงบอกว่า “ ไหนยื่นหน้ามาให้ดูหน่อยว่าเป็นแม่จริงหรือเปล่า? ”

เจ้าสุนัขจิ้งจอกพันด้ายพยายามพูดจาเสียงอ่อนหวานเพื่อให้ลูกกระต่ายเชื่อว่าแม่กลับมาแล้วจริง ๆ แต่พอเจ้าสุนัขจิ้งจอกยื่นหน้าเข้ามา บรรดาลูกกระต่ายก็พากันตกใจกับฟันแหลม ๆ ด้าย ๆ ของเจ้าสุนัขจิ้งจอก ลูกกระต่ายตัวหนึ่งพูดขึ้นมาว่า “ นี่ไม่ใช่แม่ของเราแน่แน่ แม่ของเราฟันขาวสะอาด ”

“นี่ต้องเป็นสุนัขจิ้งจอกพันด้ายอย่างแน่นอน” เจ้าลูกกระต่ายอีกตัวหนึ่งพูดขึ้น ลูกกระต่ายจึงสอนให้เจ้าสุนัขจิ้งจอกพันด้ายรู้จักการแปร่งฟันและยื่นแปร่งสีฟันให้ ลูกกระต่ายทั้ง 7 ตัวจึงพากันแปร่งฟันให้เจ้าสุนัขจิ้งจอกพันด้ายดูเมื่อมันแปร่งฟันตามลูกกระต่าย ฟันของเจ้าสุนัขจิ้งจอกขาวขึ้นทันตา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เด็กดีต้องหมั่นแปร่งฟัน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เมื่อตื่นนอนในตอนเช้า และก่อนเข้านอนในตอนกลางคืน

นกน้อยแข็งแรง

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

นกน้อยเป็นเด็กร่างกายไม่แข็งแรง เป็นหวัดบ่อยๆ คุณแม่ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ ทุกครั้งที่นกน้อยเป็นหวัด น้ำมูกไหล ไอ จาม นั้น คุณแม่จะให้ดื่มน้ำอุ่น สวมเสื้อหนาๆ นอนพักผ่อนมากๆ ตอนไปโรงเรียน คุณแม่ให้ใช้หน้ากากปิดจมูกไว้เพื่อจะได้ไม่แพร่เชื้อโรค นกน้อยเชื่อฟังและปฏิบัติตามคุณแม่ ตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาลจนถึง ป.1

เมื่ออยู่ที่โรงเรียนคุณครูแนะนำให้นกน้อยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ร่างกายนกน้อยแข็งแรงมากขึ้นตามลำดับ เป็นหวัดน้อยลง สามารถร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนๆ ได้ นกน้อยจึงมีความสุขมากขึ้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การดูแลตนเอง เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้นได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารดีมีคุณค่า

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรู้จักประโยชน์และคุณค่าของอาหารประเภทผัก

2. เนื้อหา

ประโยชน์และคุณค่าของผัก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ผักชนิดต่าง ๆ 5 ชนิด

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาถึงประโยชน์และคุณค่าของอาหารที่มีต่อร่างกาย

2) ผู้กำกับลูกเสือนำผักอย่างน้อย 5 ชนิดมาให้ลูกเสื่อดู แล้วชวนคิด

- ผักนี้มีชื่ออะไรบ้างอยู่ในอาหารอะไรบ้าง (ที่ลูกเสือเคยเห็นในบ้านและร้านอาหาร)

- เคยรับประทานผักชนิดใดบ้าง

- คุณค่าของผักที่มีต่อร่างกาย (ไม่ทำให้ท้องผูก ไม่อ้วน มีวิตามินหลายชนิดช่วย

บำรุงร่างกาย)

- ถ้าไม่รับประทานผักจะเกิดผลเสียอะไรบ้าง (ท้องผูก ปวดท้อง ขาดวิตามินและ

เกลือแร่ ร่างกายไม่แข็งแรง)

3) ใครชอบรับประทานผักชนิดใดบ้าง

- ให้ลูกเสือเข้าแถวตามชนิดของผักที่ตนเองชอบ สอบถามถึงเหตุผลที่ชอบ

- เปิดโอกาสให้ลูกเสือเข้าแถวตามชนิดของผักอื่นๆที่ชอบด้วย (ลูกเสือบางคนอาจ

ชอบผักหลายๆอย่างพร้อมทั้งบอกเหตุผลที่ชอบทุกครั้ง)

4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ควรได้ เช่น รับประทานผักและอาหารให้ครบ 5 หมู่จะทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ รูปร่างสวยงามและไม่ป่วย

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสนใจใฝ่รู้ในเรื่องการรับประทานผัก
- 5.2 ซักถามความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และคุณค่าของผัก

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และเกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรับประทานผัก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

ผัก (ทำนองข้าวโพดสาลี)

พรวนดินกันเสียให้หมด	จะปลูกผักสด ชั้นดี
ผักกาด ผักบุ้ง แดงกวา	แครอท กระเทียม วิตามินมากมาย
ถั่วฝักยาว ผักกระเฉด กะหล่ำปลี	กวางตุ้งก็มีวิตามินมากมาย
ริมรั้วเราปลูกกุยช่าย	ถั่วแขก ถั่วดิน ตำลึง ฟักทอง
ฉลาดดีลูกเสือสำรอง	ทุกหมู่ทุกกองรักการกินผัก

เกม

ผักสด

1. ให้ลูกเสือแต่ละคนสมมติตัวเองเป็นผักชนิดต่างๆ ตามที่ชอบ (ห้ามบอกใคร) ดังนี้
 - 1.1 ผักคะน้า
 - 1.2 ผักกาด
 - 1.3 ผักชี
 - 1.4 ผักบุ้ง
2. จัดให้ลูกเสือนั่งเป็นรูปวงกลม
3. ผู้กำกับลูกเสือ และลูกเสือ ร้องเพลง “ผักคะน้า ผักกาด ผักบุ้ง ผักชี” แล้วเดินวนในวงกลมระหว่างที่ลูกเสือกำลังนั่งอยู่ พร้อมกับปรบมือตามจังหวะ
4. หลังจากที่ ผู้กำกับลูกเสือเป่านกหวีด จะตะโกนบอกชื่อชนิดผักที่ต้องการ จากนั้นให้ลูกเสือที่เป็นผักชนิดที่ตรงกับผู้กำกับลูกเสือบอก ให้มาต่อหลังผู้กำกับลูกเสือแล้วเดินตามผู้กำกับลูกเสือในวงกลม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กุงกึงท้องผูก

กุงกึงชอบกินอาหารสารพัด ยกเว้นผัก ผลไม้เวลาแม่เตรียมผักผลไม้มาให้กินที่ไร กุงกึงก็แอบคายทิ้งทุกทีจนวันหนึ่งกุงกึงปวดท้องอืด จึงไปเข้าห้องน้ำ แต่เบ่งเท่าไรก็ไม่ออกสักทีกุงกึงปวดท้องและเจ็บกันมาก เลยร้องเรียกแม่มาช่วย แม่อธิบายให้กุงกึงฟังว่าผักผลไม้มีวิตามินและช่วยให้ขับถ่ายง่าย ในที่สุดกุงกึงก็ยอมปรับเปลี่ยนนิสัยหันมากินผักผลไม้ และขับถ่ายเป็นเวลา แล้วกุงกึงก็ไม่ท้องผูกอีกเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การกินผักมีประโยชน์มาก นอกจากจะมีวิตามินช่วยให้ร่างกายแข็งแรงแล้ว ยังช่วยให้ท้องไม่ผูกอีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 2 อหามั้ย
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ส้วมสะอาด **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือมีจิตสำนึกต่อการใช้ส้วมสะอาด
- 1.2 ลูกเสือบอกวิธีการใช้ส้วมและการรักษาส้วมให้สะอาด

2. เนื้อหา

การใช้และการดูแลรักษาส้วมให้สะอาด

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ภาพส้วมแบบต่างๆ อุปกรณ์ทำความสะอาดส้วม
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือพาลูกเสือไปสำรวจส้วม การใช้ส้วมและสภาพส้วมของโรงเรียนแล้ว

ร่วมสนทนา

- ทำไมส้วมจึงมีกลิ่นและไม่สะอาด
- ใครบ้างควรจะช่วยทำให้ส้วมสะอาดได้
- ลูกเสือสำรองจะมีวิธีการอย่างไรที่จะให้นักเรียนทุกคนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดห้องส้วมและใช้ห้องส้วมอย่างถูกวิธี

2) ผู้กำกับลูกเสือ และลูกเสือร่วมกันทำความสะอาดส้วม

3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการคิด การวางแผน และการรณรงค์ส้วมสะอาด
- 5.2 สังเกตกระบวนการจิตอาสาและแก้ปัญหาสังคม (ห้องส้วมในโรงเรียน)

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาส้วมให้สะอาดและการใช้ห้องส้วมอย่างถูกวิธี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อมารวมอยู่	ต่างคนต่างรู้
กันดีว่าหน้าที่ทุกอย่าง	ต้องช่วยกันทำ	ทำไมเว้นว่าง
งานทุกอย่าง	งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายดาย

งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่เฝ้าคอย เฝ้าแต่คอย หลงคอยแต่เกียจโยนกลอง
ไม่มีเสร็จไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้นะทุกคนต้อง ทำงาน
จะต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกันช่วยกัน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ฟ. พัน ผันไป.....

ต่อมได้รางวัลเป็นลูกกวาดถุงใหญ่ จากการแข่งขันวิ่งกระสอบในงานสงฆ์ปีเก่า เขากินลูกกวาดเข้าไปมากมายและไม่แปรงฟันก่อนนอนแล้วเขาก็ฝันว่าตัวเขากลายเป็นฟันซี่หนึ่ง ข้างๆกายมีฟันซี่ต่างๆกำลังร้องให้อยู่ เพราะมีน้ำตาลเหนียวๆจากลูกกวาดที่กินเข้าไปมาเกาะเต็มไปหมด และทำให้เขาปวดฟันมาก ต่อมาตกใจตื่นขึ้น ตั้งแต่นั้นมาเขาแปรงฟันทุกวัน ทั้งหลังตื่นนอน และก่อนเข้านอน รวมทั้งเลิกกินลูกกวาดอีกด้วย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เด็กๆ ควรดูแลรักษาความสะอาดฟันอยู่เสมอ รวมทั้งไม่ควรรับประทานลูกอมและขนมหวาน เพื่อช่วยไม่ให้ฟันผุ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ความสามารถในการเชิงทักษะ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีความสามารถเชิงทักษะด้านสมรรถภาพทางกาย

2. เนื้อหา

ความสามารถเชิงทักษะ

2.1 การขว้างและรับลูกบอล

2.2 กระโดดคืบ

2.3 ม้วนหน้า

2.4 ขึ้นต้นไม้หรือไต่เชือก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ความสามารถเชิงทักษะ

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุยการออกกำลังกายมีหลายวิธี เช่น

- การสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ
- การสร้างความคล่องแคล่วว่องไว
- การทรงตัวเพื่อบุคลิกภาพ

(2) ลูกเสือเรียนรู้วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางกายจำนวน 2 เรื่องตามฐานกิจกรรม

- ฐานที่ 1 ขว้างและรับลูกบอลได้ 8 ใน 10 ครั้งระยะห่าง 5 เมตร
- ฐานที่ 2 กระโดดคืบ

(3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปสิ่งที่ได้จากการออกกำลังกายให้กับลูกเสือ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนฐานกิจกรรมการขว้างบอล – รับบอลและการกระโดดกบ
 - ใครชอบฐานไหน เพราะเหตุใด
 - ใครทำได้/ทำไม่ได้
 - ฯลฯ
 - (2) ลูกเสือเรียนรู้วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางกาย จำนวน 2 เรื่อง ตามฐาน

กิจกรรม

ฐานที่ 1 ม้วนหน้า

ฐานที่ 2 ขึ้นต้นไม้หรือไต่เชือก

- (3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปสิ่งที่ได้จากการออกกำลังกายให้ลูกเสือ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบความสามารถที่เป็นสมรรถนะทางกายของลูกเสือเพื่อการผ่านเกณฑ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

ออกกำลัง

ออกกำลัง ด้วยการร้องรำทำเพลง ให้ครื้นเครง เสียงเพลงบรรเลงจับใจ
ร่าเริงกันไป ไม่มีหม่นหมองทุกข์ แล้วเราเพลินใจ ด้วยการร้องรำทำเพลง

ทำประกอบเพลงเข้าแถวเป็นวงกลม หรือเข้าแถวตอนก็ได้

1. ออก - ตะปลายเท้าซ้ายไปข้างหน้า นับจังหวะ 1
2. กำลัง - ตะปลายเท้าซ้ายไปด้านข้างลำตัวซ้าย นับจังหวะ 2
3. ด้วยการร้องรำทำเพลง - ย่ำเท้าอยู่กับที่ (ซ้าย – ขวา – ซ้าย) นับจังหวะ 3 – 4 – 5
4. ให้ - ตะปลายเท้าขวาไปข้างหน้า นับจังหวะ 1
5. ครื้นเครง - ตะปลายเท้าขวาไปด้านข้างลำตัวขวา นับจังหวะ 2
6. เสียงเพลงบรรเลงจับใจ - ย่ำเท้าอยู่กับที่ (ขวา – ซ้าย – ขวา) นับจังหวะ 3 – 4 – 5
7. ร่าเริงกันไปไม่มีหม่นหมองทุกข์ - ทำท่าย้อนต้นตั้งแต่ 1 - 6

เพราะเราเพลินใจด้วยการร้องรำทำเพลง

ใบความรู้

ความสามารถเชิงทักษะ

ขว้างและรับลูกบอล

วิธีขว้าง ให้ขว้างลูกบอลด้วยมือขวาหรือซ้ายไปยังผู้รับในระดับเขมขัดขึ้นมาถึงไหล่

วิธีรับ ให้รับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง โดยยื่นมือออกไปข้างหน้าเล็กน้อย ตามองที่ลูกบอล ฝ่ามือตามความแรงของลูกบอลที่มาสัมผัสมือ โดยไม่ให้ลูกบอลกระดอน

กระโดดกบ

วิธีกระโดดกบ ให้ลูกเสือคนหนึ่งยืนก้มตัว โดยเท้าขวาก้าวไปข้างหน้าเล็กน้อย ก้มตัวให้ศีรษะต่ำ เอามือขวาจับใต้เข่าซ้ายไว้ ทั้งน้ำหนักตัวให้อยู่ตรงกลาง ยืนให้มั่น

ส่วนอีกคนหนึ่งวิ่งกระโดดเข้าข้างหลัง โดยใช้มือแตะหลังคนก้ม แล้วสปริงตัวกระโดดขึ้นไปให้ลงสู่พื้นดินด้วยปลายเท้าอย่างว่องไว

ม้วนหน้า

วิธีม้วนหน้า ให้ลูกเสือยืนตรงแล้วนั่งลงพร้อมกับโน้มตัวลง เอามือทั้งสองแตะพื้นค่อยๆ ก้มศีรษะลงจรดพื้น พับต้นคอให้ไหล่ทั้งสองข้างรองรับน้ำหนัก แล้วม้วนตัวกลับ พยายามให้ตัวกลม (อย่าให้ยืดตัว) เมื่อม้วนเสร็จแล้วให้สปริงตัวลุกขึ้นยืนในท่ายืนตรง

ขึ้นต้นไม้ (ปีนต้นไม้)

วิธีขึ้นต้นไม้

การขึ้นด้วยมือเปล่าไม่มีเครื่องช่วย

1. ใช้มือโอบต้นไม้อ้าตัวแนบกับต้นไม้ ใช้เท้ายันส่งลำตัวขึ้นไปตามต้นไม้ มักใช้กับต้นไม้ที่มีลำต้นขนาดโอบได้ เช่น ต้นมะพร้าว ต้นหมาก เป็นต้น
2. ปีนแบบจับกิ่งก้าน ใช้มือจับกิ่งที่สูงเพื่อใช้เท้าเหยียบกิ่งไม้ที่อยู่ต่ำกว่า ควรรู้ธรรมชาติของต้นไม้ว่ารับน้ำหนักได้มากเพียงใด

ไต่เชือก

วิธีไต่เส้นเชือก

1. หันหลังให้ปลายเชือกด้านที่จะข้ามไป ใช้มือทั้งสองข้างจับเชือกให้แน่น ใช้กำลังมือและกำลังแขนดึงตัวขึ้นไป

2. ใช้เท้าทั้งสองข้างไขว้หรือเกี่ยวเส้นเชือกไว้อย่าให้หลุด

3. ใช้มือสวเชือกดึงตัวขึ้นไปตามเส้นเชือก

4. เมื่อไต่ถึงจุดหมายให้คลายเท้าทั้งสองข้างค่อยๆ หย่อนตัวลงสู่พื้น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ออกกำลังกาย

หมีน้อยอยากแข็งแรง จึงถามแม่ว่า ทำอย่างไรจะแข็งแรงตัวใหญ่เหมือนพ่อหมีได้ แม่หมีตอบว่า “ต้องออกกำลังกายนะลูก มาแม่จะสอนให้ทำนะลูก”

แม่หมีก็สอนลูกออกกำลังกายทำต่าง ๆ อย่างสนุกสนานจนเหงื่อออก ลูกหมีสนุกสนานมาก ค็นั้นลูกหมีนอนหลับฝันดีเพราะได้ขยับแข้งขา ได้ออกแรงไปเยอะมาก แถมตื่นมาตอนเช้า แก้มยังเป็นสีชมพูด้วย

แม่หมีพูดว่า “นี่จะเป็นผลจากการออกกำลังกาย จะทำให้ร่างกายแข็งแรงและเลือดไหลเวียนดีนะลูก” ลูกหมีจึงตั้งใจว่า จะออกกำลังกายทุกวันเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การออกกำลังกายช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

หนูไม่อยากเป็นหวัด

น.ส. อุทัยวรรณ ชิตสูงเนิน ผู้แต่ง

หนูนึกมักเป็นหวัดอยู่เสมอ เวลาเป็นหวัดก็จะมีน้ำมูกไหล จนหนูไม่รู้สึกรำคาญ หนูไม่อยากเป็นหวัดจึงถามแม่ว่า “แม่คะหนูเป็นหวัด น้ำมูกไหลบ่อยๆ หนูไม่รู้สึกรำคาญเลยคะเพื่อนๆ ก็รังเกียจทำยังไงหนูจึงจะไม่เป็นหวัดคะคุณแม่” แม่บอกหนูว่า “คนที่เป็หวัดนั้นเกิดจากการได้รับเชื้อโรคเข้าไปในร่างกาย เพราะร่างกายอ่อนแอจึงทำให้เป็นหวัด ถ้าหนูไม่อยากเป็นหวัดก็ต้องทำให้ร่างกายแข็งแรง คือต้องรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ นอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะ”

หลังจากนั้น หนูก็เริ่มหันมาออกกำลังกาย วิ่งบ้าง กระโดดโลดเต้นกับเพื่อนๆ บ้าง ขี่จักรยาน เล่นกีฬาที่ชอบ ทำให้หนูรู้สึกสดชื่น นอนหลับสบาย สมอแจ่มใส หนูบอกกับแม่ว่า “ตอนนี้หนูไม่เป็นหวัดเลยคะคุณแม่ หนูสนุกสนานที่ได้เล่นกับเพื่อนๆ ได้ออกกำลังกายไปหนูก็จะออกกำลังกายทุกวันเลยคะ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อยากรักษาตัวแข็งแรงต้องออกกำลังกาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 กิจกรรมสำรวจ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรู้จักที่ตั้งสถานบริการที่สำคัญในท้องถิ่นใกล้เคียง

2. เนื้อหา

การสำรวจสถานบริการที่สำคัญในท้องถิ่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนา เรื่อง สถานบริการที่สำคัญในท้องถิ่นใกล้เคียง เช่น วัด โรงเรียน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย (ศูนย์แพทย์) โรงพยาบาล สำนักงานแพทย์ สถานีดับเพลิง โทรศัพท์ ที่ทำการไปรษณีย์ ที่จอดรถประจำทาง สถานีรถไฟ และที่จอดรถรับจ้างที่ใกล้ที่สุด ฯลฯ

(2) ผู้กำกับลูกเสือถามลูกเสือคนใดเคยรู้จัก เคยพบเห็น เคยเดินทางผ่านหรืออยู่ใกล้สถานที่ใดบ้าง

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่เลือกสถานที่สนทนาตามที่หมู่สนใจ เช่น

- วัด
- โรงเรียน
- โรงพยาบาล
- ที่จอดรถประจำทาง

(4) ให้ลูกเสือช่วยกันคิดว่าสถานที่นั้นสำคัญอย่างไร จะดูแลสาธารณสมบัติเหล่านั้นอย่างไร และจะเดินทางไปยังสถานที่นั้นได้อย่างไร

(5) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับลูกเสือช่วยสรุป และเตรียมเดินทางไปสำรวจสถานที่เหล่านั้นในครั้งต่อไป

(6) ผู้กำกับลูกเสือถามแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนว่าหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่จะไปสำรวจสถานบริการที่สำคัญในท้องถิ่นใด

(2) ผู้กำกับลูกเสือ รองผู้กำกับ หรือลูกเสือรุ่นพี่ นำไปสำรวจยังสถานที่นั้นๆ ให้ลูกเสือวาดภาพสถานที่และเขียนชื่อสถานที่นั้นๆ พร้อมบอกความสำคัญสั้นๆ ประกอบภาพ

(3) ลูกเสือกลับมารายงานผลงานที่โรงเรียน

(4) ผู้กำกับสรุปกิจกรรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตและตรวจสอบความสามารถในการสำรวจ และความสามารถในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและการบันทึกความดี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

คติพจน์ลูกเสือสำรอง

เราลูกเสือสำรอง	เราต้องทำความดี
คติพจน์เรามี	ทำให้ดีที่สุด

ทำดี

ลูกเสือสำรอง	ต้องทำให้ดีที่สุด
ดีที่สุด ดีที่สุด	ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสำรอง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หนูกับหอยมุก

วันหนึ่งหนูโง่ตัวหนึ่งเกิดความคิดขึ้นมาว่า มันควรจะออกท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ดังนั้น มันจึงกล่าวอำลา กับท้องทุ่งและออกเดินทาง มันเดินทางไกลอย่าง ที่มันไม่เคยทำมาก่อน และเมื่อพบกับจอมปลวกเข้า มันก็ร้องออกมาว่า “ภูเข โอ ตั้งแต่เกิดมาฉันเพิ่งเคยเห็นภูเขานี้เอง” อีกสองสามวันต่อมา มันก็เดินทางไปถึงชายฝั่งทะเล “โอโฮ ทะเล ฉันเกิดมาเพิ่งเคยเห็นทะเลนี้เอง” หนูรำพึงกับตัวเอง “พ่อของเราก็คงไม่มีวาสนาได้เห็นทะเลอย่างเราเลย โอ้ หวังสมุทร มหาอาณาจักรอันยิ่งใหญ่” หนูบังเกิดความภาคภูมิใจในโชคความของตนเป็นอันมาก มันยังคิดอีกว่า มีแต่คนกล้าเท่านั้นที่จะมีโอกาสเช่นนี้

บนชายหาดนั้น มีหอยมุกเกลื่อนกลาดเต็มไปหมด มีหอยมุกตัวหนึ่งอ้าเปลือกกว้างนอนตากแดดอยู่ หนูเห็นหอยตัวนี้แต่ไกล คิดว่า “มันคงใช้กินเป็นอาหารได้ ไม่ต้องสงสัยเลยรสชาติต้องยอดเยี่ยม”เมื่อไปถึงมันก็ยื่นคอเข้าไปในระหว่างเปลือกที่อ้าอยู่ หอยมุกจึงหุบเปลือกจับเอาหนูเข้าไปภายในเสีย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่เอาตัวรอดจากอันตรายรอบด้านได้ยาก

ที่ทำการไปรษณีย์

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวบ้านประชุมกันเป็นประจำทุก ๆ เดือน ใครมีอะไรสงสัยต้องการถามประธานชุมชนหรือที่ประชุมได้ อยู่มาวันหนึ่งยายทองเกิดคนในหมู่บ้านต้องการส่งสิ่งของไปให้ลูกชายที่ไปทำงานต่างประเทศ เขาจึงถามที่ประชุม ประธานชุมชนแนะนำให้ไปที่ทำการไปรษณีย์ใกล้หมู่บ้าน ซึ่งออกส่งพัสดุแล้วบรรจุสิ่งของที่จะส่งให้ลูกชาย โดยให้ไปรษณีย์ชั่งน้ำหนักและต้องจ่ายเงินค่าส่งตามน้ำหนักสิ่งของนั้น

สองอาทิตย์ผ่านไป ยายทองเกิดก็มาเล่าให้ประธานชุมชนฟังว่า ลูกชายได้รับสิ่งของแล้ว ยายทองเกิดกล่าวขอบคุณประธานชุมชนที่ช่วยแนะนำ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเรียนรู้สถานที่สำคัญในท้องถิ่นจะช่วยให้ชุมชนสามารถติดต่อได้ถูกต้อง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 นาที่วิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือตระหนักและรู้เท่าทันสถานการณ์ที่อาจเกิดอันตรายรวมทั้งรู้วิธีป้องกัน
- 1.2 ลูกเสือรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

2. เนื้อหา

ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่อาจเกิดอันตราย และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสมและรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ตำรวจหรือหน่วยงานดับเพลิงได้ จะช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ลูกเสือพบปะกับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่รู้จัก
- 2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่า“จะอย่างไรถ้าคนแปลกหน้าชวนขึ้นรถตู้ไปเที่ยว”
- 3) ให้ลูกเสือแสดงบทบาทสมมติ 2 รอบ โดยผู้กำกับลูกเสือหาบุคคลอื่นมาแสดงเป็นคนแปลกหน้าชวนลูกเสือขึ้นรถตู้
 - รอบแรก ให้ลูกเสือตามขึ้นรถไป
 - รอบสอง ให้ลูกเสือปฏิเสธและรีบวิ่งไปหาผู้กำกับลูกเสือ/ผู้ปกครอง
- 4) ผู้กำกับลูกเสือชวนหมู่ลูกเสือคิดข้อดี/ข้อเสีย ของบทบาทสมมติทั้งสองรอบ และสรุปว่าลูกเสือควรทำอะไร
- 5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปวิธีแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า เสริมสร้างความตระหนักด้วยการชวนคิดว่า มีสถานการณ์อะไรอีกบ้างที่ลูกเสือคิดว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและอาจเกิดอันตราย ต้องระวังตัวอยู่เสมอ (เช่น คนแปลกหน้าถามทางและขอให้ขึ้นรถไปด้วยคนแปลกหน้าให้ขนมกิน คนรู้จักชวนเข้าไปคนเดียวตามลำพังในที่ลับตา สัมผัสที่ให้ความรู้สึกที่ไม่ดี ฯลฯ) และผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่าในกรณี ที่มีภัยอย่างอื่น เช่น ไฟไหม้ ควรขอความช่วยเหลือใคร โดยวิธีใด เป็นต้น

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้เหมาะสม

5.2 ตรวจสอบความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของหมู่ลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์	เป็นสมบัติของผู้ดี
หากว่าใครไม่มี	ชาตินี้เอาดีไม่ได้
มีความรู้ท่วมหัว	เอาตัวไม่รอดถมไป
คดโกงแล้วใคร	จะรับไว้ให้ร่วมงาน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขป่ากับแกะ

กาลครั้งหนึ่งมีฝูงแกะที่เข้มแข็งทรหดอดทนมากจนสามารถต่อสู้กับฝูงสุนัขป่าได้เพราะมีสุนัขบ้านเป็นพันธมิตรด้วย ต่างฝ่าย ต่างไม่มีการเปลี่ยนแปลงล่าแก่กันในที่สุดฝ่ายสุนัขป่าได้ส่งทูตมาเจรจาสันติภาพกับฝูงแกะเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย จึงมีการแลกเปลี่ยนตัวประกันทางฝูงแกะให้ฝูงสุนัขบ้านเป็นตัวประกัน ทางสุนัขป่าให้ลูกเป็นตัวประกันขณะที่การเจรจาดำเนินไป ก็มีเสียงหอนของลูกสุนัขป่าดังขึ้นสุนัขป่าได้ความคิดที่จะเอาลูกคืนและได้กินแกะด้วย จึงแกล้งร้องออกมาทันทีว่า " พวกท่านทรยศเล่นไม่ซื่อกับเราดังนั้นเราจะไม่รักษาสัญญาลมๆแล้งๆอีกต่อไป"

แล้วฝูงสุนัขป่าก็เข้าขย้ำฝูงแกะซึ่งในขณะนั้นไม่มีสุนัขบ้านคอยช่วยเหลือ ในไม่ช้าแกะก็ถูกสุนัขป่ากินจนหมด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าไวใจคนแปลกหน้า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 รู้จักและสัมผัสธรรมชาติ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือได้รู้จักและแยกแยะธรรมชาติ
2. ลูกเสือสามารถเล่าเรื่องราวของสิ่งมีชีวิตหรือธรรมชาติได้

2. เนื้อหา

เรื่องราวของธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัวของลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 บัตรภาพธรรมชาติ
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเล่นเกมบัตรธรรมชาติ, ขวนคิด ขวนคุย เพื่อแยกแยะธรรมชาติและสิ่งที่ไม่เป็นธรรมชาติ

2) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสัมผัสธรรมชาติที่มีอยู่ในโรงเรียนโดยให้ลูกเสือบันทึกจดจำสิ่งที่พบเห็น เช่น ต้นไม้ นกปลา ดอกไม้ ฯลฯ

3) ให้ลูกเสือเล่าว่าประทับใจสิ่งใดที่ได้พบเห็นเพราะเหตุใดและแสดงความคิดเห็นว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะรักษาสิ่งที่พบเห็นไว้ให้คงอยู่ตลอดไปหรือยาวนานที่สุด

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สอบถามความเข้าใจความหมายของเพลงป่าดงพงพี
- 5.2 สังเกตและตรวจสอบความคิดเห็นของลูกเสือในการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพธรรมชาติไว้ให้คงอยู่ต่อไป

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

ประโยชน์ของน้ำ

น้ำฝนหล่นจากฟากฟ้า ให้ต้นไม้ ในป่า สดชื่นเขียวขจี
สัตว์นานา อาศัยน้ำดำรงชีวี เป็นหมื่นแสนล้านปี..น้ำยังมีประโยชน์
คนเราทั้งชายและหญิง ในความเป็นจริงก็ใช้น้ำมากมาย
อาบดื่มกิน ชักผ้าก็ได้ รดพืชผัก ดอกไม้ ..เหลือเก็บเอาไว้ ในตุ่มเอ๋ย

บัตรภาพ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กวางกับพุ่มไม้

กวางตัวหนึ่งอยู่ในป่าใหญ่ ถูกนายพรานและสุนัขตามล่า ต้องหลบหนีซอกซอน นายพรานตามมาอย่างกระชั้นชิด กวางจะหนีสักเท่าใดก็ดูจะไม่พ้น จนกระทั่งมาพบพุ่มไม้รกทึบเขียวขจีแห่งหนึ่ง กวางจึงวิ่งถลันเข้าไปซ่อนตัวอยู่ พุ่มไม้นั้นแตกใบดงามร่มครึ้ม เมื่อกวางเข้าไปซ่อนตัวอยู่ก็กลายเป็นที่กำบังอันมิดชิด นายพรานมองไม่เห็นจึงเดินเลยไป กวางแอบมองด้วยใจหวั่นระทึก แต่ครั้นเห็นพรานผ่านไปก็คิดว่าตนเองปลอดภัยแล้ว ด้วยความหิวจึงเผลอกินใบไม้ที่กำบังกายของตนเสียสิ้น โดยไม่คิดว่าตนรอดชีวิตมาได้นั้นก็เพราะใบไม้เหล่านั้นแท้ ๆ

ฝ่ายนายพรานค้นหากวางไม่พบ จึงเดินย้อนกลับมาทางเดิมและพบกวางกำลังเล็มใบไม้อยู่ นายพรานจึงนำธนูและยิงกวางล้มลง ก่อนที่กวางจะขาดใจตาย มันได้แต่รำพึงว่า “ใบไม้ช่วยชีวิตเราไว้แท้ ๆ แต่เรากลับเผลอกินมันเสียหมด”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงกตัญญูรู้คุณ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ความปลอดภัยในบ้าน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือเข้าใจสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุภายในบ้านและอันตรายที่เกิดจากไฟ

2. เนื้อหา

สาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุภายในบ้านและอันตรายที่เกิดจากไฟ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในบ้านภาพประกอบ

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชวนลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุในบ้าน

- ใครเคยเกิดอุบัติเหตุในบ้านบ้าง ลองเล่าให้เพื่อนฟังหน่อย (เปิดโอกาสให้เล่า 2 – 3 คน) แล้วสรุปตัวอย่างอุบัติเหตุในบ้าน เช่น การพลัดตกหกล้ม ไฟฟ้าดูด ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ใช้อาวุธ ใช้อุปกรณ์ ได้รับสารพิษ แก๊ส แมลงสัตว์กัดต่อย อุบัติเหตุจากของมีคมต่าง ๆ เป็นต้น

2) ผู้กำกับลูกเสือ ให้หมู่ลูกเสือ ช่วยกันคิดวิธีการจัดการหรือป้องกันอุบัติเหตุในข้อ 4.3 หมู่ละ 2 ประเภท ที่ไม่ซ้ำกัน

3) ให้ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ และผู้กำกับลูกเสืออธิบายเพิ่มเติม และสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธงเล็ก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรม การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และเห็นความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อความปลอดภัยในบ้าน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

ลืมปลั๊กเสื่อ

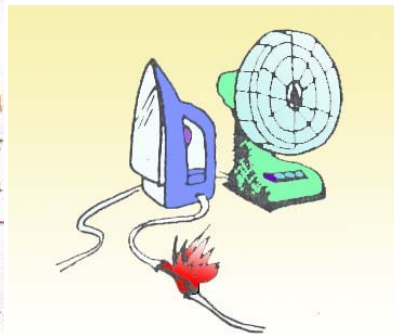
สนุกกันไปพาใจให้เร่ร่อน ร่มบั้นเท็งกับลูกเสื่อดีกว่า(ซ้ำ)
กายและใจจะคลายเหนื่อยล้า ยังรักษาอายุยืนนาน
กิจการงานเราลูกเสื่อไม่หวั่น เพราะทุกวัน ใจเรารื่นเร่

ใบความรู้

ความปลอดภัยในบ้าน

ภาพประกอบการเรียนรู้

สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในบ้าน

อุบัติเหตุและอันตรายที่เกิดขึ้นภายในบ้าน เนื่องมาจากจากการขาดความมีระเบียบวินัยและขาดความรอบคอบเป็นส่วนใหญ่ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเสมอจากสาเหตุต่อไปนี้

1. การพลัดตกหกล้ม
2. ไฟฟ้า
3. ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก
4. ไข้หวัด
5. อักคิภัย
6. ของมีพิษ แก๊สพิษ และสัตว์ร้ายต่างๆ
7. ของมีคมต่างๆ

วิธีป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน

1. จัดวางเครื่องเรือน และเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบ ของเล่นเด็กควรจัดให้เป็นระเบียบไม่เกะกะ และไม่วางของเกะกะตามชั้นบันได รวมทั้งบริเวณบ้านที่อาจทำให้สะดุด และพลัดตกหกล้มได้
2. อย่าใช้มือที่เปียกน้ำดับสวิตช์ไฟ การถอดเต้าเสียบ ให้จับที่ตัวเต้าเสียบแล้วดึงออกอย่าดึงที่สายไฟฟ้าเพราะอาจทำให้สายไฟฟ้าขาดภายในและเกิดกระแสไฟฟ้าลัดวงจรได้
3. ระวังเรื่องไฟในการหุงต้ม และการยกของร้อน เช่น น้ำร้อน ถ้วยแกงร้อน ๆ
4. ไม่รับประทานยาใด ๆ ก่อนจะมั่นใจในความปลอดภัย ด้วยการถามผู้ใหญ่
5. ไม่เปิดกล่อง หีบห่อที่ไม่รู้ที่มา ระวังการสัมผัสกับสิ่งของมีพิษ

6. ระวังและหลีกเลียงจากแมลงมีพิษต่าง ๆ เช่น แมลงป่อง ตะขาบ ผึ้ง แตน รวมทั้งสัตว์เลื้อยที่อาจทำอันตรายได้ เช่น สุนัข แมว
7. ระมัดระวังในการใช้ของมีคม และของแหลมต่างๆ ถ้ายังไม่สามารถใช้ของเหล่านี้ได้จนชำนาญ ควรขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ช่วย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หมาป่ากับนกกระเรียน

หมาป่ากำลังกินกระดูกที่ฆ่าได้อย่างตะกละตะกลามแต่ทันใดนั้นกระดูกชิ้นเล็กๆ ก็ไปติดคอของมันและมันไม่สามารถกลืนกระดูกชิ้นนั้นลงไปได้ ไม่นานมันก็รู้สึกเจ็บที่คอหอยก็เลยวิ่งไปวิ่งมา ร้องครวญคราง พยายามหาหนทางบรรเทาความเจ็บปวดมันพยายามขอร้องใครก็ตามที่มันเจอให้ช่วยเอกระดูกออกไปที่ “ไม่ว่าจะขออะไรข้าก็ให้ได้ทั้งนั้น” หมาป่าพูด “ถ้าช่วยเอกระดูกออกไปได้” ในที่สุด นกกระเรียนก็ตกลงที่จะช่วย มันบอกหมาป่าให้นอนลงพร้อมกับอำปากให้กว้างมากที่สุดเท่าที่จะกว้างได้ แล้วนกกระเรียนก็ยัดคอยาวๆ ของมันเข้าไปในปากหมาป่าใช้จงอยปากของมันเขี่ยกระดูกชิ้นนั้นหลุดออกมาได้ “เจ้าจะให้อะไรข้าเป็นรางวัลตามที่สัญญาไว้” นกกระเรียนถามหมาป่า แสยะยิ้มแหย่เขี้ยว และพูดว่า “จงสำนึกตนไว้เถิดเพราะเจ้าเพิ่งเอาหัวของเจ้าเข้ามาในปากของข้า และเอามันออกมาได้อย่างปลอดภัย นั่นน่าจะเป็นรางวัลที่ยิ่งใหญ่สำหรับเจ้า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความกตัญญูไม่มีในหมู่คนพาล

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือบอกความหมายและวิธีปฏิบัติตนต่อเครื่องหมายจราจรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้

1.2 ลูกเสือสามารถข้ามถนนอย่างปลอดภัย

2. เนื้อหา

2.1 ความหมายและวิธีปฏิบัติตนต่อเครื่องหมายจราจร ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2.2 การข้ามถนนอย่างปลอดภัย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 แผนภูมิภาพเครื่องหมายจราจรที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน

3.3 ใบความรู้ เรื่อง เครื่องหมายจราจรและการข้ามถนนอย่างปลอดภัย

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายสัญญาณจราจร สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน การใช้ทางม้าลายและสะพานลอยและชวนสนทนาด้วยคำถามว่า

- ใครเคยข้ามถนนบ้างให้ยกมือขึ้น สุ่มถาม 1 -2 คน ว่าข้ามอย่างไร มีใครช่วยพาข้าม
- ลูกเสือคิดว่า ในการเดินถนนและการข้ามถนนอาจเกิดอันตรายอะไรได้บ้าง และ คิดว่าจะระวังตนเองได้อย่างไร

2) ผู้กำกับลูกเสือชวนลูกเสือร้องเพลงข้ามถนน และถอดความหมายของเนื้อเพลง

ข้ามถนนบนสะพานลอย หรือลอดอุโมงค์เหนื่อยหน่อย แต่ก็ปลอดภัยดี

ข้ามถนนบนทางม้าลาย มองขวามองซ้าย และมองขวาก็

หากปลอดภัยข้ามได้ยาร์อริ ครึ่งหลังมองซ้ายอีกที เพราะอาจจะมารถมา

3) ผู้กำกับลูกเสือจัดสถานที่เป็นถนนจำลอง ทบทวนสัญญาณไฟจราจร สัญญาณไฟคนข้ามถนน สาธิตการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย

4) หมั่นลูกเสือฝึกการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัยตามขั้นตอนการสาธิต

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป วิธีการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบแกรนด์ฮาวส์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบความเข้าใจเรื่องสัญญาณไฟจราจร และวิธีการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

ข้ามถนน

อย่าเหม่อมอง ต้องดูข้างหน้า อีกซ้ายและขวาเมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานมากมาย ก็ต้องอดใจทนอย่าตัดหน้ารถยนต์ ทุกทุกคนควรระวังเอย
ม่ง แซะ ม่ง แซะ แซะ ม่ง ตะลุ่มตุมม่ง (ซ้ำ)

ข้ามถนน

ข้ามถนนบนสะพานลอย หรือลอดอุโมงค์เหนื่อยหน่อย แต่ก็ปลอดภัยดี
ข้ามถนนบนทางม้าลาย มองขวามองซ้าย และมองขวาก็
หากปลอดภัยข้ามได้ยารอริ ครั้งหลังมองซ้ายอีกที เพราะอาจจะมีรถมา

เกม

วิ่งผลัดจราจร

วิธีเล่น ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึกจำนวนเท่า ๆ กัน จัดทำบัตรสีแดง 3 ใบ สี เหลือง 3 ใบ สี เขียว 6 ใบ แต่ละชุดวางไว้หน้าหมู่ลูกเสือ ห่างจากหัวแถวประมาณ 5 เมตร เมื่อได้ยินสัญญาณ เริ่มเล่นให้คนแรกของแต่ละหมู่วิ่งไปหยิบบัตร หากได้บัตรสีแดงให้คว้าบัตรไว้ดังเดิม แล้ววิ่งกลับมา ต่อแถวเดิมเพื่อเตรียมเล่นใหม่ หากเป็นบัตรสีเหลืองให้คว้าบัตรและรออยู่ตรงนั้นเพื่อรอเล่นใหม่ หากได้บัตรสีเขียวให้รีบนำบัตรไปไว้อีกจุดหนึ่งแล้วนั่งรอสมาชิก หมู่ใดได้บัตรสีเขียวครบก่อนเป็น หมู่ที่ชนะ

ใบความรู้

เครื่องหมายจราจรและการข้ามถนนอย่างปลอดภัย

เครื่องหมายจราจร

เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการควบคุมการจราจรมักเป็นสัญญาณไฟหรือป้าย

สัญญาณไฟจราจร

สัญญาณไฟจราจรโดยทั่วไปประกอบด้วยสัญญาณไฟสามสีติดตั้งตามทางแยกต่างเพื่อควบคุมการจราจรตามทางแยก โดยทั้งสามสี ได้แก่สีแดงให้รถหยุด สีเหลืองให้รถระวัง เตรียมหยุด และสีเขียวคือให้รถไปได้

สำหรับสัญญาณไฟจราจรพิเศษ เช่น มีสีเหลืองเพียงสีเดียวกระพริบอยู่ใช้สำหรับทางแยกที่ไม่พลุกพล่านหมายถึง ให้ระมัดระวังว่ามีทางแยกและดูความเหมาะสมในการออกรถได้เอง, สัญญาณไฟจราจรสำหรับการข้ามถนน เป็นต้น

สัญญาณไฟจราจรสำหรับการเดินรถ มี 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว

สีแดง หมายถึง ให้รถทุกคันหยุดหลังแนวเส้นที่กำหนดไว้

สีเหลือง หมายถึง ให้รถที่แล่นอยู่เตรียมหยุด หรือให้รถที่จอดอยู่เตรียมแล่น

สีเขียว หมายถึง ให้รถแล่นผ่านไปได้

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนนจะมีรูปคนในสัญญาณไฟ มี 2 สี คือ สีแดง และสีเขียว

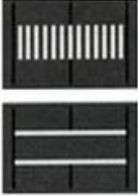
สีแดง หมายถึง ห้ามข้ามถนน

สีเขียว หมายถึง ข้ามถนนได้

ป้ายจราจร

เป็นป้ายควบคุมการจราจร แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

- ป้ายบังคับ มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีแดง เป็นป้ายกำหนด ต้องทำตาม เช่น ห้ามเลี้ยวขวา
- ป้ายเตือน มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีดำ จะเป็นป้ายแจ้งเตือนว่ามีอะไรอยู่ข้างหน้า
- ป้ายแนะนำ เป็นป้ายที่แนะนำการเดินทางต่างๆ อาทิ ทางลัด ป้ายบอกระยะทาง เป็นต้น

ป้ายจราจร	ความหมาย
	แสดงตำแหน่งทางข้ามถนน
	เครื่องหมายทางข้ามถนน
	โรงเรียน ระวังเด็ก :ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทางให้ขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียนถ้าเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัยถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอนให้งดใช้เสียงสัญญาณและห้ามให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใดๆ
	ระวังคนข้ามถนน :ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้ามถนน หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทางซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและระมัดระวังคนข้ามถนนถ้ามีคนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดให้คนเดินข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย
	เฉพาะคนเดิน :บริเวณที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เฉพาะคนเดินเท่านั้น
	หยุด : รถทุกชนิดต้องหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยระมัดระวัง
	ให้ทาง :รถทุกชนิดต้องระมัดระวังและให้ทางแก่รถและคนเดินเท้าในทางขวางหน้าผ่านไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนต่อไปได้ด้วยความปลอดภัย

ความปลอดภัยในการเดินถนน และข้ามถนน

เพื่อความปลอดภัยของตนเอง ผู้อื่น และเป็นตัวอย่างที่ดี ควรปฏิบัติในการเดินถนน ดังนี้

1. ถนนที่มีทางเท้า เดินบนทางเท้าและเดินชิดด้านซ้ายของทางเท้า
2. ถนนที่ไม่มีทางเท้า เดินชิดขอบด้านขวาของถนน เมื่อมีรถแล่นสวนมาจะได้ระยะระวัง
3. เดินถนนตอนกลางคืนควรถือไฟฉายส่องทาง และควรสวมเสื้อผ้าสีขาวหรือสีอ่อน
4. เด็กที่ยังข้ามถนนไม่เป็น ต้องมีผู้ใหญ่ดูแลโดยจูงเด็กให้เด็กเดินด้านในห่างขอบถนน

การเดินข้ามถนน เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้ามสะพานลอย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม ทางม้าลาย หรือบริเวณจุดที่มีตำรวจอำนวยความสะดวก รอให้รถจอดสนิทก่อนจึงข้ามได้และระยะระวังรถที่ขับแซงขึ้นมา
2. ถ้าไม่มีสะพานลอย หรือทางข้ามที่มีสัญญาณไฟ หรือทางม้าลาย ให้ข้ามถนนด้วยความระมัดระวัง หยุดที่ขอบทางก่อน มองดูรถทางขวา หันกลับมาดูรถทางซ้าย แล้วหันกลับไปดูรถทางขวาอีกครั้ง เมื่อไม่มีรถหรือรถอยู่ไกลจึงข้ามถนนอย่างระมัดระวัง โดยเดินทางตรง
3. ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรเดินย้อนกลับกลางทาง และไม่ควรหยุดเก็บของที่ตกหล่นอยู่กลางถนน ไม่วิ่งเล่นหยอกล้อคุยโทรศัพท์ หายของในกระเป๋าหรือก้มเก็บของที่ตกหล่นขณะข้ามถนนเด็ดขาด เพราะอาจเสียหลัก หกล้มจนโดนรถเฉี่ยวชนได้
4. เพิ่มความระมัดระวังการข้ามถนนบริเวณทางแยกและบริเวณที่มีสิ่งบดบัง เช่น ท้ายรถประจำทาง ซอยที่มีรถจอด
5. การข้ามถนนที่มีรถเดินทางเดียว ควรหยุดดูว่ารถวิ่งมาจากทางใดและระยะระวังรถที่วิ่งย้อนศรหากเป็นถนนที่มีเกาะกลาง ควรข้ามทีละครึ่งถนน และหยุดพักที่เกาะกลางหากไม่มีรถค่อยข้ามครึ่งหลัง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไม่เอาไฟแดง

ณ เมืองแห่งหนึ่งซึ่งรถติดเป็นประจำมีชายคนหนึ่ง เบื่อรถติดมาก แต่ก็ไม่รู้จะอย่างไรดี ได้แต่บ่นและดำไปวันๆจนวันหนึ่ง เทวดาทนเสียงบ่นของชายคนนั้นไม่ไหว จึงได้ลงจากสวรรค์มาหาชายคนนั้นแล้วถามว่า "ข้าทนฟังเจ้าบ่นทุกวันจนเบื่อแล้ว เจ้ามีปัญหาอะไรไหนลองเล่ามาซิ"ชายคนนั้นเห็นเทวดาก็ตกใจ แต่ก็ไม่รู้จะทำยังไง ได้ตอบว่า "ที่ผมบ่นก็เพราะเมืองนี้รถติดมาก ผ่านไปที่ไหนรถก็ติดกันยาวเหยียด"เทวดาถามชายคนนั้นว่า "แล้วเจ้าต้องการอะไรล่ะ จะให้ข้าทำให้รถทั้งหมดหายไปจากโลกนี้เลยก็ได้ล่ะ แต่รถของเจ้าก็ต้องหายไปด้วยนะ เพื่อความยุติธรรม"ชายคนนั้นก็ค้านขึ้นว่า "ไม่เอาหรอก แบบนั้นผมจะไปทำงานยังไงล่ะท่าน เอาจี๊ก็แล้วกัน ผมขอให้ต่อจากนี้ไปเมืองนี้ไม่มีไฟแดงอีกต่อไป" เทวดาจึงตอบว่า "เออั้นก็ได้"แล้วหลังจากนั้นมา เมืองนี้ก็ไม่มีไฟแดงอีกเลยไม่ว่าจะขับรถผ่านไปแยกไหน ไฟจราจรทุกด้านก็กลายเป็นไฟเขียวหมดตลอดเวลาคนที่จะข้ามถนนก็ข้ามไม่ได้ รถก็วิ่งขวักไขว่ตลอดเวลา ทำให้เกิดอุบัติเหตุมากมาย ในที่สุดชายคนเดิมจึงต้องขอร้องให้เทวดาเปลี่ยนกลับไปเป็นไฟ 3 สี เหมือนเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การปฏิบัติตามกฎจราจร ช่วยให้เกิดความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 รู้เท่าทันโฆษณาชวนเชื่อ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรู้เท่าทันโฆษณาชวนเชื่อ

2. เนื้อหา

การโฆษณาขายสินค้า (ขนม ของเล่น) เกินความเป็นจริง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ขนมและของเล่น หรือใช้ภาพแทน

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือเตรียมขนมของเล่นที่เด็ก ๆ ชอบ มาให้ลูกเสือแล้วชวนคิดชวนคุย
 - ใครชอบขนม/ของเล่นชนิดไหนเพราะเหตุใดจึงชอบ
 - ผู้กำกับลูกเสือแสดงบทบาทสมมติเป็นนักโฆษณาสินค้า โฆษณาขนม/ของเล่น

โดยเลียนแบบโฆษณา ชวนเชื่อให้เกินความจริงอย่างชัดเจน

2) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามลูกเสือว่า เชื่อหรือไม่เชื่อ และจะซื้อสินค้าที่โฆษณาหรือไม่

3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามชวนคิดที่ละคำถาม

(1) ลูกเสือคิดว่าจุดประสงค์ของการโฆษณาสินค้าคืออะไร

(2) เราควรเชื่อสิ่งที่เขาบอกหรือไม่ เพราะอะไร (สรุปให้เห็นว่าการโฆษณามีจุดประสงค์เพื่อจูงใจให้คนซื้อสินค้า จึงมักพูดแต่สิ่งที่ดีช่วยให้ขายของได้เท่านั้น ไม่สามารถเชื่อได้ทั้งหมด ลูกเสือจึงไม่ควรซื้อขนม/ สิ่งของตามคำโฆษณา เพราะอาจเกิดผลเสีย เช่น ของไม่ดี ราคาแพงเกินจริงและอาจมีสีหรือมีสารพิษปนอยู่)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความคิดเห็นของลูกเสือสำรองที่มีต่อการซื้อขนมของเล่น จากโฆษณาชวนเชื่อเป็นการไม่ถูกต้อง หรือการรู้เท่าทันโฆษณา

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์สามารถตัดสินใจได้ว่า ควรเชื่อคำโฆษณาสินค้าหรือไม่

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

ยินดีที่รู้จัก

ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอเชิญร่วมจิต เรารักกันฉันมิตร รักสนิทเหมือนพี่น้องกัน
ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอร่วมใจมัน ขอให้ผูกสัมพันธ์ ร่วมรักกันให้นานเถิดเถย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ของเล่นสอนใจ

วันนี้แม่ได้พาลูกหมีมาตลาดด้วย ลูกหมีเดินผ่านร้านลูกอมและของเล่นเด็ก จึงขอให้แม่ซื้อ
ซื้อของเล่นให้ แม่ตรวจดูของและถามราคา พบว่าแพงไป และของเล่นมีสีที่อาจไม่ปลอดภัยได้จึงไม่
ซื้อให้ แต่ลูกหมีไม่เข้าใจ เสียใจและร้องไห้ที่แม่ไม่ซื้อให้ ลงดินอยู่กับพื้น

แม่อธิบายแต่ลูกหมีไม่ฟัง จะเอาของเล่นให้ได้ ด้วยความรักลูกในที่สุดแม่ก็ใจอ่อน ซื้อของ
เล่นชิ้นนั้นให้ลูกหมี

ลูกหมีดีใจหยุดร้องไห้ทันที ต่อมาของเล่นนั้นเล่นได้ไม่นานก็หลุดเป็นชิ้น ๆ แต่ที่ร้ายกว่านั้น
ลูกหมีมีอาการปวดท้องมาก อาเจียน เมื่อไปหาหมอจึงรู้ว่าลูกหมีได้รับสารพิษจากสีในของเล่น

แม่เสียใจมากที่ใจอ่อนยอมซื้อของเล่นให้ลูกหมีทั้งที่สงสัยว่าจะไม่ปลอดภัย และลูกหมีเองก็
เสียใจที่ไม่เชื่อฟังแม่ จึงบอกว่าต่อไปนี้ลูกหมีจะเชื่อแม่ทุกครั้ง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขนม ของเล่น อาจมีอันตรายได้ จึงควรปรึกษาและเชื่อฟังผู้ใหญ่ในการซื้อ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 7 บริการ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ลูกเสือสำรองบริการ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถเก็บเสื้อผ้าและรองเท้าของตนเองได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถจัดและเก็บที่นอนได้
- 1.3 ลูกเสือรู้จักวิธีการต้มน้ำร้อน
- 1.4 ลูกเสือสามารถทำความสะอาดเครื่องใช้ต่างๆ เมื่อใช้แล้วได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การเก็บเสื้อผ้าและรองเท้าของตนเอง
- 2.2 การจัดและเก็บที่นอน
- 2.3 การต้มน้ำร้อน
- 2.4 การทำความสะอาดเครื่องใช้ต่างๆ เมื่อใช้แล้ว

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เสื้อผ้า, รองเท้า, ผ้าเช็ดหน้า, ฯลฯ
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนา เรื่องการแต่งตัวและการนอน
 - ใครแต่งตัวได้เองเมื่อมาโรงเรียน
 - ใครเปลี่ยนเสื้อผ้าได้เองเมื่อกลับถึงบ้าน
 - ลูกเสือนอนกับใคร นอนที่ไหน
 - ถ้าอยากให้ห้องนอนเรียบร้อย ควรทำอะไร เป็นต้น
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ 2 ฐาน
 - ฐานที่ 1 การเก็บเสื้อผ้าและรองเท้า
 - ฐานที่ 2 การจัดและเก็บที่นอน
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปกิจกรรมทั้ง 2 ฐาน

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนา เรื่องการต้มน้ำร้อน และการทำความสะอาดเครื่องใช้

เช่น

- เคยต้มน้ำร้อนไหม
- น้ำร้อนใช้ทำอะไร
- ต้มน้ำร้อนเป็นหรือไม่
- ใครเคยซักเสื้อผ้า
- ใครเคยขัดรองเท้า

ฯลฯ

- (2) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ 3 ฐาน
 - ฐานที่ 1 สาธิตการต้มน้ำร้อน
 - ฐานที่ 2 สาธิตและทดลองทำความสะอาดแก้วน้ำและจาน
 - ฐานที่ 3 สาธิตและทดลองทำความสะอาดพื้นบ้าน , อาคาร
- (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปกิจกรรมทั้ง 3 ฐาน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสามารถในการเก็บและทำความสะอาดเสื้อผ้ารองเท้า เครื่องใช้ (แก้ว, จาน) และความสนใจในการเรียนรู้ วิธีต้มน้ำร้อน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย ฝ้าแต่ตอย หวังคอยจะเกี่ยงโยนกอง
ไม่มีเสร็จ (ซ้ำ) รับรองจำไว้ทุกคนต้องทำงานเราต้องช่วยกัน
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ใบความรู้

การเก็บเสื้อผ้า

เสื้อผ้าที่ใส่แล้วก่อนนำลงไปซักควรปฏิบัติดังนี้

1. ผึ่งให้แห้งก่อนนำไปใส่ตะกร้า
2. ซ่อมแซมตรงที่ชำรุด
3. แยกถุงเท้าและชุดชั้นใน
4. แยกผ้าสีและผ้าขาว

วิธีซักเสื้อผ้า

1. แช่ผ้าในน้ำสะอาด 10 นาที แล้วขยี้เอาสิ่งสกปรกออก
2. แช่ผ้าในน้ำผงซักฟอก 15 นาที
3. ขยี้ผ้าตรวจสอบส่วนที่สกปรกมากจนสะอาดแล้วจึงขยี้ส่วนอื่นๆ
4. นำผ้ามาซักในน้ำสะอาด 2-3 ครั้ง จนหมดฟอง
5. นำไปตากในที่ที่หนีบน้ำกันผ้าตกหล่น
6. เมื่อผ้าแห้งแล้ว พับแยกประเภท จัดเก็บเข้าตู้

วิธีเก็บรองเท้า

รองเท้าผ้าใบ

1. ถอดเชือกผูกรองเท้าและเคาะฝุ่นออก
2. แช่ในน้ำผงซักฟอก 10 นาที ใช้แปรงขัดให้สะอาด ซักในน้ำสะอาด 2-3 ครั้ง จนหมดฟอง

หมดฟอง

3. นำไปตากให้แห้ง ร้อยเชือกผูกรองเท้า แล้วนำจัดเก็บเข้าที่

รองเท้าหนัง

1. เคาะฝุ่นออกแล้วใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดให้สะอาด
2. ทายาขัดรองเท้าให้ทั่ว ใช้แปรงขัดให้เงาขึ้นแล้วจัดเก็บเข้าที่

การจัดเก็บที่นอน

หลังจากตื่นที่นอนแล้ว ควรจัดเก็บที่นอนดังนี้

1. ดึงผ้าปูที่นอนให้ตึง ปิดฝุ่นออก
2. จัดวางหมอนบนหัวเตียง ปิดฝุ่นออก
3. พับผ้าห่มจัดวางปลายเตียง ก่อนพับควรสลัดฝุ่นออก
4. ใช้ผ้าคลุมเตียงคลุมกันฝุ่นให้เรียบร้อย

การทำความสะอาดเครื่องใช้

วิธีล้างแก้วและจาน (ควรแยกล้างโดยล้างแก้วก่อน)

1. เทน้ำออกจากแก้ว เทเศษอาหารออกจากจานก่อนล้าง
2. ล้างในน้ำเปล่า 1 ครั้ง
3. ผสมน้ำล้างจาน น้ำแก้วหรือจานล้างโดยใช้ฟองน้ำถูให้สะอาด
4. ล้างในน้ำสะอาด 2 – 3 ครั้ง
5. คว่ำในตะกร้าหรือที่คว่ำจาน
6. แห้งแล้วจึงเก็บเข้าที่

การต้มน้ำร้อน

1. ใส่น้ำลงในกาให้พอดี นำกาตั้งบนเตาไฟ หันพวยกาไปด้านที่ไม่มีคนอยู่
2. เมื่อน้ำเดือดให้สวมถุงมือกันร้อนหรือใช้ผ้าจับยกกาลงจากเตา

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ชินจังเด็กน่ารัก

น.ส. อุทัยวรรณ ชิดเนินสูง ผู้แต่ง

“ชินจัง ชินจัง ตื่นได้แล้ว สายมากแล้ว เตียวไปโรงเรียนไม่ทัน” เสียงของแม่อึ้งขึ้นข้างๆหูชินจังที่กำลังหลับสบาย ชินจังยังไม่อยากตื่น จึงบอกแม่ด้วยเสียงอู้อี้ว่า “เตียวขอชินจังนอนต่ออีกนิดนะครับแม่” ว่าแล้วก็ทำท่าจะนอนต่อ แม่จึงจับให้ชินจังลุกขึ้น แล้วออกจากห้องไป ชินจังลุกขึ้นไปแปรงฟัน อาบน้ำ แล้วแต่งตัวไปรับประทานอาหารเข้ากับแม่ แต่ก่อนออกจากห้อง ชินจังหันมาดูที่นอนของตัวเอง ยังไม่เรียบร้อย จึงไปพับผ้าห่ม เก็บหมอนเข้าที่ เก็บชุดใส่ที่นอน และผ้าเช็ดตัวที่กองอยู่กับพื้น ไปผึ่งให้เรียบร้อย เพราะแม่เคยสอนไว้ว่า เมื่อตื่นนอนต้องเก็บที่นอน พับผ้าห่มให้เรียบร้อย เสื้อผ้าที่ใส่แล้วต้องผึ่งไว้ ไม่เก็บยัดตะกร้า ผ้าอาจขึ้นราได้ ผ้าเช็ดตัวที่เปียกน้ำยิ่งต้องผึ่งให้แห้งก่อนเก็บ

เมื่อชินจังเก็บที่นอน และผึ่งผ้าเสร็จก็ออกจากห้องไปรับประทานอาหาร แม่เอ่ยปากชมว่าชินจังเก็บห้องได้สะอาดเรียบร้อยดี ไม่รกรุงรัง ทำให้ห้องน่านอน ก่อนลงจากบ้านไป แม่กำชับให้ชินจังผูกเชือกกรองเท้าก่อนเดินทุกครั้ง ไม่เช่นนั้นอาจสะดุดเชือกกรองเท้าที่ไม่ได้ผูกหกล้มได้ แล้วชินจังก็เดินไปโรงเรียนอย่างมีความสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบ ย่อมทำให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ใช้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่างๆ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือรู้พระราชประวัติของพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน
- 1.2 ลูกเสือรู้หน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. เนื้อหา

หน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลงชาติ
- 3.2 พระบรมฉายาลักษณ์พระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน และพระราชประวัติโดยย่อ, รูปนักกีฬา
รับเหรียญรางวัล, บทสวดมนต์, แผนภูมิภาพ การกราบพระ
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ลูกเสือดูรูปนักกีฬาที่ชนะเลิศระดับชาติที่ได้แสดงความเคารพและร้องเพลงชาติต้อนรับ
เหรียญรางวัล
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม
 - ลูกเสือเคยพบเห็นหรือรู้จักบุคคลในภาพหรือไม่
 - ทำไมนักกีฬาไทยเมื่อได้รับชัยชนะหรือเหรียญรางวัลจึงกราบรูปพระเจ้าอยู่หัว
โบกธงชาติและร้องเพลงชาติ
 - หน้าที่ของคนไทยมีอะไรบ้าง?
 - 3) ลูกเสือฝึกปฏิบัติตามฐานเพื่อแสดงความเป็นไทย
 - ฐานที่ 1 ร้องเพลงชาติ
 - ฐานที่ 2 สวดมนต์ได้ถูกต้อง
 - ฐานที่ 3 ทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ที่ถูกต้อง
 - ฐานที่ 4 กราบเบญจางคประดิษฐ์
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้รับให้กับลูกเสือ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

ทดสอบจากการฝึกปฏิบัติการร้องเพลงชาติ การสวดมนต์ การทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์และการกราบเบญจางคประดิษฐ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

ชาติไทย

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย	เป็นประชารัฐ
ไพฑูริย์ของไทยทุกส่วน	อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี	ไทยนี้รักสงบ
แต่ถึงรบไม่ขลาด	เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี	เถลิงประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย

บทสวดมนต์

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา	พุทฺธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ(กราบ)
สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม	ธัมมัง นะมัสสามิ(กราบ)
สุปฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ	สังฆัง นะมามิ (กราบ)

ภาพ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กบเลือกนาย

วันหนึ่ง กบฝูงหนึ่งเกิดความเบื่อหน่ายที่จะดูแลปกครองกันเอง มันจึงไปร้องทุกข์ต่อเทพดาให้ช่วยหานายให้มัน เทพดาทนรำคาญไม่ได้ส่งซุงลงมาให้ท่อนหนึ่ง ซุงได้ล่องมาอย่างแรงทีเดียว กบหวาดกลัวท่อนซุงท่อนนี้มาก เพราะมันเป็นท่อนซุงขนาดใหญ่ไม่น่าไว้ใจ มันจึงหนีออกไปอยู่ห่างๆ ไม่กล้าเข้าใกล้ มันแทบไม่กล้าดูนายใหม่ของมันเสียด้วยซ้ำ

ในไม่ช้าความเจียบของท่อนซุงก็ทำให้พวกกบบกกล้ากระโดดขึ้นเกาะบนท่อนซุง พวกมันพากันกระโดดโลดเต้นและค่อย ๆ คืบคลานกับท่อนซุง ในที่สุดไม่ว่ากบจะทำอะไร ท่อนซุงผู้รักษาความสงบก็นิ่งเจียบไม่ปริกพาก

นานวันเข้าพวกก็เริ่มเบื่อหน่ายท่อนซุง มันจึงพากันเข้าไปล้อต่อเทพดา “หานายใหม่ให้เราเถิดนายของเราคนนี้เกียจคร้านเกินไป วันหนึ่ง ๆ ไม่เห็นทำอะไรเลย” เทพดารำคาญจึงส่งนกกระสามาให้ นกกระสาตัวนี้ หิวขึ้นมาเมื่อใด ก็จะจับกบกินเมื่อนั้น พวกกบจึงไปหาเทพดาอีก เทพดาจึงกล่าวว่า “ตอนนี้พวกเจ้าจะเอาอะไรอีก ทำไมพวกเจ้าจึงเปลี่ยนใจบ่อยเหลือเกินล่ะ จะให้ข้าหานายใหม่ให้อีกเช่นนั้นหรือ นายคนใหม่จะยิ่งโหดร้ายยิ่งกว่านกกระสาอีกนะ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่างๆ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ประวัติธงชาติไทย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือรู้จักประวัติของธงชาติไทยและวิธีชักธงชาติไทย
- 1.2 ลูกเสือรู้จักธงลูกเสือโลกและธงชาติของประเทศอื่นอีก 2 ประเทศ

2. เนื้อหา

ประวัติของธงชาติไทยธงลูกเสือโลกและธงชาติของประเทศอื่นอีก 2 ประเทศ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลงไตรรงค์ธงไทย
- 3.2 อุปกรณ์วาดรูป, ธงชาติไทยภาพธงลูกเสือโลกและธงชาติของประเทศอื่นอีก 2 ประเทศ
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง ประวัติธงชาติไทย
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ลูกเสือขับร้องเพลงไตรรงค์ธงไทยแล้วถอดความหมายของธงชาติและสีของธงชาติไทย
 - 2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายเล่าประวัติของธงชาติไทยประกอบภาพ
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องวิธีชักธงชาติไทย เช่น เคยเห็นการชักธงชาติไทยแล้วหรือไม่ มีวิธีชักอย่างไร ใครเคยเป็นผู้ชักธงบ้าง ฯลฯ และสรุปวิธีการชักธงชาติไทยที่ถูกต้อง
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือดูธงลูกเสือโลก และจดจำธงชาติของประเทศอื่นอีก 2 ประเทศ พร้อมบอกที่ตั้งของประเทศนั้น
 - 5) ลูกเสือวาดภาพธงชาติไทย
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงเล็ก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมขับร้องเพลง
- 5.2 ตรวจสอบผลงานที่แสดงถึงความเข้าใจและรู้จักความเป็นมาของธงไตรรงค์ ธงชาติไทย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

ไตรรงค์ธงไทย

อันไตรรงค์ธงชัยรวมไทยทั้งชาติ	สีแดงคือหยาดเลือดพลีถวาย
สีขาวแทนศาสน์สะอาดใจ	สีน้ำเงินนั้นไสร้แทนราชา
ชาติศาสนาพระมหากษัตริย์จงบึง	เป็นมิ่งขวัญมั่นคงคู่ดินฟ้า
อำนาจสุขอันเกล้าผองชาวประชา	เราพร้อมกันรักษาเทิดไตรรงค์

ไตรรงค์ธงไทย

ไตรรงค์ธงไทยปลิวไสวสวยงามสง่า
สีแดงคือ ชาติ สีขาวศาสนา
น้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์ไทย พระมหากษัตริย์ไทย

ใบความรู้

ประวัติธงชาติไทย

ความหมายของธงชาติไทย

ธงชาติไทย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ธงไตรรงค์ มีลักษณะเป็นธงสีเหลี่ยมผืนผ้า ใช้สีหลักในธง 3 สี คือ สีแดงขาว และน้ำเงิน ภายในแบ่งเป็นแถบ 5 แถบ แถบที่อยู่ตรงกลางเป็นสีน้ำเงิน ถัดมาด้านนอกทั้งด้านบนและล่างเป็นสีขาวและสีแดงตามลำดับ แถบสีน้ำเงินมีขนาดใหญ่กว่าแถบสีอื่นเป็น 2 เท่า ความหมายสำคัญของธงไตรรงค์นั้นหมายถึงสถาบันหลักทั้งสามของประเทศไทย คือ ชาติ (สีแดง) ศาสนา (สีขาว) และพระมหากษัตริย์ (สีน้ำเงิน) สีทั้งสามนี้เองคือที่มาของการเรียกชื่อธงนี้ว่าธงไตรรงค์ (ไตร = สาม, รงค์ = สี) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ธงนี้เป็นธงชาติไทย (ขณะนั้นยังเรียกชื่อประเทศว่าสยาม) เมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2460 เพื่อแก้ไขปัญหาการชักธงช้างเผือกกลับด้าน (ซึ่งใช้เป็นธงชาติมาตั้งแต่รัชกาลที่ 4) และเพื่อเป็นอนุสรณ์ในการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 กับฝ่ายสัมพันธมิตรลักษณะของธงชาติไทยนั้น มีความคล้ายคลึงกับธงชาติของประเทศคอซอวาร์ ซึ่งเป็นประเทศในทวีปอเมริกากลางมาก ต่างกันที่เรียงแถบสีธงชาติสลับกันเท่านั้น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ลาอยากร้องเพลง

จ๊กจั่นมักจะส่งเสียงร้องเพลงอย่างไพเราะตลอดเวลาจึงถามจ๊กจั่นว่า"เพื่อนเอ๋ย เจ้ากินอะไรหรือ จึงมีเสียงที่ไพเราะนัก" จ๊กจั่นยิ้มแล้วตอบว่า "อ้อ อาหารของข้าก็คือน้ำค้างไงล่ะ"

ลาจึงเข้าใจว่าเพราะจ๊กจั่นกินแต่น้ำค้างอย่างเดียวจึงได้มีเสียงไพเราะ เช่นนั้น ถ้าตนลองกินน้ำค้างบ้างก็คงจะร้องเพลงได้ไพเราะอย่างจ๊กจั่น ตั้งแต่นั้นลาก็กินแต่น้ำค้าง ไม่กินหญ้าที่เป็นอาหาร ของตนไม่ช้าไม่นานนัก ลาก็ตายไปเพราะ ความหิวโหย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับผู้อื่นอาจไม่ใช่สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเรา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 9 การฝีมือ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 มหัศจรรย์จากเศษวัสดุ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถประดิษฐ์หุ่นจำลองหรือสิ่งของง่ายๆ จากเศษวัสดุ
- 1.2 ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. เนื้อหา

ประดิษฐ์หุ่นจำลองหรือสิ่งของง่ายๆ จากเศษวัสดุ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 เศษวัสดุ เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ ขวดเปล่า หลอดด้าย ไม้ไผ่เทียม ก้านมะพร้าว ฯลฯ
- 3.2 อุปกรณ์ เช่น กรรไกร สีเมจิก สีเทียน กาว คัตเตอร์ ฯลฯ
- 3.3 ตัวอย่างหุ่นจำลองหรือสิ่งประดิษฐ์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 4.2 เพลงหรือเกม
 - 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนา เรื่องเศษวัสดุที่สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นหุ่นจำลองหรือสิ่งของง่ายๆ เช่น นำเศษกระดาษมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ ขวดพลาสติกหรือกล่องนำมาประดิษฐ์เป็นตุ๊กตา หรือหุ่นยนต์ ไม้ไผ่เทียมนำมาประดิษฐ์เป็นกล่องใส่ดินสอ เป็นต้น
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือร่วมกันประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นหุ่นจำลองหรือสิ่งของง่ายๆ หมู่ละ 1 ชิ้น
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือให้แต่ละหมู่ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของหมู่ตนเอง
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
 - 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงเล็ก)
- 5. การประเมินผล**
- 5.1 สังเกตความสนใจและความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
 - 5.2 ตรวจสอบผลงานและการนำเสนอ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

ลิ้มไ้ลูกเสือ

สนุกกันไปพาใจให้เร่ร่ริง	ร่วมบันเท่กับลูกเสือดีกว่า (ซ้ำ)
กายและใจจะคลายเหนื่อยล้า	ยังรักษาอายุยืนนาน
กิจการงานลูกเสือไม่หวั่น	เพราะทุกวันใจเราร่ริง

ใบความรู้

ภาพตัวอย่างหุ่นจำลอง/สิ่งประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เศษผ้าคุณยาย

น.ส.อุทัยวรรณ ชิตสูงเนินผู้แต่ง

ปิดเทอมปลาย จี๊บ จี๊บไปเที่ยวบ้านคุณตา คุณยายที่ต่างจังหวัด บ้านคุณตา คุณยายเป็นบ้านสวน ปลูกผลไม้ต่าง ๆ มากมาย จี๊บ จี๊บจึงสนุกสนานกับการเข้าสวนเพื่อไปเก็บผลไม้กับคุณตา คุณยาย นานเข้าจี๊บ จี๊บ จึงรู้สึกเบื่อ ไม่อยากเข้าสวนอีก จึงบอกคุณยายว่า อยากอยู่เล่นที่บ้าน คุณยายเห็นว่าถ้าจี๊บ จี๊บ อยู่บ้าน นิ่ง ๆ นอน ๆ เล่นอยู่จะทำให้เสียเวลาเปล่า จึงสอนให้จี๊บ จี๊บ นำเศษผ้าที่เหลือจากที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์พรมเช็ดเท้า จี๊บ จี๊บจึงเอาเศษผ้าเหลือใช้ของยา มาตัดเป็นชิ้นเล็กๆ ตามที่ยายสอน แล้วนำมาสอดกับถุงใส่น้ำตาลทรายขนาดใหญ่ที่ตัดเป็นสี่เหลี่ยม จี๊บ จี๊บทำพรมเช็ดเท้าทุกวัน จนเสร็จ และนำกลับบ้านไปอวดพ่อกับแม่ ทุกคนชื่นชมจี๊บ จี๊บ ว่าเป็นเด็กดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เศษวัสดุที่เหลือใช้ สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้ หรือของเล่นได้ นอกจากทำให้ได้ของใช้โดยไม่ต้องซื้อใหม่แล้วยังเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 สะกดรอย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเดินสะกดรอยตามเครื่องหมายที่กำหนดไว้

2. เนื้อหา

2.1 การเดินสะกดรอย

2.2 เครื่องหมายที่ใช้ในการเดินสะกดรอย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์ในการทำเครื่องหมาย เช่น กิ่งไม้ ก้อนหิน กระดาษ มีด กรรไกร ดินสอสี ฯลฯ

3.3 ใบความรู้เรื่อง การเดินสะกดรอยและภาพเครื่องหมายต่างๆ

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนา เรื่องการเดินสะกดรอย

(2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงสัญลักษณ์ของเครื่องหมายต่างๆ ในการเดินสะกดรอย

(3) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีเดินสะกดรอยอย่างง่ายๆ โดยเน้นให้ลูกเสือรู้จักสังเกตการทำเครื่องหมาย วัสดุที่ทำและความเก่าใหม่ของเครื่องหมาย

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปเพื่อเตรียมเดินสะกดรอยในสัปดาห์ต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้รองผู้กำกับลูกเสือ วิทยากรพิเศษ หรือลูกเสือรุ่นพี่ (ลูกเสือสามัญ) มาช่วยเหลือกิจกรรมเดินสะกดรอย โดยแนะนำผู้ช่วยเหลือกิจกรรมและจัดมอบหมายเป็นหมู่

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเริ่มปฏิบัติกิจกรรมการเดินสะกดรอยเป็นหมู่ตามเครื่องหมายที่กำหนดและกลับมาอภิปรายพร้อมนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรม

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบแกรนด์ฮาวส์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ชักถามเกี่ยวกับเครื่องหมายที่ใช้ในการสะกดรอย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเราร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้จักดี	ว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ	ทำไมเว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายตาย

เพื่อน

เพื่อนเอ๋ยเพื่อนรัก	ฉันเคยรู้จักเพื่อนรักอยู่ไหน (ซ้ำ)
ใครเห็นรักเร็วไว (ซ้ำ)	นั้นยังไฉ่เขาอยู่นี่.....

ใบความรู้

การเดินสะกดรอย

การเดินสะกดรอย ในทางลูกเสือคือการฝึกให้ลูกเสือรู้จักสังเกตและค้นหาสิ่งที่กำหนดไว้ในเส้นทางหรือจุดต่างๆ ที่กำหนดให้ผ่านไป เช่น กระดาษสีที่ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ โรยไว้ตามเส้นทาง เครื่องหมายต่างๆ ที่ทำไว้เพื่อทดสอบในการสะกดรอยหรือสิ่งที่ฝึกไปจากธรรมชาติได้

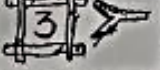
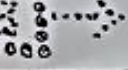
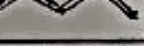
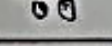
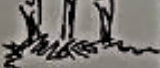
เครื่องหมายสะกดรอยตามความรู้เชิงพราน

ลูกเสือจะต้องรู้เข้าใจและอ่านเครื่องหมายสะกดรอยได้อย่างถูกต้อง เครื่องหมายสะกดรอยที่นิยมใช้ในวงกลมของลูกเสือมีประมาณ 6 ชนิด คือ

1. ทางถูกไปได้ทางนี้
2. ทางผิด อย่าไปทางนี้
3. ที่ซ่อนคำสั่ง
4. หมดเส้นทาง กลับได้แล้ว
5. มีแหล่งน้ำข้างหน้า
6. อันตรายช่วยด้วย

วัสดุที่ใช้ทำเครื่องหมายกำกับเส้นทาง ได้แก่ ก้อนหินก้อนกรวด กิ่งไม้ ฟองหญ้า เมล็ดพืช ฯลฯ

ลักษณะของเครื่องหมาย

ทางถูก ไปทางนี้ 			
ทางผิด ห้ามไป 			
ที่ซ่อนคำสั่งอีก ๓ ก้าว 			
หมดเส้นทาง กลับได้ 			
มีแหล่งน้ำข้างหน้า 			
อันตรายช่วยด้วย 			

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ตามล่าหาตัวด้วง

น.ส.อุทัยวรรณ ชิตสูงเนินผู้แต่ง

เตี๊ยกกับหนูเป็นเพื่อนกัน ทั้งสองชอบไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอๆ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านหรือที่โรงเรียน เพราะทั้งสองคนเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน และอยู่บ้านใกล้กัน

วันหนึ่ง เตี๊ยกกับหนูชวนกันไปหาตัวด้วงที่อยู่ชายป่าใกล้ๆ กับโรงเรียน เขาทั้งสองเดินหาดังไปเรื่อยๆ ก็ยังไม่พบด้วงเลย จึงเดินหาดังไปเรื่อยๆ จนหลงเข้าไปในป่าลึก เตี๊ยกกับหนูหมุนตัวไปมา หาทางกลับออกจากป่าไม่ได้ ทั้งสองพยายามช่วยกันคิดหาทางออกจากป่า แล้วเขาก็พยายามคิดว่า ระหว่างทางที่เดินมา สังเกตเห็นอะไรบ้าง เตี๊ยกบอกว่า “พบต้นไม้ที่ยืนต้นตาย อยู่ทางทิศใต้ ก่อนจะมาถึงที่นี่” ทั้งสองจึงเดินไปที่ต้นไม้ที่ตายนั้น หนูบอกว่า เขาสังเกตเห็น ก้อนหินก้อนใหญ่ ตั้งอยู่เลยต้นไม้นี้ไปทางซ้ายมือ ทั้งสองจึงเดินไปจนพบก้อนหินก้อนใหญ่สองก้อน ทั้งสองพยายามช่วยกันหาทางออกจากป่า โดยช่วยกันคิดว่าได้พบเห็นอะไรบ้างระหว่างทางที่เดินมา จนในที่สุด เตี๊ยกกับหนูก็ออกจากป่าได้โดยไม่ได้ตัวด้วงเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเป็นคนช่างสังเกต ช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้

รอยเท้าช่วยชีวิต

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ณ ป่าแห่งหนึ่ง เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ ทั้งน้ำและอาหารของสัตว์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ตอนกลางวันมักจะมีชาวบ้านเข้าไปหาผลไม้ ผักต่างๆ เพื่อนำไปเป็นอาหาร และขายหารายได้เลี้ยงครอบครัว ชาวบ้านในละแวกนี้ตกลงกันว่าจะไม่ฆ่าสัตว์ เพื่อเป็นอาหารโดยเด็ดขาด สัตว์ต่างๆ จึงอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้ด้วยความสุข

ในระหว่างปิดภาคเรียนก้านตามพ่อเข้าไปหาผลไม้และผักในป่า เขาช่วยพ่อเก็บผักอย่างเพลิดเพลินจนพลัดหลงกับพ่อ ก้านพยายามเดินหาพ่อแต่ไม่พบ จนถึงเวลาพลบค่ำ ก้านมองเห็นกระท่อมหลังหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปลูกทิ้งไว้ จึงตัดสินใจเข้าไปพัก ส่วนพ่อเมื่อแน่ใจว่าก้านหลงทางจึงขอร้องเพื่อนบ้านช่วยกันค้นหา พ่อสังเกตเห็นรอยเท้าคน เป็นรอยเท้าเล็กๆ พ่อและเพื่อนบ้านจึงเดินตามรอย และเมื่อหมดรอยเท้าแล้ว พ่อพบใบไม้ที่เพิ่งเด็ดวางเป็นระยะๆ ไปจนกระทั่ง พบว่า ก้านอยู่ในกระท่อม พ่อลูกดีใจมากที่พบกันและลูกปลอดภัย พ่อบอกก้านว่าดีที่ป่าแห่งนี้ชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้มองเห็นรอยเท้าชัด และโชคดีที่ชาวบ้านไม่ทำร้ายสัตว์ จึงไม่มีสัตว์มาทำร้ายก้าน พ่อชมว่าก้านฉลาดที่รู้จักเด็ดใบไม้ วางเรียงเป็นระยะ เพื่อให้เป็นที่สังเกต ทำให้ติดตามก้านได้ ทุกคนจึงรีบเดินทางออกจากป่าทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเรียนรู้จากการสังเกต จะทำให้ช่วยชีวิตคนได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 11 การบันเทิง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือรู้จักการเล่นพื้นบ้านของไทยที่เป็นวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. เนื้อหา

การเล่นพื้นบ้านของไทยตามภูมิภาคต่าง ๆ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง การเล่นพื้นบ้านของไทย

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) เปิดตลาดนัดการเล่นพื้นบ้าน โดยจัดวัสดุอุปกรณ์ไว้เป็นฐาน 3 ฐานให้ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดฐานการเล่นพื้นบ้าน ดังนี้

ฐานที่ 1 มอญซ่อนผ้า

ฐานที่ 2 รีรีข้าวสาร

ฐานที่ 3 เดินกะลา

2) ฐานรวม ให้ลูกเสือช่วยกันสรุปประโยชน์ของการเล่นพื้นบ้านและการสืบสานในโอกาสต่างๆและผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจใฝ่รู้ความสนุกสนาน และการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านครบทุกกิจกรรม

5.2 สอบถามความพึงพอใจของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

ดึกลองร้องรำ

ดึกลองร้องรำ ๑ ระบำบรรเลงแบบไทย สุขใจชื่นบาน ๑ สำราญเรริงรื่นตื่นตา
ยามร้องยามเรียนยามเล่น เราแบ่งกันเป็นเวลา ยามไหนยามเรียนยามอ่าน เราไม่หกลีงงานหลบมา
(สร้อย) ป๊ะม่ง เท่งม่ง เท่งม่ง ฉิ่งฉับ ฉิ่งฉับ เท่งม่ง เท่งม่ง เท่งม่ง
ป๊ะม่ง เท่งม่ง เท่งม่ง (ฮ้า) ซ้า

เสียงโทน

โทนเอ๋ยโทน ปะดิงโทนโทนโทน
เสียงโทนตะโพนเร้าใจ โทนเอ๋ย โทนจำ จันสุขอุราเสียนี้กะไร
ชุ่มชื่นหัวใจ เมื่อได้ยินเสียงสำเนียงเพลงโทน
ป๊ะโทน ป๊ะโทนๆ ป๊ะโทนป๊ะ โทนป๊ะ โทน ๑

ว่าว

ว่าวเอ๋ย ว่าวไทย มีมากมาย อยู่ในบ้านเรา
ว่าวลม ว่าวฐู ปักเป้า ว่าวคน ว่าวจุฬา ว่าวเต่า
ว่าวนก ว่าวดาว ไม่ไผ่มาเหลา ทำว่าวกัน

ใบความรู้

การละเล่นพื้นบ้านของไทย

● มอญซ่อนผ้า

อุปกรณ์ประกอบการเล่นคือ ผ้า 1 ผืนขนาด
ไม่โตนักอาจเป็นผ้าเช็ดหน้าก็ได้ มีกติกา
และวิธีเล่นดังนี้

กติกา

1. ผู้ที่นั่งล้อมวงทุกคนจะต้องนั่งราบกับพื้นห้ามนั่งยอง ๆ
2. ผู้เล่นทุกคนจะหันไปดูข้างหลังไม่ได้ อนุญาตให้ใช้เพียงมือคลำดูเท่านั้น
3. ผู้ซ่อนผ้าต้องวางผ้าให้ไกลตัวผู้ซ่อนพอสมควรเมื่อบางแล้วให้เดินหรือวิ่งต่อไปจะหันหลังกลับไม่ได้

วิธีเล่น

เล่นกี่คนก็ได้ ผู้เล่นจะนั่งล้อมวงกัน มีคนหนึ่งสมมติเป็น “มอญ” ถือผ้าอาจเป็นผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าอื่นที่มีขนาดไม่โตนักสามารถเก็บซ่อนได้เดินหรือวิ่งไปรอบวง ผู้ที่นั่งล้อมวงจะร้องบทหรือพร้อมๆกัน(ดูหัวข้อเพลงประกอบการเล่น) ผู้ที่เป็น “มอญ” จะต้องคอยสังเกตว่าผู้ที่นั่งล้อมวงคนใดจะเอาผ้าที่ถือไว้วางข้างหลังผู้ซ่อนแล้วเดินหรือวิ่งต่อไปทำที่เหมือนกับยังไม่ได้วางผ้า หากผู้ถูกวางข้างหลังยังไม่รู้ตัว เมื่อผู้เป็น “มอญ” เดินหรือวิ่งมาถึงจะหยิบผ้านั้นตีผู้ที่นั่งอยู่ซึ่งผู้ที่ถูกตีจะต้องรีบลุกออกจากที่นั่งวิ่งหนีไปรอบวงครบ 1 รอบจึงกลับเข้าที่นั่งที่ตามเดิม ผู้ที่เป็น “มอญ” จะถือผ้าเดินหรือวิ่งรอบวงเพื่อจะวางผ้าซ่อนไว้ข้างหลังผู้ซ่อนคนอื่นต่อไปในทางกลับกันหากผู้หนึ่งที่ถูกวางผ้าข้างหลังรู้ตัวก็จะหยิบผ้าและลุกขึ้นวิ่งไล่ตีผู้เป็น “มอญ” ไปรอบวง ซึ่งผู้เป็น “มอญ” จะต้องรีบวิ่งหนีและเข้าที่นั่งแทนที่ผู้ที่ถูกวิ่งไล่ และผู้ที่ได้ผ้าก็จะเป็น “มอญ” ซ่อนผ้าคนอื่นต่อไป

เพลงประกอบการเล่น

"มอญซ่อนผ้าตุ๊กตาทิ้งข้างหลัง ไวโนนไวนี้ ฉันจะตีกันเธอ"

• รีรีข้าวสาร

ผู้เล่น 2 คน มายืนหันหน้าเข้าหากันประสานมียอกขึ้นทำเป็นซุ้ม ผู้เล่นที่เหลือเกาะเอวกันเป็นแถวเดินลอดซุ้มพร้อมร้องเพลง "รีรีข้าวสาร สองทะนาน ข้าวเปลือก เลือกท้องโปลาเนกเก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน คดข้าวใส่จานพานเอาคนข้างหลังไว้" ทันทีที่จบเพลงซุ้มจะกระตุกแขนลงมากันคนที่กำลังลอดไว้คนที่ถูกกันไว้ได้จะต้องถูกคัดออก แล้วเริ่มเล่นต่อจนกว่าจะกันได้หมดทุกคน

• เดินกะลา

ให้ขีดเส้นชัย โดยห่างจากเส้นเริ่มต้น 3 เมตร หรือ 5 เมตรหรือตามแต่จะตกลงกันผู้เล่นจะต้องขึ้นไปยืนบนกะลาที่คว่ำลงทั้งสองซีกใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้คืบหนีบเชือกไว้ มือจับเชือกดึงให้ถนัดเริ่มเล่นโดยการให้ทุกคนเดินจากเส้นเริ่มต้นแข่งขันกัน ใครที่ถึงเส้นชัยก่อนก็ชนะหรือถ้าไม่เล่นแบบแข่งขันกัน ก็ใช้เล่นเดินในสวน หรือที่สนามก็ได้ ใช้ของกำลังกายก็เป็นการเล่นที่สนุกอีกแบบหนึ่ง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กวางหลงเขาของตนเอง

กวางตัวหนึ่งมองดูเขาของตนในน้ำ มันมองดูเขาของตนเองอย่างชื่นชม เขาของมันแตกออกเป็นกิ่งก้าน งดงาม ทำให้เกิดความพอใจยิ่งนัก แต่เมื่อมันมองดูเขาของตนเองกลับรู้สึกไม่พอใจ เขาทั้งสี่ข้าง มันเห็นว่าไม่สวย ไม่น่าดูเลย มันคิดว่า "เขาของเราช่วยให้หัวของเราสง่างามขึ้นเป็นอันมาก แตกแขนงออกไปสูงกว่าพุ่มไม้เสียอีก แต่ทำไมนะ เขาของเราถึงได้ดูน่าเกลียดนัก"

ขณะนั้นเอง มันก็เลื้อยไปเห็นสุนัขล่าเนื้อตัวหนึ่งเข้า จึงกระโจนหนีเข้าไปในป่าที่ใบเขาของมันซึ่งคิดว่าน่าเกลียดนั้น กลับช่วยให้มันวิ่งได้อย่างรวดเร็ว แต่เขาซึ่งมีกิ่งสวยงามของมันกลับเอาแต่ชนและเกี่ยวเข้ากับกิ่งไม้ มันเพิ่งรู้ในตอนนั้นเองว่า เขาของมันเป็นสิ่งนำตัวมันไปสู่หายนะ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความหลงผิด นำไปสู่ความตาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 การบันเทิง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การแสดงเงียบ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือสามารถแสดงเงียบตามลำพัง หรือร่วมกับเพื่อนได้

2. เนื้อหา

การแสดงเงียบ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์ในการแต่งตัว เช่น ผ้า กระดาษ กิ่งไม้ พลาสติก ฯลฯ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการแสดงต่างๆ

2) ให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ที่ตนเคยชมการแสดง

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายและลักษณะของการแสดงเงียบ พร้อมทั้งสาธิตวิธี

แสดงเงียบ

4) ผู้กำกับลูกเสือทำสลากกำหนดตัวละครให้ลูกเสือจับสลากและออกมาแสดงตามที่

กำหนด โดยลูกเสือคนอื่นๆ ทายว่าแสดงเป็นตัวอะไร

5) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่คิดเรื่องแล้วนำมาแสดงให้เพื่อนชมและทาย

6) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ และการมีส่วนร่วม

5.2 ทดสอบจากการแสดงเงียบรายบุคคลและเป็นหมู่

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

อยู่ไหน

สี.....อยู่ไหน จะต้องไปหา
คิดถึงเธออยู่ไม่เคยเลิกซัง

อยู่ไกลหนักหนาแม่ขอบฟ้าบัง
ใจเรายังคิดถึงกันทุกวันคืน

ใบความรู้

การแสดงเงียบ เป็นการแสดงท่าทางที่ออกเสียงหรือไม่แสดงคำพูดใด ออกมาทั้งสิ้น เป็นการแสดงที่ให้ผู้ดูแปลความหมายจากกริยาท่าทางและการแต่งกาย

การแสดงเงียบ เป็นการแสดงที่ฝึกฝนให้ผู้แสดงมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก

วิธีการแสดงเงียบ

- 1) ผู้กำกับลูกเสือจัดทำฉลากกำหนดการแสดงให้ครบจำนวนลูกเสือหรืออาจจะแสดงเป็นหมู่ตามเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ เช่น คนบ้า ครู นักมวย ลิเก
- 2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายวิธีเล่น (ห้ามบอกคนอื่นว่าตนจับฉลากได้แสดงเป็นอะไร)
- 3) ให้ลูกเสือจับฉลากได้คนละใบ แล้วไปเตรียมตัวและกลับมานั่งที่เดิม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือออกมาแสดงทีละคน หรือหลายๆ คน ที่แสดงเหมือนกัน
- 5) ให้ผู้ดูทายว่าแสดงเป็นอะไร ถ้าทายถูกก็เลิกแสดง ถ้าทายผิดให้แสดงต่อไปจนกว่าจะทายถูก ต่อจากนั้นก็ให้คนอื่นแสดงต่อไป

เรื่องที่เป็นประโยชน์

จับผิดตัว

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

เย็นวันหนึ่งหลังเลิกเรียนแล้ว อานนท์และเพื่อนๆ เล่นฟุตบอลอยู่สนามเด็กเล็กใกล้บ้าน มีชายแปลกหน้าสองคนขับมอเตอร์ไซด์มาจับตัวอานนท์ขึ้นซ้อนมอเตอร์ไซด์ออกไปอย่างรวดเร็ว เพื่อนๆ ตกใจมาก อานนท์ถูกพาไปในบ้านร้างแห่งหนึ่ง เขาถูกมัดเท้ามัดมือและปิดปาก อานนท์พยายามดิ้นจนเชือกที่มัดมือหลุด ขณะที่กำลังพยายามแกะผ้ามัดปากออก ชายคนหนึ่งเข้ามาพบจึงไม่ยอมให้อานนท์แกะผ้า อานนท์พยายามทำท่าทางเพื่อบอกให้เขารู้ว่าตนเองเป็นเด็กนักเรียน และเป็นลูกเสือ โดยทำท่ายืนท่ายืนแบบลูกเสือสำรอง ชายอีกคนหนึ่งจึงบอกเพื่อนเขาว่า "ตายละสิ จับตัวมาผิด มันไม่ใช่เจ้าเด็กเกรทีขโมยสินค้าเราบ่อยๆ แล้วนะ มันเป็นลูกเสือ" ทั้งสองเลยตกลงปล่อยตัวอานนท์กลับไปบ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักวิธีแสดงท่าทาง ทำให้รอดพ้นจากอันตรายได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การผูกเงื่อนต่อเชือก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ และเก็บเชือกอย่างง่ายได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถใช้เงื่อนพิรอดและเงื่อนขัดสมาธิได้

2. เนื้อหา

การผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ และการเก็บเชือกอย่างง่าย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 เชือก
- 3.3 ใบความรู้ 1) เรื่อง การผูกเงื่อน 2) เรื่อง การเก็บเชือกอย่างง่าย
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตและให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติตามฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน ให้แต่ละกลุ่มเข้าฐานที่ 1 หรือ 2 เพียงฐานเดียว จากนั้นเข้าฐานรวม

- * ฐานที่ 1 การผูกเชือกด้วยเงื่อนพิรอด และการใช้เงื่อนพิรอด
- * ฐานที่ 2 การผูกเชือกด้วยเงื่อนขัดสมาธิ และการใช้เงื่อนขัดสมาธิ
- * ฐานรวม ลูกเสือที่เคยผ่านฐานที่ 1 จับคู่กับลูกเสือที่เคยผ่านฐานที่ 2 แลกเปลี่ยน

กันสอนผูกเงื่อนพิรอดและเงื่อนขัดสมาธิ

- 2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการเก็บเชือกอย่างง่าย ๆ
- 3) ผู้กำกับลูกเสือประเมินผลโดยการให้ลูกเสือเล่นเกมต่อเชือก
- 4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปประโยชน์ของเงื่อนพิรอด และเงื่อนขัดสมาธิแนะนำให้ลูกเสือหา

โอกาสฝึกการผูกเงื่อนให้คล่อง เช่น ผูกผ้าผูกคอ ผูกสายรองเท้า เป็นต้น

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบความถูกต้องของการผูกเงื่อน และสังเกตความคล่องแคล่วว่องไวในการผูกเงื่อน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

เงื่อน

เชือกเส้นยาวกลมๆ ดูงามน่าชมถ้าเราเอามาผูกเงื่อน
ประโยชน์ก็มีมากมาย ผูกง่ายแก้ง่ายนี้แหละความหมายของเงื่อน
ตะกรุดเบ็ด พีรอต ประมง ผูกร่อน ผูกซุง ผูกถ่วงนอน
บ่วงสายธนู เลข 8 ปมตาไก่ จำชื่อเงื่อนเอาไว้ จะได้ไม่ง

เกม

ต่อเชือก

วิธีเล่น

- 1) ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนลึก
- 2) ให้ลูกเสือคนที่ 1 - 2 - 3 ของแต่ละหมู่ตั้งเชือกกันด้วยเงื่อนพีรอต คนที่ 4-5-6 ต่อเชือกด้วยเงื่อนขัดสมาธิ
- 3) ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณ ลูกเสือเริ่มต่อเชือกกับเพื่อนตามที่กำหนดไว้ โดยผูกจนเป็นเส้นเดียวกัน ตั้งให้ตึงแล้ววางลง
- 4) ผู้กำกับลูกเสือตรวจ ถ้าหมู่ใดผูกได้ถูกต้องและเสร็จก่อน หมู่ นั้นชนะ

ใบความรู้

การผูกเงื่อน

เงื่อนพิรอด

ประโยชน์ของเงื่อนพิรอด

1. ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากันและเหนียวเท่ากัน
2. ใช้ผูกปลายเชือกเส้นเดียวกัน เพื่อผูกมัดห่อสิ่งของและวัตถุต่าง ๆ
3. ใช้ผูกเชือกผูกกรองเท้า (ใช้เงื่อนพิรอดกระตุกปลาย 2 ข้าง)
4. ใช้ผูกโบว์ ผูกชายผ้าพันแผล ผูกชายผ้าทำสลิง
5. ใช้ผูกปลายเชือกกากบาทญี่ปุ่น

วิธีผูกเงื่อนพิรอด

1. นำปลายเชือกด้านซ้ายทับปลายเชือกด้านขวา
2. อ้อมปลายเชือกด้านซ้ายลงลอดใต้เส้นเชือกด้านขวา
3. รวบปลายเชือกเข้าหากัน โดยให้ด้านขวาทับด้านซ้าย จัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย

เงื่อนขัดสมาธิ

ประโยชน์ของเงื่อนขัดสมาธิ

1. ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดต่างกัน
2. ใช้ผูกกับสิ่งที่มีลักษณะเป็นขอหรือเป็นห่วงอยู่แล้ว เช่น เชือกร้อยธงชาติ เป็นต้น
3. ใช้ต่อเส้นด้าย เส้นไหมทอผ้า

วิธีผูกเงื่อนขัดสมาธิ

1. งอเชือกเส้นใหญ่ให้เป็นปวง สอดปลายเชือกอีกเส้นหนึ่งเข้าไปในปวงที่ทำไว้ โดยสอดจากด้านล่าง
2. ม้วนปลายเชือกลงอ้อมด้านหลังของปวงที่ทำไว้ครั้งแรก
3. จับปลายเชือกขึ้นไปลอดขัดตัวเอง แล้วจัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อยโดยการดึงตามทิศทางของลูกศร

การเก็บเชือกอย่างง่าย

เชือก เมื่อใช้งานเสร็จแล้วควรเก็บให้เรียบร้อย เพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้เชือกจะพันกันทำให้เสียรูปทรง และชำรุด เมื่อจะใช้งานก็ต้องเสียเวลาแก้อีก หลังจากใช้เชือกแล้วให้เก็บเชือกร้อยไว้ที่เข็มขัดห้อยม้วนเชือกลงด้านข้างตัว เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม

วิธีที่ 1 นำปลายเชือกมาวางไว้ในช่องระหว่างหัวแม่มือกับนิ้วชี้ แล้วพันเชือกพันทบเชือกระหว่างศอกกับช่องหัวแม่มือกับนิ้วชี้ พันไปจนเหลือประมาณ 2 ฟุต เอามือจับรวบกึ่งกลางม้วนเชือก เอาปลายเชือกที่เหลือ 2 ฟุตนั้นพันรัดตรงกลางที่จับ แล้วผูกแน่นให้ปลายเชือกที่ใช้มือจับครั้งแรกโดยโผล่ออกมาพอใช้ถือได้

วิธีที่ 2 แบ่งเชือกออกเป็น 2 ส่วน เท่า ๆ กัน เอาส่วนหนึ่งพับกลับไปกลับมา 3 ครั้ง เอาปลายเชือกด้านที่เหลือมาพันรอบส่วนที่ทบจนจรดปลายเชือกของส่วนที่ทบ แล้วสอดปลายเชือกเข้าไปในห่วง แล้วดึงให้แน่น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไขทองคำ

ชายชราผู้หนึ่งมีฐานะยากจน สมบัติทั้งหมดที่เขามีก็คือบ้านเก่า ๆ หลังหนึ่งกับแม่ห่านตัวหนึ่งซึ่งจะออกไข่ ให้เขานำไปขายที่ตลาดทุกวันวันละฟอง วันหนึ่งแม่ห่านนี้ก่อกองทรายชราจึงนำออกไข่เป็นทองคำให้ฟองหนึ่งชายชราดีใจมากรีบนำไขทองคำไปขายจนได้เงินมากมายฐานะก็ดีขึ้นจนชายชราเกิดความโลภ อยากจะได้ไขทองคำคราวเดียวกันหลาย ๆ ใบด้วยความคิดที่ว่าในท้องฟ้า มีไขทองคำอยู่อีกมากวันหนึ่งชายชราจึงแอบย่อง เข้าไปในเล้าห่านแล้วเอามีดที่เตรียมไปผ่าท้องห่านทันที แต่อนิจจานอกจากจะไม่พบไขทองคำแม้แต่ใบเดียวแล้ว ห่านก็ต้องมาตายลงอีกตั้งแต่นั้นมาเมื่อไม่มีห่านก็ไม่มีไขทองคำให้ชายชราไปขายอีก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลกมากมกกลากหาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การวิเคราะห์ตนเอง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือบอกจุดดี จุดเด่น ของเพื่อนได้

1.2 ลูกเสือบอกได้ว่าตนเองมีความสามารถอะไรและพัฒนาความสามารถให้ดีขึ้น

2. เนื้อหา

การค้นหาจุดดี จุดเด่น ของเพื่อน และความสามารถของตนเอง รวมทั้งหาแนวทางพัฒนาความสามารถให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสือทำวงกลม 2 วงซ้อนกัน วงกลมวงนอกซ้ายหัน วงกลมวงใน ขวาทัน

2) ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลง “ยินดีพบเธอ” ลูกเสือปรบมือและเดินตามจังหวะเพลง

3) ผู้กำกับลูกเสือเป่านกหวีดให้สัญญาณหยุด ลูกเสือในวงกลมนอกและวงกลมในหันหน้าเข้าหากันจับมือซ้าย พร้อมกับพูดว่า “ยินดีที่ได้พบกัน”

4) ในรอบต่อไปเมื่อเพลงหยุดให้ลูกเสือผลัดกันพูดถึงสิ่งดี ๆ ที่เห็น ในตัวของเพื่อนที่หันหน้าเจอกัน

5) ผู้กำกับลูกเสือชวนสนทนา

- สุ่มถามลูกเสือ 3 – 4 คน “รู้สึกอย่างไรเมื่อมีคนพูดถึงสิ่งดี ๆ ในตัวเรา”

- ให้ลูกเสือแต่ละคน ค้นหาสิ่งที่ตนเองทำได้ดีที่สุด คนละ 1 อย่าง

- สุ่มถาม 5 – 6 คน

- ถามว่า “การที่เรารู้ตัวว่ามีความสามารถอะไรบ้าง จะเป็นประโยชน์กับลูกเสืออย่างไร”

(จะได้ใช้ประโยชน์จากความสามารถนั้น และพัฒนาให้เก่งมากยิ่งขึ้น)

6) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้ (การพูดถึงสิ่งดี ๆ ของผู้อื่น จะสร้างกำลังใจและความรู้สึกที่ดีๆ ให้กับเพื่อน และการที่เราได้รู้ว่าตนเองมีความสามารถในเรื่องอะไรจะช่วยให้เราสามารถใช้ประโยชน์จากความเก่งนั้นและพัฒนาให้ดีขึ้น)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบแกรนด์ฮาวส์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการวิเคราะห์ตนเองของหมู่ลูกเสือ

5.2 สังเกตตรวจสอบความคิดเห็นตามประเด็นคิดในกิจกรรมการเรียนรู้

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การเข้าใจตนเอง การเข้าใจ/ เห็นใจผู้อื่น ภูมิใจ/ เห็นคุณค่าตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

เพลง

ยินดีที่พบเธอ

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ)	ยินดี ๆ ๆ
มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก	ปลดปล่อยความทุกข์ ให้มันสิ้นไป
มาเถิดมา เรามาร่วมจิต	ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หนูกับอ๋อเห็น

หนูกับอ๋อเห็นเป็นศัตรูกัน ยกพวกเข้าต่อสู้กันหลายครั้ง ฝ่ายหนูนั่นสู้ไม่ได้แพกลับไปทุกครั้ง พวกหนูประชุมกันว่าทำไมจึงสู้ไม่ได้ ก็พบว่าเป็นเพราะพวกหนูไม่มีระเบียบวินัย เวลาสู้ก็ไม่พร้อมเพรียง ต่างคนต่างสู้ ไม่มีใครฟังใคร

เมื่อได้ข้อสรุปเช่นนี้ พวกหนูจึงลงมติเลือกหนูบางตัวขึ้นมาบังคับบัญชาในสนามรบ หนูที่ได้รับแต่งตั้งจึงแต่งตั้งตัวประดับประดาเครื่องประดับมากมายให้ดูภาคภูมิใจสมกับตำแหน่งที่ได้รับ และวางตัวเป็นนายคอยออกคำสั่ง ส่วนหนูที่เหลือเป็นพวกพลรบ

ในการต่อสู้ครั้งต่อไป พวกหนูก็พ่ายแพ้ยับเยินอีก หนูพลรบได้หนีเข้าโพรงเอาตัวรอด ส่วนพวกตัวนายซึ่งมีเครื่องประดับมากมาย อู้ยอ้ายหนีไม่ทัน ถูกจับเป็นเชลยและถูกอ๋อเห็นกินทั้งหมด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความฟุ้งเฟ้อนั้น มักเป็นเหตุให้เกิดความพินาศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 หลีกเลียงความรุนแรงต่อสัตว์ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีใจเมตตาต่อสัตว์และหลีกเลียงการกระทำรุนแรงต่อสัตว์

2. เนื้อหา

ความเมตตาต่อสัตว์และหลีกเลียงการกระทำรุนแรงต่อสัตว์

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ภาพนกโพระดก
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุย
 - เคยเห็นนกใหม่ เห็นที่ไหนรู้จักนกอะไรบ้าง
 - ใครรู้จักนกโพระดกบ้าง ยกมือขึ้นให้ตอบ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ดูภาพนกโพระดกและอธิบายเพิ่มเติมลักษณะและธรรมชาติของนกโพระดก
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือชวนลูกเสือร้องเพลงนกโพระดก ถอดความหมายของเนื้อเพลงและถามความรู้สึกว่ารู้สึกอย่างไรกับคำชมของนกโพระดก
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์
 - นอกจากการยิงนกแล้ว เคยได้ยินการรังแกสัตว์แบบไหน รู้สึกอย่างไรกับสัตว์ที่ถูกรังแก (เตะสุนัข โยนแมวลงน้ำ ชังนกไว้ในกรง วางยาเบื่อ ฯลฯ)
 - คิดว่าคนที่รังแกสัตว์ เขาทำเพราะอะไร และรู้สึกอย่างไรกับคนที่รังแกสัตว์(สนุก ไม่เห็นความทุกข์ของผู้อื่น ใจร้าย ฯลฯ)
 - ลูกเสืออยากช่วยสัตว์ไม่ให้ถูกรังแกไหม มาช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรคนจึงไม่รังแกสัตว์
 - 5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้รับให้กับลูกเสือ(อยากช่วย โดนเริ่มที่ตัวเองไม่รังแกสัตว์ และชักชวนเพื่อนและคนในครอบครัวให้ทำตามด้วย)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความคิดเห็นของลูกเสือที่แสดงออกถึงความเมตตาและไม่กระทำความรุนแรงต่อสัตว์

5.2 สังเกตแนวคิดของลูกเสือที่ว่า “จะอย่างไร.... คนจึงไม่รังแกสัตว์”

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 28

เพลง

นกโพระดก

ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก คว่าหนังสือจะไปยังนก
ไอ้โฮ นกโพระดก (ซ้ำ) มันร้อง โอ้ปึก อย่างยิ่ง อย่างยิ่ง
ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก เก็บหนังสือ เอาไว้ขายพก
ไม่ยิง นกโพระดก (ซ้ำ) มันร้อง โอ้ปึก เด็กดี เด็กดี
ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก คว่าหนังสือจะไปยังนก
ไอ้โฮ นกโพระดก (ซ้ำ) มันร้อง โอ้ปึก อย่างยิ่ง อย่างยิ่ง
ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก ยุกยิก เก็บหนังสือ เอาไว้ขายพก
ไม่ยิง นกโพระดก (ซ้ำ) มันร้อง โอ้ปึก เด็กดี เด็กดี (ซ้ำบรรทัดสุดท้าย)

ภาพนกโพระดก

Photo : Chanus Boonlerd

นกโพระดก

นกโพระดกธรรมดาทั้งตัวผู้และตัวเมียมีลักษณะเหมือนกันขนตามลำตัวมีสีเขียวสด ส่วนหัวและอกมีสีน้ำตาลอ่อนและมีลายสีเหลืองเป็นขีดปากสีเหลือง

ถิ่นอาศัยและอาหาร

ในประเทศไทยพบอยู่ทั่วทุกภาคยกเว้นภาคอีสานตอนบนอาศัยอยู่ตามป่าโปร่ง ป่าผลัดใบและรือกสวนทั้งที่ลุ่มและบนป่าภูเขาในฤดูผสมพันธุ์จะอยู่เป็นคู่ ส่งเสียงร้องดัง (โฮก-ปิก) ซ้ำๆ 3-4 นาที นกชนิดนี้ผสมพันธุ์ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคมชอบทำรังอยู่ตามโพรงไม้ ในป่าสูง วางไข่ครั้งละ 2-4 ฟอง

นกโพระดกธรรมดาจะออกหากินตามธรรมชาติ ชอบกินแมลง หนอน สัตว์เลื้อยคลานและผลไม้ต่าง ๆ เป็นการช่วยกำจัดศัตรูพืชให้กับเกษตรกร

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกสาวมีลูก

เมื่อกกไข่ได้หลายตัว นกพิราบสาวก็ดีใจเป็นยิ่งนัก จึงได้คุยอวดกับกาเผ่าว่า "ฉันมีลูกเพิ่มขึ้นอีกหลายตัวแล้วจะ" กาเผ่ามองนกพิราบสาวอย่างเวทนาพลงพูดว่า "การที่มีลูกเพิ่มอีกหนึ่งตัวก็เท่ากับมีภาระเพิ่มอีกอย่างหนึ่งถ้ามีลูกเพิ่มอีกห้าตัว ก็มีภาระเพิ่มอีกห้าอย่าง"นกพิราบสาวตอบว่า "ถึงมีภาระเพิ่ม ฉันก็ยินดี เพราะฉันรักลูก"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แม่สามารถทำทุกอย่างให้ลูกได้ เพราะความรัก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 ทักษะการสื่อสาร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารกับผู้อื่น

2. เนื้อหา

การใช้คำว่า “สวัสดี” “ขอโทษ” และ “ขอบคุณ”

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสือทำวงกลม 2 วงซ้อนกัน วงกลมวงนอกซ้ายหัน วงกลมวงใน ขวาทัน

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง “สวัสดี (2)” ลูกเสือปรบมือ เดินตาม

จังหวะเพลง และทำท่าทางตามเพลง 3 รอบ ดังนี้

บทเพลง

เมื่อเจอกันเราทักกันสวัสดี สวัสดีค่ะ สวัสดีครับ

ลูกเสือทำท่าทาง (ปรบมือตามจังหวะ)

เมื่อผิดพลั้งขอภัยขอโทษที

ลูกเสือทำท่าทาง (ทุกคนทำท่าพนมมือไหว้คู่ของตน พร้อมกับพูดว่า ขอโทษค่ะ ขอโทษครับ)

เมื่อจากไปยกมือไหว้ “สวัสดี”

ลูกเสือทำท่าทาง (ทุกคนก้าวเท้าไปทางด้านขวามือ พร้อมยกมือโบกลา และยกมือไหว้พร้อมกล่าว สวัสดี)

ผู้ใดมีจิตไมตรี ขอขอบคุณ

ลูกเสือทำท่าทาง (ลูกเสือพบคู่คนใหม่ลูกเสือยกมือไหว้พร้อมกล่าวขอบคุณค่ะ, ขอบคุณครับ)

3) ขออาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องที่ลูกเสือเคยใช้คำว่า สวัสดี ขอโทษ และขอบคุณ คำพูดละ 1 คน

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป “ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น คำพูดที่ลูกเสือต้องใช้อยู่เสมอคือ คำว่า “สวัสดี” ใช้เป็นคำทักทาย “ขอโทษ” เมื่อเราได้กระทำความผิดพลาดต่อผู้อื่น แม้แต่เพียงเล็กน้อย และคำว่า “ขอบคุณ” ใช้เมื่อมีใครทำดีต่อเราแม้เพียงเล็กน้อย

5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้รับให้กับลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 29

เพลง

สวัสดี (1)

สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน
เธอและฉัน พบกันสวัสดี
สวัสดีค่ะ สวัสดีครับ

สวัสดี (2)

เมื่อเจอกันเราทักกันสวัสดี สวัสดีค่ะ สวัสดีครับ
เมื่อผิดหวังขอภัยขอโทษที่ ขอโทษค่ะ ขอโทษครับ
เมื่อจากไปยกมือไหว้ ขอลาที่ ลาก่อนค่ะ ลาก่อนค่ะ
ผู้ใดมีมิตรไมตรี ขอขอบคุณ ขอขอบคุณค่ะ ขอขอบคุณครับ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ปากเป็นเอก

ชายคนหนึ่งมีศีรษะล้าน และเป็นคนใจน้อย มีลูกสาวสวยคนหนึ่ง ชายคนนี้เป็นช่างฝีมือดี ต่อเกวียนไถเล่มหนึ่งสวยงามมาก นอกจากนี้ยังมีวัวคู่หนึ่งลักษณะดีต้องตามตำรา เป็นที่เลื่องลือไปทั่ว มีผู้พยายามไปขอซื้อให้ราคาสูงเท่าใดก็ไม่ยอมขาย วันหนึ่งข่าวนี้รู้ถึงหูเจ้าเมืองเข้า ก็มีความอยากได้ จึงประกาศแก่ทาสทั้งหลายว่า หากทาสคนใดสามารถเอาเกวียนและวัวจากชายคนนี้ได้ จะได้รับรางวัลและปลดปล่อยให้เป็นไท มีทาสอาสาสมัคร 3 คน เจ้าเมืองจึงให้จับฉลาก ทาสคนที่ 1 ใช้วิธีการขู่ตะคอก พุดจาไม่ไพเราะ ปรากฏว่าเจรจาไม่สำเร็จ ทาสคนที่ 2 ไปเฝ้าอ่อนวอน ตั้งแต่บ่ายจนถึงเย็น ก็ยังไม่สำเร็จ ทาสคนที่ 3 เมื่อไปถึงบ้านก็ทำความเคารพอย่างนอบน้อม ใช้วิธีการพูดเสนาะหุ ต้องใจชายศีรษะล้านจึงยกวัวและเกวียนให้ และในตอนหลังยังยกปลูกผักตามท้องพร้อมลูกสาวให้แก่ทาสคนนั้นอีกด้วย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การพูดดี และพูดให้เหมาะกาลเทศะ เป็นประโยชน์กับตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การรับรู้อารมณ์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีทักษะการสังเกตอารมณ์ของเพื่อน

2. เนื้อหา

2.1 การรับรู้อารมณ์เพื่อน ด้วยการสังเกตสีหน้าท่าทางที่แสดงอารมณ์

2.2 การปฏิบัติต่อเพื่อนให้สอดคล้องกับอารมณ์ของเขา

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 หน้ากากอารมณ์

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) สนทนาถึงอารมณ์ของคนและการแสดงใบหน้าที่ทางประกอบอารมณ์ต่างๆเป็นอย่างไร

2) ผู้กำกับลูกเสือแสดงหน้ากากอารมณ์ให้ลูกเสือดู

3) อาสาสมัครลูกเสือมาทำสีหน้าท่าทางแสดงอารมณ์ต่างๆตามที่เห็นจากรูปหน้ากาก

4) แจกหน้ากากอารมณ์ให้ลูกเสือหมู่ละ 2 แบบ เป็นอารมณ์ทุกข์ 1 แบบ และอารมณ์สุข 1 แบบ ให้สมาชิกหมู่ช่วยกันทายว่าเป็นอารมณ์อะไร เพราะเหตุใดหน้าตาจึงเป็นอย่างนั้น

5) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุยด้วยคำถาม

- เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเพื่อนมีอารมณ์ดี หรืออารมณ์ไม่ดี(จากการสังเกต)
- การรับรู้อารมณ์ของเพื่อนมีประโยชน์กับลูกเสืออย่างไร (ปฏิบัติตนกับเพื่อนได้เหมาะสม)
- ถ้าเพื่อนกำลังโกรธ ลูกเสือคิดว่าควรทำอย่างไร(ขอโทษถ้าเราเป็นต้นเหตุ)
- ถ้าเพื่อนกำลังเศร้าเสียใจ ลูกเสือคิดว่าควรทำอย่างไร (ให้กำลังใจ)
- ถ้าเพื่อนกำลังดีใจ สอบได้ที่ 1 ลูกเสือควรทำอย่างไร (แสดงความยินดีด้วย)

6) ผู้กำกับลูกเสือสรุปแนวคิดที่ได้ (อารมณ์ของคนมี 2 ลักษณะ คืออารมณ์เป็นสุขได้แก่ อารมณ์ดีใจ สุขใจ สนุกใจ มองโลกในแง่ดี และอารมณ์เป็นทุกข์ ได้แก่ กลัว โกรธ โมโห แค้น เศร้า เจ็บ ฯลฯ ถ้าเราสังเกตและรู้อารมณ์ของเพื่อน จะสามารถแสดงออกต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสม)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแบบ แกรนด์ฮาวส์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทนายและรับรู้อารมณ์

5.2 สังเกตความสามารถในการสังเกตและรับรู้อารมณ์ของตนเองและเพื่อน ๆ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การเข้าใจ/ เห็นใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 30

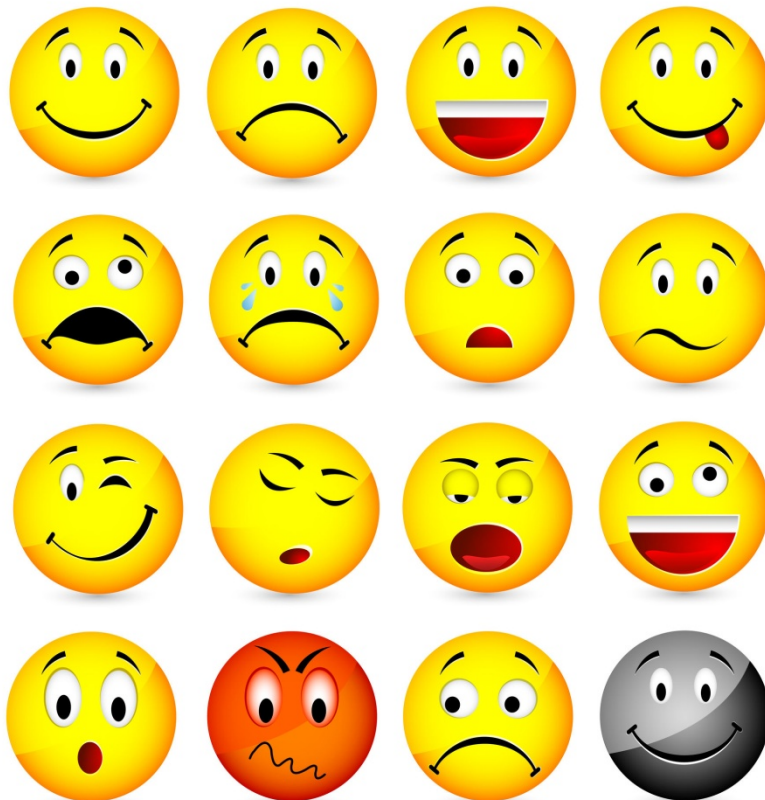
เกม

ทำตรงกันข้าม

เลือกผู้นำ 1 คน ให้ผู้นำทำท่าทางต่าง ๆ ส่วนผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่น ผู้นำหัวเราะ - ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง - ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย - ลูกเสือก้าวเท้าขวา การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

หน้ากากอารมณ์

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กระต่ายกับกบ

กระต่ายตัวหนึ่ง มีนิสัยขี้ขลาด หวาดระแวง และตื่นตกใจง่าย แม้จะอยู่ท่ามกลางฝูงกระต่ายด้วยกันก็ยังวิตกกังวลหวาดกลัวไปสารพัด ไม่มีความสุขเป็นกระต่ายผู้แสนเศร้า บ่อยครั้งมันเฝ้าแต่สงสัยว่าเหตุใดมันจึงมีแต่ความทุกข์ ไม่อาจหาความสุขสบายได้เลย นอนหลับก็ไม่สนิท จะกินอาหารก็รีบร้อน ระหว่างกินก็ต้องเหลียวหน้าเหลียวหลัง สายลมกรรโชกแรงหน่อย หรือมีเงาอะไรผ่านมาสักแวบ ก็ทำให้เราอยู่ไม่สุขเสียแล้ว ทำอย่างไรหนอเราถึงจะเอาชนะความกลัวได้

วันหนึ่ง ขณะที่กระต่ายตัวนั้นนอนอยู่กลางทุ่งหญ้า มันก็ได้ยินเสียงสัญญาณเตือนภัยจากกระต่ายตัวหนึ่งเป็นเสียงเล็ก ๆ แฝวเบา เจ้ากระต่ายขี้ขลาด รีบออกวิ่งเต็มเหยียดมุ่งหน้าไปสู่โพรงที่มันอาศัยอยู่ทันที ในระหว่างนั้น มันวิ่งผ่านสระน้ำแห่งหนึ่ง กบที่นั่นอยู่ริมสระก็ต่างพากันตกใจสุดขีด พากันกระโดดหนีลงในน้ำเป็นจ้ำละหวั่น ทั้งที่กระต่ายมิใช่ศัตรูของกบเลย เมื่อกระต่ายขี้ขลาดได้เห็นเช่นนั้นเข้า มันก็เข้าใจได้ทันทีว่า ความกลัวที่มีอยู่ในจิตใจของพวกกบนั้น ไม่มีเหตุผลเลย เช่นเดียวกับความกลัวที่มีอยู่ในจิตใจของมัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนขี้ขลาดตื่นตกใจง่ายตายเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 14 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 31 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

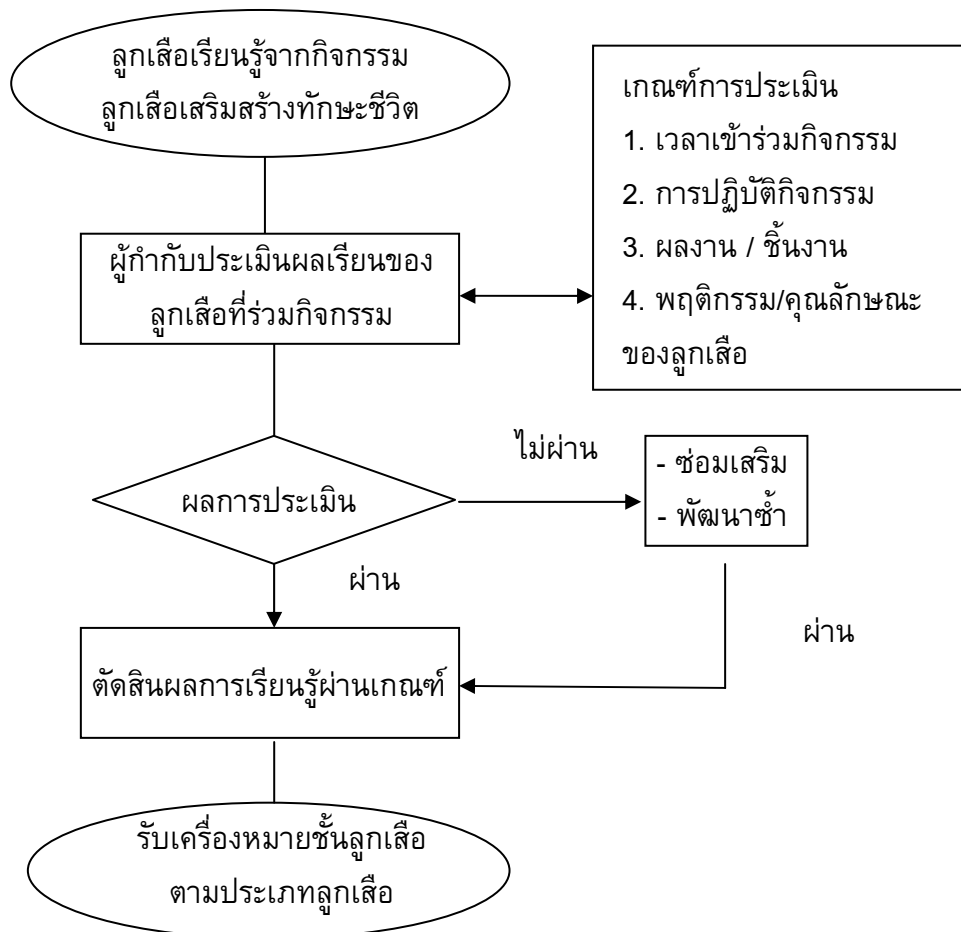
- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 31

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	การพัฒนา
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	30 ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 2 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	 1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ รับเครื่องหมายวิชาพิเศษตามประเภท ของลูกเสือ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ☐ ฉันมั่นใจว่าผ่าน ☐ ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ☐ ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. กรณีลูกเสือสำรอง (ให้เลือกภาพต่อไปนี้แทนการยืนยันการประเมินตนเอง)

มั่นใจมากที่ได้รับ
เครื่องหมาย
วิชาพิเศษ

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

2. กรณีลูกเสือสามัญ-สามัญรุ่นใหญ่

- ☐ มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- ☐ พร้อมรับการประเมิน
- ☐ ยังต้องพัฒนา/ ซ้อมเสริมบางเรื่อง
- ☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถพึ่งตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสีแกวหล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต
ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

2.2 พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลมขนมกรุบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	1	2
1. ลูกเสือพัฒนาดตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาดตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาดตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเ็นเีย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 พฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

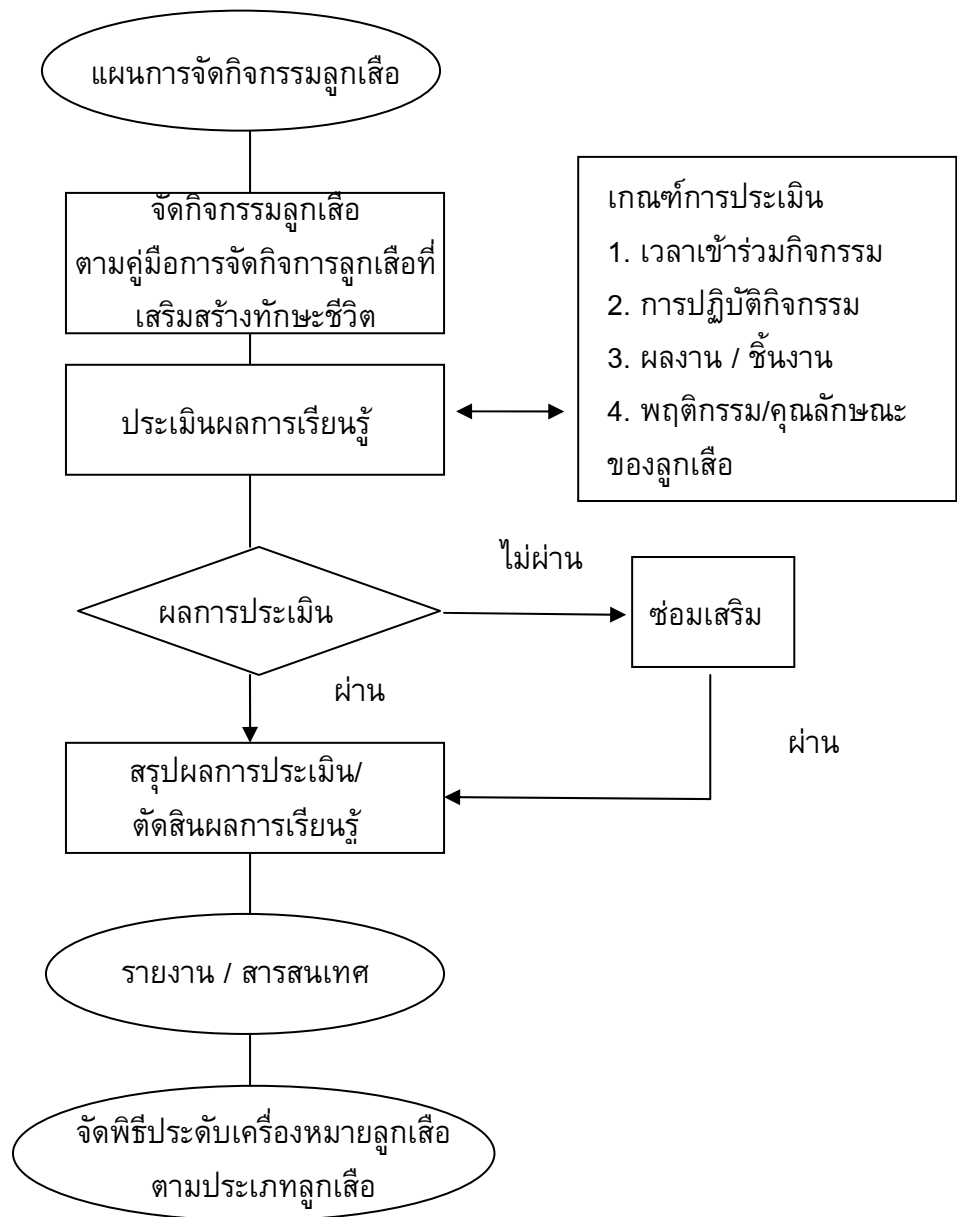
แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
- 1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้
- 1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา
- 2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสิน

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน
2. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม
 - ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
 - ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตร
ลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตร
ลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็น
รายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวม
ของกิจกรรมลูกเสือก็ได้)

.....

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำราญ
- (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ

- (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
- (3) รู้จักรักษาสีงแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพุดเชิงบวก ไม่พุดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว

สถานศึกษา ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้

ยานพาหนะ

- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติ

ของตนเอง

- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสีย

ตามมา

- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก หัวข้อในคู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 15 พิธีการ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 32 พิธีเข้าประจำกองและพิธีประดับดาวดวงที่ 1 เวลา 1 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือได้ร่วมพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง
- 1.2 ลูกเสือร่วมพิธีประดับดาวดวงที่1

2. เนื้อหา

- 2.1 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง
 - มีกองลูกเสืออยู่แล้ว
 - ยังไม่มีกองลูกเสือ
- 2.2 พิธีประดับดาวดวงที่ 1

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 ดาวลูกเสือสำรอง
- 3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองทุกคนพร้อมกันบริเวณที่นัดหมายเช่น สนามโรงเรียน หอประชุม หรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือจัดพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือจัดพิธีประดับดาวดวงที่ 1
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือแสดงความยินดีกับลูกเสือทุกคนและนัดหมายเพื่อร่วมกิจกรรมดาวดวงที่2

5. การประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรมและจำนวนลูกเสือที่ได้ประดับดาวดวงที่ 1

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 32

ใบความรู้

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง
(ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522

ข้อ 288 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง

ในพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรองหรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตนหรือเรียกว่าพิธีต้อนรับลูกเสือใหม่นั้น ให้เป็นหน้าที่ของกองลูกเสือต่างกองต่างจัดทำ มีอยู่๒วิธีคือ

วิธีที่ 1 มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว และวิธีที่ 2 ยังไม่มีกองเป็นการตั้งกองขึ้นใหม่ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว

- (1) กองลูกเสือสำรอง ทำรูปวงกลมใหญ่
- (2) หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรองแล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรองที่ติดเหนือกระเป๋าสี้อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (3) ธงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับลูกเสือถือไว้ในท่าตรงนอกวงกลม
- (4) ลูกเสือใหม่อยู่นอกวงกลม (แต่งเครื่องแบบครบถ้วนแต่เครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเป๋าสี้อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ) ด้านหลังของหมู่ที่ตนจะเข้าไปอยู่
- (5) ผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือใหม่เข้ามาในวงกลมหน้าผู้กำกับลูกเสือ (หากหลายคนให้เข้าแถวหน้ากระดาน)
- (6) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามลูกเสือใหม่ ดังนี้

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าต้องการเป็นลูกเสือสำรองใช่ไหม ”

ลูกเสือใหม่ “ใช่ครับ”

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าเข้าใจกฎ คำปฏิญาณ การทำความเคารพและการทำแกรนด์ฮาวล์หรือไม่ ” ลูกเสือใหม่

ลูกเสือใหม่ “เข้าใจและปฏิบัติได้ ”

ผู้กำกับลูกเสือ “กฎมีอะไรบ้าง ”

ลูกเสือใหม่ “ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่
ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง ”

ผู้กำกับลูกเสือ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า ”

“ข้อ 1 เจ้าจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ”

“ข้อ 2 เจ้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุก
วัน”

ลูกเสือใหม่ ทำวันทยหัตถ์ “ข้าสัญญาว่า”

“ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

“ข้อ 2 ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าจงรักษาคำมั่นสัญญาของเจ้าไว้ให้มันต่อไป บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสำรอง และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ”

ลูกเสือลดมือลง

- (7) ผู้กำกับลูกเสือมอบเครื่องหมายลูกเสือสำรองสำหรับติดกระเป๋ามอบให้ลูกเสือรับมาสวมเอง ลูกเสือทำวันทยหัตถ์และลดมือลง แล้วสัมผัสมือกับผู้กำกับลูกเสือ ในกรณีที่ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มเป็นประธาน หรือเชิญผู้อื่นเป็นประธาน ก็ควรให้ทำหน้าที่แทนผู้กำกับลูกเสือตาม ข้อ 7 นี้
- (8) เสร็จแล้ว ลูกเสือใหม่ทำกลับหลังหัน ทำความเคารพลูกเสือเก่าด้วยทำวันทยหัตถ์ลูกเสือเก่ารับการเคารพด้วยทำวันทยหัตถ์เช่นกัน แล้วลดมือลงพร้อมกัน (โดยไม่ต้องสั่ง)
- (9) ผู้กำกับลูกเสือส่งลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่โดยสั่งว่า “ลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่ – วิ่ง” ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำหมู่ของตน (ซึ่งจัดแบ่งไว้เรียบร้อยแล้ว)
- (10) เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์

ข. ยังไม่มีกองลูกเสือ

- (1) ลูกเสือใหม่ทั้งหมดเข้าแถวเป็นแนวตอนหมู่หน้าผู้กำกับลูกเสือแต่งเครื่องแบบครบถ้วนแต่เครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเป๋าสีกับหมวกอยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (2) หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรองแล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเป๋าสีอยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (3) ชงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับลูกเสือถือไว้ในท่าตรงนอกวงกลม
- (4) ผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือใหม่ออกมายืนหน้าผู้กำกับลูกเสือครั้งละหมู่โดยออกคำสั่งว่า “หมู่สี....” ให้หมู่สีนั้นออกมาเป็นแถวหน้ากระดาน
- (5) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามลูกเสือใหม่ (เหมือนอย่างมีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว)
- (6) เมื่อผู้กำกับลูกเสือหรือประธานมอบเครื่องหมายและหมวกและสัมผัสมือกับลูกเสือใหม่แล้วให้ลูกเสือใหม่ไปเข้าแถวเตรียมเป็นรูปวงกลม(หมายความว่า เมื่อทุกหมู่เข้าแถวเรียบร้อยแล้ว จะเป็นรูปวงกลมล้อมรอบผู้กำกับลูกเสือ) โดยออกคำสั่งว่า “ลูกเสือใหม่เข้าประจำที่ – วิ่ง” ลูกเสือใหม่วิ่งไปเข้าที่ของตน (ซึ่งผู้กำกับลูกเสือนัดหมายไว้ก่อนแล้ว)
- (7) เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์

หมายเหตุ

1. ขณะที่ลูกเลือกกล่าวคำปฏิญาณต่อหน้าผู้กำกับลูกเสือนั้นผู้กำกับลูกเสือทำวันทยหัตถ์ (2 นิ้ว) ส่วนรองผู้กำกับลูกเสือหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่นๆ ทำรหัสลูกเสือ๓
2. ลูกเสือผู้ใดได้กระทำพิธีปฏิญาณตนแล้ว ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณนั้นต้องทำวันทยหัตถ์ด้วย ลูกเสือผู้ใดยังไม่ได้ปฏิญาณตนไม่ต้องทำคงยืนตรงเฉยๆ
3. การสั่งให้แถวแยก หมายความว่าแยกไปเรียนวิชาอื่นก่อน ให้สั่งว่า “แพ็ค-แยก” หรือ “กอง-แยก” ลูกเสือทำขวาหันแล้วแยกไป
4. การสั่งให้เลิกแถว หมายความว่าเลิกจากการเรียนแล้วหรือปิดการประชุมให้สั่งว่า “แพ็ค-เลิก” หรือ “กอง-เลิก” ลูกเสือทำวันทยหัตถ์ (หรือวันทยอาวุธ) แล้วขวาหันเลิกแถวไป

พิธีประดับดาวดวงที่ 1

เมื่อลูกเสือสอบได้วิชาดาวดวงที่๑ครบแล้ว ให้ทำพิธีประดับดาวดวงที่ 1 โดยให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) กองลูกเสือสำรองทำเป็นรูปวงกลมใหญ่
- (2) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับลูกเสือยืนอยู่นอกวงกลมหลังผู้กำกับลูกเสือ
- (3) หมวกที่ติดดาวดวงที่ 1 แล้ว อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (4) ผู้กำกับลูกเสือประกาศให้กองรู้ว่าจะกระทำพิธีประดับดาวดวงที่ 1
- (5) ผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือที่จะได้ดาวดวงที่ 1 มายืนหน้าผู้กำกับลูกเสือ (ซึ่งขณะนั้นต่างก็ยืนอยู่ในหมู่ของตน)
- (6) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายของดาวดวงที่ 1 ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบแล้ว
สั่งสอน
- (7) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเองแล้วทำวันทยหัตถ์
ผู้กำกับลูกเสือ
- (8) ผู้กำกับลูกเสือแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
- (9) ลูกเสือที่ได้รับทำกลับหลังหัน วิ่งเข้าประจำหมู่ของตน
- (10) ลูกเสือในหมู่ของตน (เฉพาะในหมู่ที่ลูกเสือได้ดาวเท่านั้น) ต่างก็มาแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือ เสร็จพิธี ไม่มีแกรนด์ฮาวล์)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

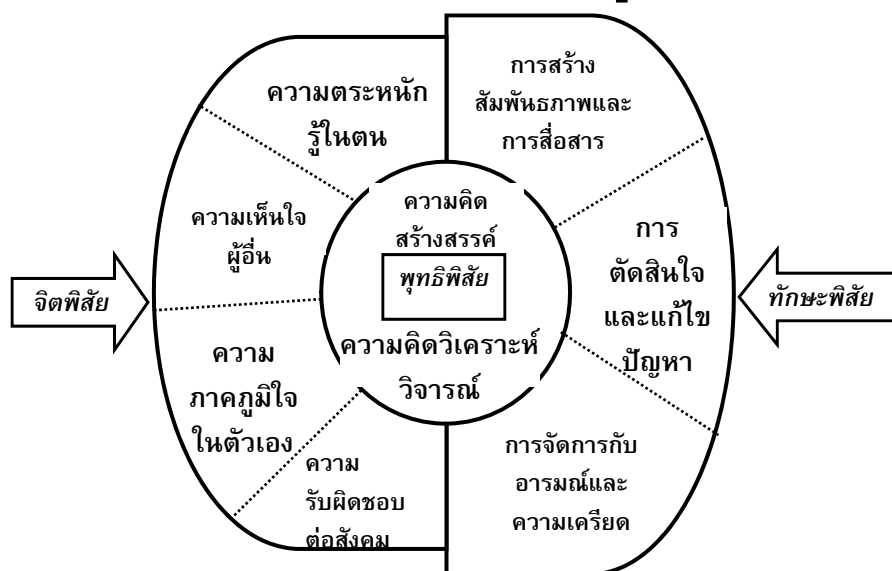
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแลฯ)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิควิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้าง สัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิควิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้าง สัมพันธ์ภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักอยู่ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัวรู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง

ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

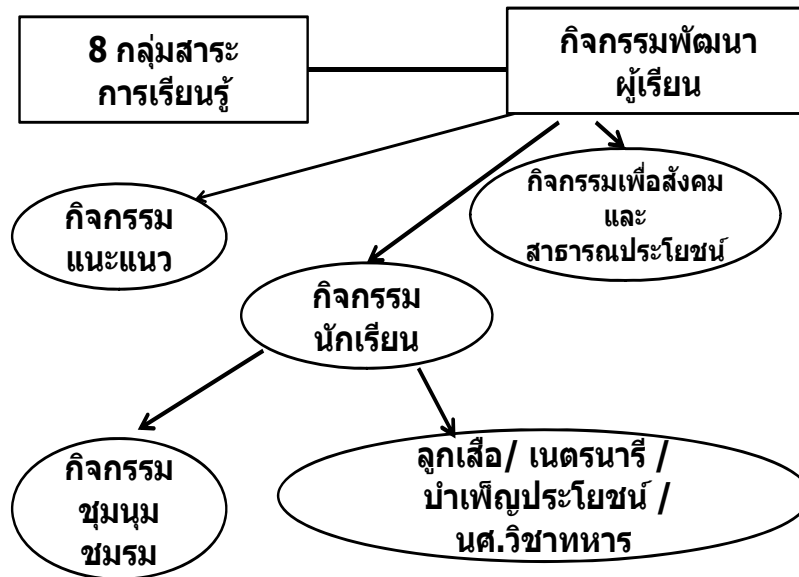
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้งิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

- 1.หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
- 2.หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศไทย ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้เชื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศไทย

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขาวสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- 1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

- 1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 1.3 เล่านิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะ แขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระชับ เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผล ในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำงาน ทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว,
2522.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว,
2525.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14). โรงพิมพ์ CURUS
ลาดพร้าว, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15). โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว
, 2529.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 3 (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
4 – 6 (ลูกเสือสามัญ) , 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
(Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.

เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24

มีนาคม 2553

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. องค์การคำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 องค์การคำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wtpcts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาชิราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาอิสรารุส แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์วิจัยสุขภาพ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคาเบบ

เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th